DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 32 (967) RUGPJŪČIO - AUGUST 8 • 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Streikas ar teisingumas?

Visuose demokratiniuose kraštuose priimta streikuoti. Yra kraštų, kur tie streikai būna tokie dažni, jog nėra meto, kad kokia nors darbininkų šaka nestreikuotų. Taip jau įprasta, ir niekas dėl to nesijaudina, ypač kai paliečiama siauresnės reikšmės gyvenimo sritis. Jaudinimasis prasideda tada, kai streikas plačiai ir skaudžiai paliečia krašto ekonominį gyvenimą. Tokie desperatiški atvejai būna, kai įvyksta generalinis darbininkų streikas, paralyžiuojąs visą krašto gyvenimą. Taip įvyko pvz. Prancūzijoje, kai didžioji organizuotos darbininkijos dalis sukilo prieš prezidentą De Gaulle ir jo vyriausybę. Tokio masto streikas jau nėra socialinių reikalavimų palydas, bet ekonominė ir socialinė krašto suirutė, kuri palieka neigiamus pėdsakus ilgam laikui. Tai ženklas, kad į krašto gyvenimą yra įsimetusi plataus masto negerovė, reikalinga greitos operacijos. Ir aplamai, dažni bei gausūs streikai yra ženklai, rodą, kad ekonominiame krašto gyvenime yra kažkas netvarkoje; panašiai, kaip žmogaus organizme žaizda ar skausmas — jie perspėja, kad yra atsiradusi netvarka, reikalinga tvarkančios rankos, šiuo atveju — gydytojo. **Visuomeniniame gyvenime iškylanti netvarka taip pat reikalinga tvarkančios rankos, sugebančios atitinkamai gydyti.** Lengviausias receptas būtų, žinoma, valstybinė ar karinė jėga. Bet tai nėra gydymas. Kaip negali pašalinti skausmo profaninis smūgis ar lazda, taip negali išgydyti socialinių bei ekonominių žaizdų brutali jėga bei prievarta.

★ ★ ★

Tokio socialinio recepto, galinčio pašalinti visuomenės gyvenimo žaizdas bei negeroves, jieškoma nuo pat senovės. Iki šiol jo dar niekas nerado, nors bandymų ir siūlymų buvo daug ir įvairių. Žmonijos jieškojimas šioje srityje ėjo ir tebeina dviem linkmėm — koordinavimo ir prievartos. Pirmoji linkmė remiasi žmogaus laisve ir visuomenės gerove, antroji — valstybine bei diktatūrine jėga. Pastaroji vyravo ir tebevyrauja diktatūriniuose kraštuose, kur visas normas nustato diktuojanti viršūnė. Antroji linkmė, respektuojanti žmogaus laisvę, yra priimta demokratiniuose kraštuose, kur ir tvarkanti viršūnė ateina iš apačios, t.y. laisvų rinkimų keliu. Šioje sistemoje streikas yra laisvų žmonių, susibūrusių į atitinkamą draugiją, ekonominis ginklas. Jis jau buvo naudojamas Romos imperijoj, viduriniais amžiais, naujaisiais amžiais ir dabar. Būdinga, kad visą laiką tuo ginklu naudojasi stovintieji žemesnėje visuomeninio gyvenimo pakopoje: Romos laikais plebėjai, viduramžiais — amatininkai, naujausiais laikais — darbininkai. Streikai ypač išsiplėtė, išbujojo su pramonės atėjimu, t.y. nuo 19 š. pradžios. Jeigu senovėje streiko ginklas buvo naudojamas tik retais atvejais, tai naujaisiais laikais jis tapo kasdieniniu. **Daugeliu atvejų tai buvo reakcija prieš kapitalistinį išnaudojimą, apgynusi darbininkų interesus nuo perdaug godžių kapitalo telkėjų.** Dar ir šiandieną neketinama to ginklo atsisakyti, nes dar nėra patikimo pakaitalo.

★ ★ ★

Jieškant geresnio socialinio recepto, visdėlto negalima sustingti ir idealizuoti streiką kaip geriausią priemonę. Socialinis gyvenimas nestovi vietoje ir nuolat jieško tobulesnės santvarkos. Jau dabar aiškiai matyti, kad streiko ginklas kartais būna perskaudus, naudojamas neracionaliai, ardo visuomeninio gyvenimo darną ir atsisuka net prieš pačius streikininkus. Unijų vadai pasidarė tokie galingi, kad nelabai paiso darbininkų balso ir su savo štabais priverčia darbininkus paklusti jų valiai. Be to, unijos apima tiktai dalį darbininkų ir kovoja tik už savo grupės interesus, neatsižvelgdamos į darbininkų mases nei bendrąją visuomenės gerovę. Visa tai skatina jieškoti tobulesnio recepto, tinkamo moderniajai visuomenei. Diktatorinis receptas, žinoma, atkrinta, nes vergija bei prievarta nėra joks problemos sprendimas. Reikia tokio recepto, kuris užtikrintų ir žmogaus laisvę, ir gerovę, ir teisingumą. Naujojoj visuomenėj neturėtų būti skriaudžiamas nė vienas asmuo, kad ir žemiausioje visuomenės pakopoje stovis. **Streiką, kaip jėgos mašineriją, turėtų pakeisti teisingumo institucija, koordinuojanti darbdavių ir darbininkų santykius, sprendžianti socialinius bei ekonominius reikalus pagal bendrąjį krašto lygį, asmenų sugebėjimus, jų poreikius, šeiminius reikalavimus.** Bet tokia institucija turėtų būti sukurta demokratiškai valstybiniu keliu. Tai būtų lyg ir tam tikras tribunolas, kuriame spręstų ne jėga, o socialinis teisingumas. Jo linkme eiti vis labiau skatina socialinė pažanga, kylanti, be kitko, ir iš dabarties neigiamybių. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

PAŠTININKAI PAGALIAU SUSITARĖ

Kanados paštininkų streikas truko jau beveik tris savaites. Unijos pradinis reikalavimas padidinti valandinį atlyginimą nuo praėjusių metų rugpjūčio 1 d. 75 centais, kaikurioms grupėms net 95 centų, tebėra nepasikeitęs. Sutartis tada galiotų tik iki š.m. rugsėjo 30 d. Vyriausybės atstovai pasiūlė pasirašyti sutartį 38 mėnesiams ir valandinį atlyginimą šiame laikotarpyje padidinti 19%. Unijos reikalaujami 75 centai reikštų valandinio atlyginimo padidinimą 29% iš karto. Vyriausybės pasiūlymą atmetė pagrindinis unijos derybininkas Romeo Mathieu, kuris savo laiku yra buvęs geras premjero P. E. Trudeau draugas, kai pastarasis vertėsi unijų advokato praktika. Pasak P. E. Trudeau, streikas esąs legalus, nes Kanados vyriausybė specialiu įstatymu 1967 m. valdžios tarnautojams suteikė streiko teisę, Parlamentą jis sutiktų sušaukti tik tuo atveju, jeigu streikininkai peržengtų racionalaus streiko ribas ir jeigu dėl to būtų padaryta žala visiems kanadiečiams. Kalbant apie streiko racionalumą, pravartu būtų priminti, kad šis jau yra ketvirtas Kanados paštininkų streikas. 1918 m. paštininkų streikas truko savaitę, 1924 m. — 12 dienų, 1965 m. — 8 dienas. Dabartinis streikas jau yra peržengęs visas šias ribas. Rugpjūčio 6 d. Otavoje buvo susirinkęs posėdžio ministerių kabinetas, kuris apžvelgė padėtį ir turėjo padaryti sprendimą, ar jau atėjo metas vyriausybei isikišti į paštininkų streiką. Rašant šias eilutes, buvo pranešta, kad paštininkų unijos susitarė su valdžia ir kad streikas baigtas. Susitarimą turi patvirtinti paštininkai balsavimo keliu.

Kanados valstybinis bankas sumažino palūkanas paskoloms iki 6,5%. Finansinės krizės metu už paskolas reikėjo mokėti 7,5%. Nuo rugpjūčio 1 d., sekdami centrinio banko pavyzdžiu, penki didieji Kanados bankai už paskolas ima 7%, kai tuo tarpu anksčiau imdavo 7,5%. Valstybinio banko direktorius L. Rasminsky taipgi pranešė, kad Kanada jau yra grąžinusi $250 milijonų paskolą, gautą iš JAV federacinio iždo atsargų. Kanada atsisakė $400 milijonų paskolos, kurią buvo sutikę duoti tarptautiniai bankai, kai buvo jaučiamas nepasitikėjimas kanadišku doleriu. Šie žingsniai liudija, kad Kanados finansinė būklė vėl yra ant tvirtų pagrindų. Nuošimčių sumažinimas paskoloms skatins naujas investacijas ir padės plėsti pramonę.

Tradicinėje 37-toje Couchiching konferencijoje atidaromąjį žodį tarė buvęs premjeras L. B. Pearsonas, skatindamas kanadiečius skirti didesnį dėmesį tarptautiniams reikalams. Susirūpinimas tarptautinėmis problemomis nereikštų nepriklausomybės išsižadėjimo. L. B. Pearsono teigimu, šimtmečio metai visiems įrodė, kad Kanada yra laisva ir nepriklausoma. Dabartiniam pasauliui yra būtinos tarptautinės sutartys ir tarptautiniai įsipareigojimai. Užsidarymas tautiškumo kevale būtų nepateisinamas. Pilnos nepriklausomybės neturi nei galingiausieji pasaulio kraštai. Kanadai, kaip nepriklausomai valstybei, lieka teisė tvarkyti savo vidaus reikalus, tačiau ir šiuo atveju reikia vadovautis sveika logika. Kanada galėtų suvaržyti amerikiečių investuotą kapitalą, bet toks žingsnis susilpnintų Kanados nepriklausomybę, kuriai yra būtinas tvirtas ekonominis pagrindas. Panašias mintis dėstė ir dabartinis ryšio priemonių ministeris Eric Kierans, kadaise vadovavęs Montrealio biržai. Jo nuomone, galima būtų reikalauti, kad amerikiečių įmonės Kanadoje skelbtų savo pelną ir nuostolius, nes jų nemažas skaičius turi tik nuostolius. Jam nekelia rūpesčių pelną darančios įmonės, nors jos 50% viso pelno išsiunčia į JAV. Nemaža jo dalis visdėlto lieka Kanadoje ir stiprina Kanados ekonomiją. Liūdnesni reikalai yra su tokiomis įmonėmis, kurios neša nuostolius ir neprisideda prie ekonomijos stiprinimo. Kanada turėjo progą investuoti kapitalą į pramonę po I D. karo, kai britų pinigai grįžo į Britaniją, ir po II D. karo, kai amerikiečiai pradėjo investacijas Kanadoje. Abiem atvejais buvo pasirinktas kelias socialinės ge-

(Nukelta į 8 psl.)

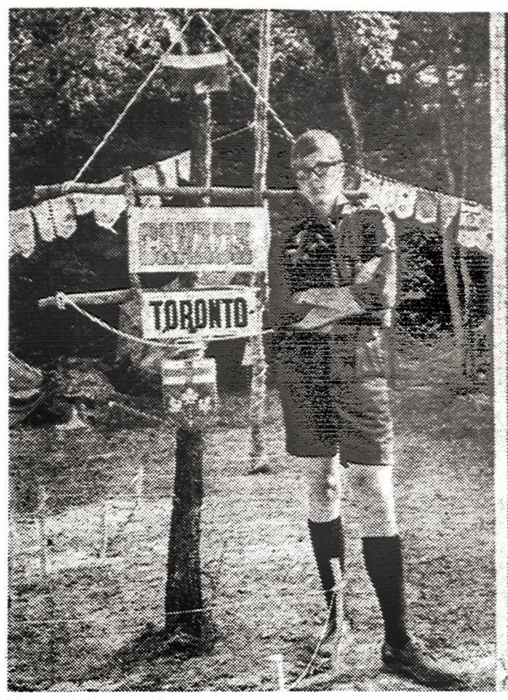

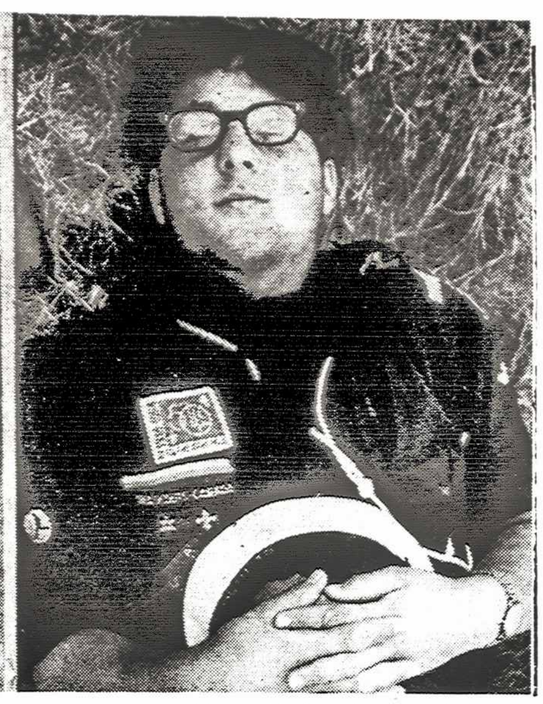

Tautinėje stovykloje abu skautai budi... Nuotr. K. Baltrūno — M. Rusino

Vadovybės jėga - autoritete

PASIKALBĖJIMAS SU PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBOS PIRMININKU JUOZU BAČIŪNU

— Artėja PLB seimas. Ar jis šaukiamas dėlto, kad reikalauja formaliniai nuostatai, ar yra atsiradusių specifinių problemų?

— Organizaciniai nuostatai reikalauja kas penkerius metus Pasaulio Lietuvių Bendruomenių rinktiniams atstovams susirinkti ir peržvelgti atliktus darbus bei išsirinkti vadovaujančius organus. Šiose aplinkybėse renkasi III-sis PLB seimas. Neabejotina, kad šie metai — Lietuvos Laisvės Kovos Metai — teikia jam iškilmingumo ir, aišku, neatima teisės svarstyti specialius klausimus. Nors oficialioji dalis neturi specifinių problemų svarstymo, tačiau manau, kad aštriai iškilusi bendravimo su Kraštu problema bus paliesta.

— Girdėti balsų, kad išeivijoje yra daug veiksnių, bet nėra vienos tvirtos vadovybės. Ar šiame seime nenumatoma pagvildenti klausimą, kaip konsoliduoti vad. veiksnius, t.y. pereiti iš pluralizmo į vienalytę vadovybę, atremtą į plačiąją visuomenę?

— Šiuo klausimu keliama problema yra ne pluralizme. Jos šaknys glūdi kitur. Mano supratimu, tvirtos vadovybės jėga glūdi autoritete. Apgailėtina, bet mes esame pametę pagarbos jausmą betkokiom mūsų organizacijom ar asmenim. Užuot padėję ir stiprinę dirbančiųjų pozicijas, mes dažnai neatsakingai jų darbą sunkiname, neparodydami tinkamos pagarbos vadovams, užimamai pozicijai ar pačiai organizacijai. Tai galioja ir mūsų veiksniu atveju. Sudarykime mūsų veiksniams priderną atmosferą darbui ne įvairiais svarstymais, bet nuoširdžia talka ir pagarba. Tada turėsime tvirtą vadovybę ir nereiks svarstyti to klausimo nei spaudoje, nei seimuose.

— Buvo nuomonių apie Bendruomenės atstovų įėjimą VLIKo sudėtin. Kaip žiūrite į šį klausimą?

— Šiuo klausimu esu pasisakęs nekartą priešingai. VLIKas turi savo uždavinius, PLB dirba savo srityje. Ten, kur VLIKui bus reikalinga pagalba, mes ateisime ir padėsime. Nematau jokios praktiškos naudos lietuviškame darbe, jeigu PLB įsijungtų į politinių partijų junginį.

— Šalia visuomeninių klausimų seimo programoje numatyta ir kultūrinė dalis. Kaip vyksta jos organizavimas ir kas joje bus iškilaus?

— Tikslingiausia šį klausimą būtų nukreipti į seimo organizacinį komitetą. Jo tiesioginėje priežiūroje vyksta techniškieji seimo programos paruošimo darbai. Noriu tik tiek pastebėti, kad kultūrinei daliai vadovauja patyrusi scenos ir dainos atstovė Vincė Jonuškaitė ir dailininkas Vyt. Jonynas.

— Skelbiama, kad bus taipgi jaunimo motorkada — automobilių demonstracija. Ko siekiama tuo užmoju ir ar tikimasi gausaus dalyvavimo?

— Bandymas atkreipti amerikiečių dėmesį seimo metu į pavergtos Lietuvos padėtį visai atitinka šių metų dvasią. Niujorko organizatoriai yra patyrę "vilkai", nes jų pastangomis buvo prieš keletą metų suorganizuota Lapkričio 13-tosios demonstracija.

— Ar numatoma seimo proga atkreipti didžiosios spaudos dėmesį į pavergtos Lietuvos bylą?

— Jums, kurie dirbate tiesioginį spaudos darbą bei sekate Lietuvos reikalų iškėlimą didžiojoj spaudoj, nėra reikalo aiškinti mūsų noro ar net pastangų patekti į didžiąją spaudą. Jums taipogi puikiai žinomas

(Nukelta į 6 psl.)

Rašo dramą apie Pabaltijo įvykius

TELEFONINIS PRANEŠIMAS IŠ EDMONTONO, ALBERTOS PROVINCIJOJ

Edmontono (Vakarų Kanadoje) Baltiečių Federacija, kurioje lietuviams atstovauja A. Dudaravičius, užsimojo dideliam projektui — paruošti draminę misteriją, vaizduojančią Estijos, Latvijos ir Lietuvos tragišką likimą, jų pagrobimą, deportacijas į Sibirą, okupacines kančias ir t.t. Tokiam veikalui parašyti pakviestas aktorius ir dramaturgas John Havard, šiuo metu gyvenąs Toronte. Jis yra iki šiol pastatęs 18 veikalų, daugiausia Kanados vakaruose, kur gyveno 7 metus. Autorius jau renka medžiagą baltiečių įstaigose ir pas privačius asmenis. Lankėsi Niujorke centrinėse baltiečių įstaigose, kur tarėsi savo rašomo veikalo reikalais. Jis taipgi dalyvavo Baltiečių Savaitėje Toronte ir gyvai reiškėsi simpoziume. Pasiimta tema jis yra labai susidomėjęs, seka lietuvių veiklą, stengiasi įsigyventi į baltiečių gyvenimo nuotaiką bei dalyvauti meniniuose jų parengimuose. Taipgi jis laukia talkos iš pavienių asmenų, ypač lietuvių menininkų.

Užsakytoji misterija "Baltic Story" bus vaidinama anglų aktorių a n g l i š k a i visuomenei. Premjera numatoma 1969 m. rugsėjo 20 d. Edmontono didžiajame teatre, kuriame telpa 2.500 asmenų.

Rugsėjo 27 d. misterija bus vaidinama Calgary, spalio 3 d. — Winnipege, spalio 23 d. — Vankuveryje. Galimas dalykas, kad ji bus suvaidinta ir Toronte, jeigu to bus pageidaujama.

Projektas yra susijęs su didelėmis išlaidomis. Jau dabar rūpinamasi lėšų telkimu. Iš Albertos provincinės vyriausybės gautas specialus leidimas loterijai, kurios bilietai bus platinami iš anksto. Visu projektu uoliai rūpinasi Edmontone gyvenąs A. Dudaravičius ir kviečia visus tautiečius į talką.

Vakarų Kanados Lietuvių Diena

Gautomis žiniomis, Vakarų Kanados Lietuvių Diena Vankuveryje rugpjūčio 3-4 dienomis gerai pavyko. Dalyvių skaičius — apie 400 ar 500. Jų buvo tikėtasi daugiau, bet pakenkė pašto streikas — Britų Kolumbijos tautiečiai laiku negavo spaudos, kurioje buvo paskelbtos informacijos apie Lietuvių Dieną. "Tėviškės Žiburiai" atėjo iki Calgary, bet Vankuverio pasiekti nebesuspėjo. Informacijos stoka labai apsunkino atvykusiems susirasti reikalingus adresus, ir todėl nevienam teko klaidžioti. Nemažai tautiečių atvyko iš JAV, ypač San Francisco. Iš Toronto dalyvavo KLB pirm. Ant. Rinkūnas, V. Rušas ir p. Rušienė. Programa buvo pilnai įvykdyta, kaip skelbta. Pamaldas laikė vysk. V. Brizgys, meninę dalį atliko sol. St. Baras ir kt., paskaitą skaitė Ant. Rinkūnas. Taip pat buvo surengta meno paroda. Banketas įvyko "Vancouver" viešbutyje, dalyvaujant miesto burmistrei, kuri pasakė nuoširdžią kalbą. Vietinė spauda nemažai rašė apie Lietuvių Dieną. Taipgi skelbė ir radijas, juoba, kad burmistro įstaiga oficialiai buvo paskelbusi Lietuvių Dieną. Garbė tad Vankuverio lietuviams, kurie taip ryžtingai dirbo ir puikiai paruošė minėtas iškilmes. Plačiau — sekančiame "TŽ" numeryje.

Moksleivių ateitininkų stovykloje, kuri įvyko Dainavoje: ruošiamės paskaitai

Malonu buvo stovyklauti moksleivių ateitininkų stovykloje Dainavoje

Pasaulio įvykiai

ĮTAMPA TARP ČEKOSLOVAKIJOS IR SOVIETŲ SĄJUNGOS UŽBAIGĖ dviguba konferencija. Sovietų ir čekoslovakų politbiuro nariai turėjo slaptas derybas pasienio miestelyje Cierna. Jos buvo baigtos trumpu pranešimu, kad Bratislavoje derybininkų eiles papildys R. Vokietijos, Vengrijos, Lenkijos ir Bulgarijos kompartijų vadai. Šis pranešimas sukėlė demonstracijas, nes daugeliui čekoslovakų atrodė, kad kompartijos pirmasis sekr. A. Dubčekas yra atsisakęs revoliucijos ir padaręs nuolaidų sovietams. Čekoslovakų kompartijos politbiuro nariai, dalyvavę Cierna konferencijoje, šiuos kaltinimus atmetė. Jų teigimu, jokių nuolaidų sovietams nebuvo padaryta. Šešių kraštų kompartijų vadų konferencija Bratislavoje buvo baigta visų pasirašytu ilgu pranešimu, kuris, deja, nėra pakankamai aiškus. Jame kalbama apie bendradarbiavimą užsienio politikoj, kovą prieš buržuazinę ideologiją ir antisocialistines jėgas, bet taipgi prasitariama, jog kompartijos galės pasirinkti vietinėms sąlygoms tinkantį kelią, kuris neturi susilpninti kompartijos įtakos. Per televiziją pasakytoje kalboje čekoslovakų kompartijos vadas A. Dubčekas užtikrino savo tautiečius, kad ir toliau bus tęsiama revoliucinė kompartijos linija. Jeigu nebuvo padaryta slaptų nutarimų, atrodo, Kremliaus vadai susilaukė skaudaus pralaimėjimo. Kariuomenės ir aviacijos manevrai Čekoslovakijos pasienyje n e d a v ė lauktų rezultatų — nuolaidas turėjo padaryti ne Čekoslovakija, bet jai grasinusi Sovietų Sąjunga, kai paaiškėjo, kad Maskvos politiką remia tik 17 viso pasaulio kompartijų, kurių didžioji dalis turi labai menką įtaką savo kraštuose. Italijos, Prancūzijos, Britanijos ir netgi Islandijos kompartijos nedviprasmiškai davė suprasti, jog ginkluotos intervencijos atveju jos pasmerktų Maskvą. Čekoslovakijos okupavimas būtų beviltiškai suskaldęs Kremliaus kontroliuojamas kompartijas tokiu nepatogiu momentu, kai Maskva lapkričio 25 d. nori sušaukti viso pasaulio kompartijų konferenciją komunistinei Kinijai pasmerkti.

Po 23-jų metų tylos sovietai atskleidė Adolfo Hitlerio ir jo meilužės Jievos Braun mirties paslaptį. Niujorke buvo išleista buvusio žvalgybininko ir žurnalisto Levo Bezymenskio knyga "Adolfo Hitlerio mirtis", kurios rankraštį jis įteikė Vegner Verlag leidyklai V. Vokietijoje, gavęs oficialų kompartijos sutikimą. Vakarų istorikai William L. Shirer ir H. R. Trevor-Roper buvo padarę išvadas, kad Hitleris nusišovė, o Braun nusinuodijo. L. Bezymenskis paneigia šią versiją. Sovietų kontržvalgyba "Smerš" suanglijusius Hitlerio ir Braun lavonus rado pakastus patrankos sviedinio išraustoje duobėje. Skrodimą atlikę dr. F. I. Škaravskio vadovaujami gydytojai abiejų lavonų burnose rado nuodų kapsules. Išvada — abu jie nusinuodijo, nors Hitleriui trūko dalies kaukolės, kurią buvo nuskėlusi kulka. Šalia lavonų buvo rasti du nunuodyti šunys. L. Bezymenskis daro išvadą, kad Hitleris nepasitikėjo nuodų veiksmingumu, todėl buvo įsakęs juos pirmiausia išbandyti su šunimis. Šūvį į Hitlerio galvą paleidęs jo tarnas Heinz Linge, vykdydamas Hitlerio įsakymą. Kulka turėjo užbaigti savižudybę, jeigu nuodai nebūtų buvę veiksmingi. H. Linge, ilgai kalintas Sov. Sąjungoj, šį tvirtinimą paneigė. Hitlerio ir Braun tapatybė buvo nustatyta pagal dantų plokšteles ir rentgeno nuotraukas, kurias buvo padaręs prof. Blaschke. "Smerš" žvalgybininkams jas parūpino jo asistentė K. Heusemann. Jiems taipgi talkino dantų technikas F. Echtmann, gaminęs Hitleriui skirtus tiltelius ir plokšteles. Visa įrodomoji medžiaga su Hitlerio ir Braun žiaunomis buvo padėta Maskvos archyvuose. Knygos autorius L. Bezymenskis skelbia, jog Stalinui buvo gerai žinomi šių tyrimų duomenys, tačiau Potsdamo konferencijoje jis vaidino nieko nežinantį savo pokalbiuose su prez. H. S. Trumanu ir premjeru W. Churchilliu. Knygoje "Adolfo Hitlerio mirtis" yra paskelbti oficialūs Hitlerio, Brauno ir Goebbelso šeimos skrodimų duomenys, atliktų tyrinėjimų išvados, kaulų ir suanglijusių lavonų nuotraukos. Šis leidinys, atrodo, užbaigs įvairius spėliojimus, kuriuos ypač mėgo JAV leidžiamas "The National Police Gazette" žurnalas, žvejojęs naivius skaitytojus pasakaitėmis apie Hitlerio slapstymąsi P. Amerikos valstybėse.

JAV valstybės sekr. D. Rusk spaudos konferencijoje pareikalavo, kad Š. Vietnamas padarytų atitinkamų nuolaidų, kurių dėka būtų galima sustabdyti Š. Vietnamo pietinės dalies bombardavimus. Sumažėjęs kautynių intensyvumas esąs nepakankamas gerų norų įrodymas, nes jo tikroji priežastis yra komunistų jėgų pergrupavimas naujiems puolimams. Ši reikalavimą Hanojaus komunistų atstovai Paryžiaus konferencijoje pavadino absurdišku. Pasak jų, prez. L. B. Johnsonas jieško preteksto karo veiksmams sustiprinti. Abiejų kraštų derybininkai jau

(Nukelta į 8-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.

Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Gimimų kontrolės** klausimu popiežius Paulius VI paskelbė seniai lauktą encikliką "Humanae vitae", kurioje patvirtina senąją tradiciją, pripažįstamą ir ortodoksų. Pagal ją, naudojimas betkokių dirbtinių priemonių, įskaitant tabletes, žmogiškajai gyvybei sukliudyti yra nuodėmingas. Enciklikoje sakoma: "Remdamiesi pagrindiniais žmogiškumo ir krikščionybės principais, liečiančiais santuoką, turime vėl pareikšti, kad nutraukimas jau pradėtos gyvybės pažadinimo proceso, ypač tiesiogiai norėtas ir įvykdytas gyvybės sunaikinimas, net ir gydymo tikslu, yra absoliučiai nepriimtinas kaip priemonė reguliuoti gimimams." Kitoje enciklikos vietoje sakoma: "Bendrija visdėlto nelaiko neleistinomis tų gydymo priemonių, kurios tikrai reikalingos gydyti organizmo ligoms net ir tuo atveju, kai pramatomas gyvybės nutraukimas, jeigu jis nėra tiesiogiai siekiamas dėl kurio nors motyvo." Pvz. operuojant vėžį motinos organizme gali tekti neišvengiamai paliesti užsimezgusią gyvybę ir ją sukliudyti. Enciklikos pabaigoje popiežius Paulius VI pastebi, kad žmogiškosios gyvybės pažadinimo proceso įstatymai yra gamtos dėsniai, kurių niekas neturi teisės pakeisti. Bendrija tik skelbia moralinius, natūralinius ir evangelinius įstatymus, nėra jų autorė. Ji gali juos tik aiškinti, bet ne keisti. "Bendrija yra tik tų įstatymų saugotoja, jų aiškintoja, ir todėl negali skelbti leistina tai, kas iš tikrųjų nėra leistina, nes tai būtų priešinga tikrajai žmogaus gerovei." Didžioji spauda, radijas ir televizija, pasirodžius vos pirmosioms enciklikos ištraukoms, sukėlė didelį triukšmą, organizuodama įvairių asmenų neigiamus pareiškimus. Kaikurie laikraščiai ėmė pranašauti, kad Katalikų Bendrijai gresia skilimas, kad enciklikai nepritarią turės pasitraukti. Pažangieji teologai, kaip kun. G. Baum, paaiškino, kad enciklikos mokymas nėra dogminio pobūdžio ir kad pasitraukimui iš Bendrijos nėra pagrindo. Be to, reikia pažymėti, kad enciklika nieko naujo nepaskelbė, o tik pakartojo, tai, kas nuo seno K. Bendrijos buvo mokoma.

★ **Pasaulio Bendrijų Tarybos** suvažiavime Uppsaloje, Švedijoje, dalyvavo 720 atstovų. Be to, buvo daug svečių ir stebėtojų. Pastarųjų tarpe buvo ir katalikų delegacija. Atstovus atsiuntė anglikonų, protestantų ir ortodoksų Bendrijos bei grupės, kurių yra 235. Katalikų stebėtojų delegacija suvažiavime dalyvavo pirmą kartą, buvo palankiai priimta. Ji dalyvavo švedų liuteronų pamaldose ir netgi priėmė Komuniją kartu su visais kitais dalyviais. Suvažiavimas išreiškė viešą kvietimą Katalikų Bendrijai tapti Pasaulio Bendrijų Tarybos nare. Svarstymų programoje buvo daugybė klausimų — socialinių, politinių, teologinių. Priimtas pasiūlymas respektuoti pacifistus, atsisakančius tarnauti kariuomenėje dėl savo įsitikinimų; išreikštas pageidavimas įsteigti tokiems Taikos Korpusą, kur jie galėtų dirbti vietoje karinės tarnybos. Nutarta kreiptis į JAV-ių vyriausybę, kviečiant nutraukti Š. Vietnamo bombardavimą; taipgi apeliuoti į abi šalis, kad sustabdytų karo veiksmus P. Vietname. Suvažiavimas parėmė Barboros Ward kreipimąsi, kad pasiturinčios valstybės aukotų neturtingiems kraštams po 1% mokesčių.

Suvažiavime vyravo aktyvieji protestantai, kuriuos sekė ortodoksų atstovai. Pastarųjų įtaka pasireiškė tik kaikuriuose klausimuose. Pvz. jų balsai nulėmė, kad į Pasaulio Bendrijų Tarybos šešių asmenų prezidiumą nepateko vienintelė kandidatė moteris, švedų liuteronu atstovė, Birgit Rohde. Taip pat rusai ortodoksai prilaikė perdaug įsismaginusius protestantus plėsti bei gilinti pokalbį su marksistais. Borisas Nikodim pareiškė: "Koks gali būti pokalbis, kai vieno pagrindiniai įsitikinimai kito yra paneigiami." Liturginėje srityje ortodoksai rėmė labai jau konservatyvų pareiškimą reformų reikalu. Jame pareiškiamas pageidavimas, jog liturgijoje reikia pakeitimų ta prasme, kad kalba, drabužiai ir veiksmai būtų žmonėms suprantami. Šiaipjau suvažiavimas mažai tesvarstė teologinius klausimus, dėlto rusų ortodoksų kunigas J. Meyendorf iš JAV pareiškė: "Mes esame nepatenkinti ir net kiek nusivylę, kad iš viso nėra teologinio pokalbio. Ar mes nesame krikščionys?" Savaitraštis "Time", aprašydamas suvažiavimą, pastebėjo, kad jame nuo šventų dalykų pasukta į pasaulietinius. Bene jautriausią pastabą padarė negrų rašytojas James Baldwin iš Niujorko, save laikąs agnostiku, tačiau tikinčiu į Kristaus evangeliją. Jis tarė: "Sunaikinimas krikščioniškosios Bendrijos, kokia ji yra dabar, yra galbūt ne tik reikalingas, bet ir pageidaujamas ... Bendrija gimė revoliucijoj, ir galbūt atgims tik revoliucijoj." Rašytojas su kartėliu priekaištavo krikščionims, esą jie išdavė juoduosius savo tikėjimo brolius.

★ **Kunigų vedybų klausimą** nekatalikų spauda tebekelia viešumon ne tiek rimtu svarstymu, kiek skelbdama paskirų kunigų suklupimus ir iš to darydama sensacijas. Tokių suklupimų būdavo ir seniau, bet jie nebuvo taip išpučiami ir taip plačiai skelbiami. Pastaraisiais metais panašių atvejų gaudymas suintensyvėjo. Didžiosios problemos, kaip pvz. sovietų pavergtų tautų klausimas, nutylimos, o paskirų kunigų suklupimai randa vietos net pirmuosiuose puslapiuose. Pastaruoju metu išgarsinti trys suklupimai — dviejų jėzuitų ir vieno monsinjoro. Bene didžiausio spaudos dėmesio susilaukė buvęs jėzuitų Maryland, JAV, provincijolas kun. J. Sponga, 50 m., gyvenąs Filadelfijoj. Jis metė kunigystę ir civiliniame teisme susituokė su p. Barret 33 m., išsiskyrusia našle, gailestingąja seserimi, turinčia tris vaikus. Kitas jėzuitas J. F. Mulligan, 47 m. amžiaus, buvęs Fordhamo universiteto profesorius, pasiryžo vesti 36 m. profesorę dr. P. Plante ir paprašė Romą atleisti nuo vienuolinių įžadų bei grąžinti į pasauliečio padėtį. Trečiasis, kiek mažiau išreklamuotas suklupimas yra mons. J. L. Storms, 50 m. amžiaus, klebono ir buvusio San Diego universiteto rektoriaus. Jis pareiškė išeinąs iš Bendrijos. Savavališkai vedę kunigai savaime ekskomunikuojami. Buvęs jėzuitas J. Sponga, kuris ryžosi tokiai ekskomunikai, pareiškė ir toliau pasiliekąs kataliku, vertinančiu kunigystę bei dalyvavimą Mišiose. Paklaustas, ar norėtų matyti visus kunigus vedusius, atsakė: "Jie turėtų daugybę sunkumų, jeigu bandytų dirbti kunigo darbą kaip vedę žmonės."

★ **Naują širdį** gavo kunigas domininkonas Damien Boulogne, prancūzas, filosofijos profesorius domininkonų seminarijose. Operacija padaryta š.m. gegužės 12 d. Broussais-La Charité ligoninėje Paryžiuje. Pacientas tebegyvena, normaliai valgo ir taiso savo knygos korektūras. Įspūdžius apie širdies pakeitimą-operaciją šis domininkonas aprašė laikraštyje "La vie catholique". Ten jis, be kitko, pareiškė gavęs savo vyresniųjų sutikimą tokiai operacijai. Širdies davėjas buvo jau miręs, nors jo kvėpavimas buvo palaikomas dirbtiniu būdu — specialiu aparatu keletą dienų. Atsakydamas į klausimą, ar jo (domininkono) gyvenimo dirbtinis prailginimas nėra priešingas Dievo valiai, rašo: "Tai sąžinės ir Dievo klausimas. Sąžinė Dievo meilės akistatoje šiuo atveju rizikuoja. Vienatvėje." Dėl asmenybės pasikeitimo ryšium su nauja širdimi kun. D. Boulogne rašo, kad širdis tėra nuostabi pompa, mašina, ir dėlto neturinti įtakos į asmenybę. Tai sakydamas jis rėmėsi Vatikano pareiškimu. Pasak minėto domininkono, šv. Tomo Akviniečio filosofijos žinovo, ir šv. Tomas manė, kad individuali žmogaus sąžinė individualiose aplinkybėse gali ir turi remtis nerašytu Dievo įstatymu, nežiūrint visų kitų taisyklių.

Komunisto prasymas Kremliui

Jau nekartą "TŽ" buvo rašyta apie slaptais keliais Vakarus pasiekusį sovietinės Ukrainos žurnalisto rankraštį "Čornovilio raštai". Apie jį plačiai rašė Toronto dienraštis "The Telegram". Pasirodžius dabar tam rankraščiui atskira knyga, verta dar kartą grįžti prie dokumentinio šaltinio, kuris autentiškai pavaizduoja dabartinę būklę Sovietų Sąjungoje. Leidinys juo labiau vertas dėmesio, nes parašytas komunisto veikėjo, studijavusio universitete žurnalistiką ir marksizmą ir buvusio net sovietinės Ukrainos komjaunimo generaliniu sekretoriumi. Dėl savo radikalaus atvirumo jis buvo suimtas ir nubaustas koncentracijos stovykla. Mat, jis rašinėjo laiškus Ukrainos ir visos Sov. Sąjungos kompartijos vadovybei, nurodinėdamas sistemos klaidas, marksizmo pažeidimus, konstitucijos nepaisymą ir prašydamas visa tai atitaisyti. Kaip kvalifikuotas žurnalistas, Viačeslovas Čornovilis buvo pasiųstas į teismo posėdį Lvive, kur buvo teisiami ukrainiečių intelektualai. Rinkdamas medžiagą televizijai ir spaudai, jis pastebėjo, kad teismas nepaiso sovietinių įstatymų, ir atsisakė būti liudininku toje byloje. Vėliau parašė labai tiesų raštą sovietinių viršūnių pareigūnams ir už visa tai pats buvo suimtas.

Leidinyje "The Chornovil's Papers" surinkti ne tiktai Čornovilio, bet ir jo draugų rašytojų bei intelektualų laiškai, skirti įvairiem sovietų pareigūnam. Tasai skyrius pavadintas "The Misfortune of Intellect". Jame figūruoja 20 ukrainiečių šviesuolių, deportuotų į Mordovijos sunkiųjų darbų stovyklas.

Nežmoniška bausmė

Daugelyje vietų yra minima Lietuva ir kiti Baltijos kraštai. Rašte, skirtame Sov. Sąjungos Augščiausios Tarybos pirmininko pavaduotojui Stelmach, Čornovilis įrodinėja, kad socialistinė teisė praktiniame gyvenime dažnai pažeidžiama. Vienas tokių pažeidimų yra 25 metų bausmė koncentracijos stovykloje. "Argi tai nėra gėdingas prieštaravimas tarp žmoniškumo ir sovietinio įstatymo?" — klausia autorius ir pabrėžia, kad tai atgyvena iš naikinimo laikotarpio, kuriame siautėjo avantiūristai Jagoda, Ježovas ir Berija. Dvidešimt penkerių metų bausmė buvusi pirmą kartą įvesta 1939, Stalino kulto metais, kai buvo siekiama stovyklose sunaikinti nekaltus Sov. Sąjungos žmones. Nuo 1917 iki 1939 m. ilgiausia bausmė Sov. Sąjungoj buvusi 10 metų. Kraštas pergyvenęs revoliuciją, civilinį karą, pramonės įvedimą, ūkių kolektyvizaciją be tos nežmoniškos 25 metų bausmės, kuri paveldėta iš teroro laikų. Tai esanti ne perauklėjimo, o sunaikinimo priemonė. Čia autorius dar priduria: "Dauguma kalinių, nuteistų dvidešimt penkeriem metam, gabenami tūkstančius kilometrų, atskiriami nuo savo šeimų, nes yra deportuojami iš jų respublikų (Ukrainos, Gudijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos, Moldovijos) į Mordovijos sovietinę respubliką. Aišku, kad 25 metų bausmė tokiose sąlygose yra ne kas kita, kaip tautžudystė. Kitokio motyvo nėra."

Tautybių taryba

Vienas būdingiausių V. Čornovilio raštų, paskelbtų minėtame rinkinyje, yra prašymas Augščiausios Sovietų Sąjungos Tautybių Tarybos pirmininkui. Jame rašto autorius taikliais argumentais įrodinėja, kad tarybos pirminis uždavinys yra tautybių santykiai. Deja, toji taryba per 30 pastarųjų metų mažai ką nagrinėjusi. Iki 1953 metų, kol Stalinas valdęs, taryba buvusi tik formalumas. Iš inercijos ir dabar ji mažai ką veikianti, nors iš tikrųjų jos uždavinys — pašalinti Stalino kulto pėdsakus, kurie kenkia Sov. Sąjungos tautoms. Toji tautų draugystė galinti sėkmingai plėstis tik tada, kai turės lygias teises visose viešojo ir politinio gyvenimo srityse. Tai savaime aiški tiesa, nereikalinga įrodymų.

Tiesa apie žydus

Tautybių taryba, pasak Čornovilio, turėtų pašalinti tautinės diskriminacijos pėdsakus. Pirmiausia tai turėtų liesti žydus. Uždarymas kultūrinių jų institucijų, laikraščių, mokyklų, teatrų, leidyklų, naikinimas žydų kultūrinių veikėjų, diskriminacija vidurinėse ir augštosiose mokyklose — tai vis reiškiniai, labai išplitę Stalino kulto laikotarpyje. Su Stalino garbinimo užbaiga, rodos, turėjo baigtis ir tie reiškiniai. Deja, niekas nebuvo padaryta. N. S. Chruščiovas, norėdamas nuraminti viešąją opiniją užsienyje, rehabilitavo neteisingai sunaikintus ar pasmerktus žydų kultūros darbuotojus. Toliau betgi jis nėjo. V. Čornovilis klausia: "Kur žydų teatrai, laikraščiai, leidyklos, mokyklos? Odesoje, kur gyvena 150.000 žydų, nėra nė vienos žydų mokyklos. O leidimas mokytis augštosiose mokyklose? Odesoj, kur žydai sudaro 25% gyventojų, tik 3-5% žydų mokosi augštosiose mokyklose. Tai norma, kurios slaptai laikomasi, priimant į augštesniąsias mokyklas. Odesos žydų jaunuoliai, kurie buvo nusiuntę prašymus kitoms augštojo mokslo institucijoms Sov. Sąjungoje, gavo atsakymą: 'Odesa turi puikią augštojo mokslo instituciją; kreipkitės į ją.' O tuo tarpu jaunimas iš Uralo srities, Sibiro, Maskvos, Tulos ir Saratovo studijuoja Odesos augštojo mokslo institucijose. Jiems yra įsteigti specialūs bendrabučiai, į kuriuos vietiniai žydų jaunuoliai, ukrainiečiai ir moldavai turi tik labai ribotas teises." Tokia būklė, pasak Čornovilio, neugdo tautų draugystės, o žydus verčia rinktis kelią į sionizmą.

Deportacijos

N. Čornovilis savo rašte primena Krymo totorių ir Volgos vokiečių likimą. "Krymo totorių deportavimas yra žiauri neteisybė, kurios niekas negali pateisinti. Ir kodėl gi dvidešimtojo amžiaus visuomenė, kuri nori įvesti teisingiausią santvarką pasaulyje, deportavo 900.000 asmenų iš jų tėvynių už "tėvynės išdavimą", padarytą paskirų individų?" Kas turi teisę dvidešimtame amžiuje atkasti argumentus iš imperializmo archyvų ir sakyti, kad 'istoriškai' tie kraštai yra ne totorių, o rusų? Sekant tokia logika, Kabarovsko, Primorsko ir Amūro sritys turėtų būti tuoj pat atiduotos Kinijos Liaudies Respublikai, nes jos Rusijos carų buvo jėga atimtos iš Kinijos."

Iškreiptas marksizmas

Aštriai kritikuoja N. Čornovilis sovietinę tautybių politiką, sakydamas, kad deportacijos ne tik nepasitarnauja tautų draugystei, bet dargi prieštarauja pačiam marksizmui, kurio vardu visa tai daroma. "Ar tai iš tikrųjų marksistinis sudėtingų problemų sprendimas — vertinti tautą ne socialiniu, o tautiniu mastu? Argi šūkis "visų šalių proletarai vienykitės" netaikytinas žydams, Krymo totoriams ir Volgos vokiečiams? Juk Sovietų Sąjungoje nėra žydų buržujų, totorių kapitalistų ir vokiečių dvarininkų. Yra tik darbininkai. Kaip gali augti jaunimas internacionalizmo dvasioje, kai jo akyse ištisoms tautoms atimamos teisės turėti savo valstybinę autonomiją, švietimą savo gimtaja ir svetimomis kalbomis? Kokia gali būti diskusija apie "draugystę" tarp askmens, kuris yra ištremtas iš savo namų bei savo gimtojo krašto, ir to, kuris užgrobė jo namus ir tėvynę?"

(Bus daugiau)

NAUJAS ŠUOLIS KUBOJE

Po devynerių "socializmo statybos" metų Fidel Castro pradėjo "revoliucinę ofenzyvą", kuri turinti padaryti Kubą tikru komunistiniu kraštu. Niekas dar nežino, kiek toli bus nueita, bet aišku, kad F. Castro nori "padaryti didesnį šuolį pirmyn", negu Rusija. Jis nori išauklėti "naują komunistinį žmogų" — nesavanaudį, nenuilstantį darbininką, dirbantį visuomenės gerovei, gyvenantį beklasinėje ir bepinigėje visuomenėje.

Mobilizacija darbui

Nauja "socialistinė ofenzyva" iš dalies yra kilusi iš Kubos ekonominių sunkumų. Kubiečiai stengiasi pramoninti kraštą: stato metalo liejyklas, jėgaines, cemento, dirbtinių trąšų gamyklas, plečia naftos ir nikelio pramonę, tačiau pagrindinį Kubos išteklių sudaro žemės ūkio gaminiai, ypač cukrus, kurio eksportas sudaro 80% prekybinių mainų su užsieniu. Todėl cukrinių nendrių auginimui, o ypač jų derliaus nuėmimui, F. Castro jau nuo seno mobilizuoja savanorius iš miestų. Šiais metais toji mobilizacija buvo beveik generalinė — pradedant pačiu F. Castro, kiekvienas vyriausybės narys, ambasadorius, karys, studentas, valdininkas, artistas, fabriko darbinnikas ir net namų šeimininkė turėjo dalyvauti derliaus nuėmime. Ir vieton įprastinių dviejų savaičių dauguma tos milijoninės armijos turėjo tarkinti visą mėnesį. Žinoma, priverstinis ir nespecialistų, darbas nebuvo labai našus. Plane numatytas cukrinių nendrių derlius — 8,5 mil. tonų, bet dėl sausros tegauta 5,5 mil. tonų.

Suniekino "hippius"

Žymią ir entuziastiškiausią tos sezoninio darbo jėgos dalį sudarė studentai ir šiaip jaunuoliai, priklausą komunistinei partijai. Sosen sala pavadinta Jaunimo sala. Jaunų komunistų lyga nori sukurti visuomenę, kuri būtų visai komunistiška pagal utopinį F. Castro planą. Apie 40.000 darbininkų dirba laukuose ir daržuose, tuo pat laiku statydami užtvankas, tiesdami kelius, statydami tiltus ir namus darbininkams.

Pirmosios tos "socialistinės ofenzyvos" dienos padarė kubiečių gyvenimą dar pilkesnį, sunkesnį. Havanos universitete visiems studentams, kurie buvo pasekę "hippiais", griežtai įsakyta ilgus plaukus nukirpti ir barzdas nusiskusti. Vaikinai siauromis kelnėmis ir merginos trumpais mini-sijonais susilaukė viešosios nuomonės spaudimo. Vyko eisenos gatvėmis, patikrinimai ir suėmimai asmenų, įtariamų esant anticastrininkais. Visa tai buvo daroma skelbiant šūkį "Mirtis kapitalistams ir parazitams!"

Nusavino krautuves

Nusavinta 55.000 smulkių prekybos ir pramonės įmonių, kurios atsidūrė Revoliucijos Gynybos Komiteto žinioje. Ant visų tų įmonių uždėta iškaba "liaudies nuosavybė". Tų krautuvėlių ir amatininkų dirbtuvių nusavinimas dar labiau apsunkina prekių paskirstymą Kuboje. Daug tų įmonių per savaitę buvo ištuštinta ir uždaryta.

Privačių verslų liekanų likvidavimas buvo lydimas valstybinių loterijų ir kaimiečių mėgiamų gaidžių rungtynių likvidavimo. Visi privatūs barai ir dauguma valstybinių uždaryta kartu su geriausiais naktiniais klubais. Jau pirmą "socialistinės ofenzyvos" paskelbimo dieną sustabdytos visos naktinės pramogos. Kreipdamasis į tautą F. Castro pasakė, kad dabar reikia mokytis gerti namie, atsitolinti nuo sugedimo, juodosios rinkos ir antivyriausybinės propagandos."

Suvaržė prekybą

Kartu su privačių krautuvėlių likvidavimu vyriausybė paskelbė suvaržymus pienui, kiaušiniams, cukrui, druskai ir kitom prekėm. Iš pagrindinių maisto dalykų tik duona dar parduodama be suvaržymų. Aprangos dalykai jau seniai apriboti ir sunkiai gaunami, o benzino pardavinėjimas suvaržytas jau šių metų pradžioje.

F. Castro neslepia ekonominių sunkumų ir prekių trūkumo, bet pabrėžia, kad "sunkumai nesvarbu, nes dar turime orumą". Taip pat jis neslepia savo nepasitenkinimo, kad Rusijos ekonominė pagalba perdaug šykšti. F. Castro yra įsitikinęs, kad sovietai daro tai sąmoningai, nes ekonominiu spaudimu nori priversti Kubą laikytis Maskvos linijos, o Castro nori turėti savo liniją, nesiduoda lyg veršiukas už virvelės vedamas. Jis svajoja įkurti trečią komunistinę imperiją, į kurią įeitų visa Pietų Amerika. Tai būtų imperija, nemažesnė už Sovietų Sąjungą.

Castro populiarus

Nors ekonominis krašto diržas vis labiau suveržiamas, tačiau Castro nepraranda populiarumo, ypač nepasiturinčiųjų ir 150.000 studentų tarpe. Šiems pastariesiems jo valdžia duoda pastogę ir maistą (bendrabučiuose) ir papildomai maitina juos geresnės ateities viltimis. Sunkiai gyvena proletariatas Kuboje, bet palyginti su kitais P. Amerikos kraštais, išskyrus Kostariką, verčiasi geriau. **J. G.**

LEON MITKIEWICZ — LENKŲ KARINIS ATTACHE

Lenkijos atstovybė Kaune

(Tęsinys iš praeito numerio)

Apie tolimesnius santykius su Lietuva T. Kobylanski taip samprotavo: Lietuvos min. pirm. kun. Vl. Mironas buvo pasitarimų su Lenkija šalininkas, Šilingas — Pabaltijo vokietis, baronas Szyling — paprastas svetimos valstybės agentas. Rusija, kaip pagrindinė Lietuvos valstybės globėja su sostine Vilnium, visiškai susikompromitavo Lietuvos akyse. Lietuva jaučia didelę pagiežą Maskvai už karinės paramos nedavimą ultimatumo metu. Vokiečiai, — pabrėžė T. K., — eina su mumis ranka į ranką. Šiuo metu bruzda tik Prancūzija, bet ji neturi jokios galimybės mus sutrukdyti. Reikalingas tik laikas, kad lietuviai galėtų atsigauti nuo moralinio sukrėtimo. Po tam tikro laiko jie tikriausiai supras **mūsų tikslus.** Tik tuomet bus prieita prie pilno susitarimo, nors mums gali kenkti svetimos įtakos ir svetimi pinigai.

* * *

Dėl Lenkijos karlnio atstovo atidėtos kelionės Kobylanski taip samprotavo: gal tikrai Lietuvai rūpi lenkų kariuomenės atstovo saugumas; gal vyriausybė negali apvaldyti bendros situacijos įvykusiame politiniame pralaimėjime, ypač audringai nusiteikusių šaulių, tautininkų, kariuomenės ir jaunimo. Kalbama, kad Lietuvos pasiuntinys Taline tiesiog maldavo Charvatą bent keliom dienom atidėti lenkų karinio atstovo kelionę. Lietuviai, kariuomenė ir jaunimas esą stipriai paveikti savo vyriausybės lūžio. Galima ir antra prielaida: lietuviai, o ypač prezidentas A. Smetona, betkokia kaina nori išvengti Lenkijos karinio atstovo buvimo kredencialų įteikimo iškilmėje. Nekartą A. Smetona išsireiškęs, kad Lenkijos pasiuntinį jis galįs priimti tik Vilniuje, Gedimino pilyje. Taigi, Lenkijos karinio attaché buvimas lietuviams reikštų dar didesnį pažeminimą, įvykdytą karinių jėgų dėka.

* * *

Prieš išvykdamas į Kauną, plk. L. Mitkiewicz peržiūrėjo Lenkijos kariuomenės inspektoriate slaptas bylas, liečiančias Lietuvos gyventojus, santvarką, ekonominį ir politinį gyvenimą. Jį labiausiai domino Lietuvos kariuomenės pajėgumas. Apie ją rado apsčiai medžiagos. Skaitydamas su dideliu dėmesiu, jis įsitikino, kad ten turima apžvalga buvo labai "sūri", net gal skriaudžianti lietuvius, nes kaip jis vėliau pats įsitikino, ji buvo visiškai neteisinga.

Šalia kariuomenės, taip pat veikė kariška šaulių organizacija. Ji savo tinklą buvo išplėtusi po visą Lietuvą. Narių skaičius siekė beveik 25.000. Kiekvienoje apskrityje buvo 2-3 batalijonai ir nedidelis kavalerijos dalinys. Lenkijos slaptų dokumentų duomenimis, 1938 m. kovo mėn. Lietuvos kariuomenę sudarė 2.000 karininkų, 22.000 eilinių ir puskarininkių. Taigi su šauliais Lietuvos ginkluotosios pajėgos siekė 50.000 vyrų.

Augštesniųjų Lietuvos karininkų charakteristikos kariuomenės bylose L. M. nerado, išskyrus kelių generolų. Gen. St. Raštikio byloje buvo atžymėtas visas jo išeitas karinis mokslas, kad jis esąs praktiškos galvosenos žmogus, jieškąs susitarimo su Lenkija; gen. Černius — labai inteligentiškas, teoretikas. Kitų augštesnių karininkų bylos buvo beveik tuščios.

* * *

Staigus atskridimas min. Charvato iš Kauno į Varšuvą, kiek praplėtė plk. L. M. akiratį apie Lietuvą ir esamas ten nuotaikas. Tiesa, nedaug ką naujo Charvat pasakė, tačiau pažymėjo, kad Lietuvos jaunimas yra pilnas tiesiog fanatiškos neapykantos lenkams ir yra labai priešingas betkokių santykių užmezgimui su Lenkija. Tuo tarpu vyresnioji karta yra nusiteikusi palankiai. Be to, jis pramato dar krizę priimant naują Lietuvos konstituciją, kurioj Vilnius atžymėtas kaip Lentuvos sostinė.

Lenkijos užsienio reikalų ministerijos Lietuvos reikalų referentas B. Koscialkowski, kilęs iš Žemaitijos ir laisvai kalbąs lietuviškai, yra priešingos nuomonės: Lietuvos reikalai eina pirmyn, visa priešlenkiška nuotaika yra dirbtinai išpūsta Lietuvos vyriausybės.

KELIONĖ Į LIETUVĄ

Balandžio 20 d. plk. L. Mitkiewicz išvyko automobiliu iš Varšuvos į Kauną. Kelionės maršrutas: Varšuva — Lomža — Augustavas — Suvalkai — Kalvarija — Marijampolė — Kaunas. Be jokių nuotykių kelionė vyko iki pat Suvalkų. Tik nuo to miesto iki pat Lietuvos sienos vieškelis labai pablogėjo — tapo paprastu lauko keliu, apaugusiu augšta žole ir samanomis. Nesimatė nė gyvos dvasios, nors nuo Suvalkų iki Lietuvos sienos buvo dar 15 km.

* * *

Netrukus buvo pasiekta siena, kur Lenkijos pasienio policijos bustinei nieko nebuvo pranešta apie mano kelionę. Atlikus formalumus diplomatiniuose pasuose, vienas lenkų puskarininkių nuėjo į Lietuvos pusę ir švilpuku davė keletą signalų. Iš Lietuvos pusės buvo atsakyta tokiu pačiu ženklu. Po kelių minučių dviračiais atvažiavo du Lietuvos kariai. Nulipę nuo dviračių, mandagiai pasveikino. Lenkui tai pirmieji oficialūs Lietuvos atstovai, tad jis atydžiai juos stebėjo. Lietuviai buvę labai gerai aprengti, jauni, gal 27-30 metų amžiaus, labai augšto ūgio, šviesių plaukų, mėlynakiai. Pulkininkas iš tolo stebėjo, kaip lenkų puskarininkis priėjo prie jų, pasveikino rankos paspaudimu ir aiškino pulkininko kelionės tikslą. Netrukus vienas lietuvių užsėdo ant dviračio ir nuvažiavo Lietuvos pusėn, o grįžęs lenkų puskarininkis pranešė, kad galima toliau važiuoti iki pat Lietuvos sargybos būstinės.

(Bus daugiau) Paruošė K. Baronas

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Kodėl nebaigiamas karas Vietname?

II D. karo metu amerikiečių tankų kolonos slinko Vokietijos asfaltuotais keliais, triuškindamos betkokį pasipriešinimą, o jų karo lėktuvų spiečiai naikino Vokietijos miestus, pramonės centrus ir susisiekimo mazgus, palikdami tik griuvėsius. Tada mums atrodė, kad prieš tokią Amerikos ginklų galybę ir persvarą niekas pasaulyje negalėtų atsilaikyti. Tuomet Amerika turėjo aiškų tikslą — sunaikinti Hitlerio armijas ir priversti vokiečius pasiduoti.

Dabar jau penkti metai Vietname amerikiečiai su savo sąjungininkais ir su nemažesniu ginklų pranašumu kovoja prieš mažai civilizuotus šiaurinius vietnamiečius, kurių yra tik 17 milijonų. Jų kariuomenė nenaudoja nei tankų, nei lėktuvų, tačiau amerikiečiai nesiryžta to priešo nei sumušti, nei garbingai pasitraukti.

Spaudoje rašoma, kad Vietnamo karas nėra tikras karas su frontais ir juos laikančiomis armijomis, kad ten nėra matomo priešo, vyksta tik partizaninis karas, kuriame negalima efektyviai panaudoti modernių ginklų. Jei pvz. didieji bombonešiai, atskridę iš Guam bazės ir numeta dviejų tonų bombas į džiugles, tai jų efektas esąs toks, kaip iš patrankos šaudant į uodą.

JAV vyriausybė nenori panaudoti visos savo jėgos šiame kare, kad nesudarytų pagrindo įsikišimui kitų dviejų pasaulio galybių — Kinijos ir Sovietų Sąjungos, nes tai reikštų išplėtimą vietinio konflikto į pasaulinį karą. Maždaug tokia yra oficiali JAV politika, kurią priminė ir savo atsisveikinimo kalboje ir buvęs amerikiečių karo vadas Vietname gen. Westmoreland.

Tačiau, kaip matyti iš kaikurios amerikiečių spaudos, Vietnamo karas, šalia pasipriešinimo komunistinei agresijai, turi ir šalutinių motyvų. Esą didžiosios ginklų gaminimo bendrovės daro spaudimą į Pentagoną, Baltuosius Rūmus ir kongresą, kad Vietnamo karas būtų tęsiamas. Nuo Vietnamo karo pradžios daug įvairių pramonės

(Nukelta į 6-tą psl.)

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Pelėdos laiškas vaikams

Į mišką atkeliavo saulės įdegintu veidu vasara. Jos galvą puošė javų vainikas. Vienoje rankoje laikė puokštę ramunių ir rugiagėlių, kitoje — pintinėlę agrastų, čerekšnių ir braškių. Ji kvepėjo medumi. Šimtas dūzgiančių bičių ją lydėjo. Miško viduryje pasitiko ją voveraitės, kiškiai, paukščiai giesmininkai ir kiti miško gyviai. Jie visi sutartinai uždainavo —

Sveika, turtinga vasarėle,
Tavęs mes laukėm net metus,
Kaitriais saulutės
spindulėliais
Tu džiugink mišką ir vaikus.

Atsisėdusi ant samanomis dengto kelmo, vasarėlė nusižypsojo visiems ir galvos linktelėjimu pakvietė dvi pelėdas sekretoriauti ir tarė:

— Turiu vaikams pranešti svarbią žinią, rašykite ką diktuosiu. — Mieli vaikučiai, laukiu jūsų atvykstant į stovyklą, noriu būtinai su jumis pasimatyti. Atvykę sutiksite mane visur, ant smėlėto kranto maudykloje, ežeroošiačiose bangose, kalnuose ir net miško tankumynėje. Matau, jūsų stovykla jau paruošta, o mano paukšteliai giesmininkai taip pat ruošia jums daug netikėtumų. Kasdien jie mokosi naujų giesmių posmelių ir daug jų išmoko! Tie žalio miško gyventojai, prašo jus, kad atvykę nelaužytumėte krūmelių ir medžių šakų. Jie myli mišką ir nori kad ir jūs mylėtumėte. O ką aš jums paruošiau, tai pagalvokite, gal kas atspėsite, jei ne, tai atvažiavę pamatysite. Tad iki pasimatymo stovykloje. Laukiu atvažiuojant. Jus mylinti kaitrioji vasarėlė.

Suplojusi rankomis, pelėda pakvietė dvi kregždutes sakydama: atspausdinkite šitą laišką ir išnešiokite į visas mokyklas, kad dar prieš baigiant mokslo metus vaikučiai pasiskaitytų! O mes, paukšteliai ir žvėreliai, pašokime dabar klumpakojį.

Kaip džiugu Dievo sukurtame žiedų pasaulyje. **A. Abr.**

Tai mieloji vasarėlė — Iliustracija Reginos Ramanaitės

KIŠKIO DOVANOS

Per miškelį, per laukus,
Eina kiškis pas vaikus.
Pasiremdamas lazda,
Šoka, straksi, ei-da-da.

O maišely ant pečių
Neša tempia dovanų.
Tiems, kur mokosi gerai,
Jis daugiausia duos tikrai.
Danutė Jokūbaitytė

SAULĖS SPINDULIAI

Kai ant smėlio aš guliu,
Šimtas saulės spindulių
Žaidžia, žaidžia su manim —
Nors į delną juos paimk.
Gal užteks su jais man žaisti,
Nugara jau dega, kaista —
Ei pakelkite, draugai,
Aš gulėjau perilgai,
Nuo saulutės spindulių
Pajudėt nebegaliu.

ATOSTOGOS

Liepos mėnesiui atėjus
Ruošias Vytautas kaiman.
Jis į ausį kuždа tėčiui —
Pavydės nevienas man.

Jis pas dėdę valgo kumpį,
Medų, uogas ir dešras.
Jam atostogos pertrumpos —
Ar tėveliai tai supras?

Vos tik saulei patekėjus,
Jį jau žadina gaidys,
Gieda pilkas vyturėlis —
Širyt grybų daug sudygs!

Kviečia ristis į ganyklą
Du raguoti avinai —
Ei, sudiev, jau į mokyklą
Laikas grįžti — ar žinai?
A. Abr.

Kiekviena mergaitė vis kitokia

Išsirengėm į Putnamą. Ten aš praleidau ištisą mėnesį. Kelionė buvo ilga — 520 mylių. Į Niujorką važiuojant, reikėjo pervažiuot Peace Bridge. Kai važiavom per Niujorką, pamatėm uolą su žibančiais akmenimis. Vienoj vietoj sustojom ir prisirinkom šių akmenų. Vėliau sužinojau, kad šitas akmuo yra žėrutis. Kai įvažiavom į Connecticut, pastebėjau seną architektūrą. Visi namai buvo pastatyti iš medžių, nudažyti baltai, su dideliais balkonais. Važiavę dešimt valandų nuo namų, pagaliau atsiradome Putname. Aš susiradau savo būrelio kambarį ir susipažinau su kitomis stovyklautojomis. Buvo iš visur atvažiavusių. Jau pirmadienį pradėjo pirma stovyklos diena. Pirmos dvi savaitės man greit prabėgo. Jos buvo įdomios ir linksoms. Man irgi patiko graži gamta. Antros dvi savaitės slinko pamažu. Aš pradėjau pasiilgti namų, savo tėvų ir draugių.

Man patiko stovykla dėlto, kad ji mums praplečia akiratį į pasaulį ir ugdo mūsų charakterį. Mes sutinkam daug mergaičių mūsų amžiaus. Visur yra kitokios — iš skirtingų vietų, su kitomis problemomis. Bet mes visos turime daug bendro, nes esame mergaitės ir lietuvaitės.

Man stovykla padarė įspūdį, nes visos mergaitės buvo linksmos ir dirbo kartu. **Eglė**

Kada nors sugrįšiu

Buvo smagios dvi savaitės. Bet kaip viskas šitame pasaulyje turi pradžią ir galą, taip ir stovykla. Kodėl tas galas šiandien? Kodėl ne kitą dieną, kitą savaitę, kitą mėnesį?

Liūdna atsiskirti su savo gerais draugais. Dar liūdniau darosi pagalvojus, kad niekados nebedainuosim lietuvių liaudies dainų. Nebesedėsim prie laužo ir nebedainuosime skautiškų dainų. Nebežygiuosim per aikštės numintą žolę. Nebesusirinksim uniformuoti išgirsti pranešimų. Nebeiškelsim tų šešių vėliavų. Ne, niekados, nes tie laikai jau praėjo.

Aš žinau, kad aš to laiko nebesugražinsiu, bet pati vėl sugrįšiu čia. Aš vėl sugrįšiu į Romuvos miškus. laukus. Aš niekados negalėsiu atsigrožėti ta nuostabia gamta. Nežinau, kada ir kaip, bet aš vėl sugrįšiu. O sugįžusi aš vėl eisiu numintu taku per mišką, plauksiu per tą šaltą ežerą ... Man ašara pamažu rieda per veidą, kai pagalvoju, kad aš niekados nesugrąžinsiu tų smagių jaunystės dienų stovykloje.

Jūratė Sriubiškytė, Toronto

TARP ŽIEDŲ

Melsvi drugeliai
Skraido po orą,
Aš be sparnelių
Skraidyti noriu.

Miške saulutė
Žiedus prikėlė,
Žydi žibutės
ir kitos gėlės.

Aš aplankysiu
Kiekvieną žiedą
Ir taip skraidysiu
Per visą dieną. **A. Abr.**

Trylikos mylių žygis

Buvo gražus rytas, kai švilpukas mane prikėlė. Tą rytą mankštos nebuvo, nes visa stovykla ėjo iškylon į gamtą — trylika mylių.

Po Mišių, vėliavos pakėlimo ir pusryčių visi išsirikiavom ir buvome suskirstyti į grupes. Mūsų kelionė prasidėjo, kai išėjome iš stovyklos ribų. Plento pakraščiais eidami grožėjomės gamtos vaizdais. Kai mūsų vadovas pastebėjo, kad esame pavargę, sustojome pailsėti medžių pavėsyje. Beeidami taip ištroškome, kad net liežuvį buvo sunku pajudinti. Laimei, pamatėme namą. Pribėgę radome čiaupą, iš kurio bėgo šaltas vandenėlis.

Kai mes jau buvome pusę kelio nuėję, augštai ant smėlėto kalno laukė automobilis su maistu, kuris buvo atvažiavęs iš stovyklos. O kaip buvo skanu valgyti kumpį su duona! Belaukiant eilėje gerti, mums nematant, komendantas tik švyst plastikinį maišelį su šaltu vandeniu! Pataikė vienai mergaitei ant galvos. Atšokęs maišelis tiesiai pataikė į mane. Oi, kaip šalta pasidarė, bet kartu ir gera, nes diena buvo karšta.

Toliau vis ėjom ir ėjom, sustodami truputį pailsėti. Jau dabar mus visą laiką lydėjo automobilis, o mūsų gerasis komendantas laikas nuo laiko aplriedavo mus šaltu vandenėliu. Vaikai klausė:

— Kodėl neliejo vandens ant mūsų preiš pietus?

Mes jau visi ėjome išsiskirstę didžiuoju vieškeliu namo. Staiga švilpukas! Sustojome paskutiniam poilsiui prieš stovyklą. Bet koks buvo nustebimas, kai viena mergaitė, kuri labai juokingai atrodė, ėjo pasiramstydama ilga lazda, lyg apaštalas ir sakė:

— Nesustabdykite manęs, nes jei aš sustosiu, tai nebegalėsiu pareiti į stovyklą.

Taip ji ir nuėjo. O mes, pailsėję ir susiskirstę į būrelius, pradėjome ne eiti, bet bėgte bėgti. Ir aš bėgau su visais, bėgau, kiek kojos nešė. Kai priartėjome prie stovyklos, pradėjome iš lėto eiti. Įėjęs į savo kambarį atsiguliau: "O, kaip minkšta ši lova", perbėgo mintis per mano galvą. Nusiprausę ėjome nuleisti vėliavos ir vakarienės.

Tą vakarą buvo šokiai. Keista, visi šoko, nors ir kojas skaudėjo.

Žinote, jaunimas yra judrus ir labai retai sustoja pailsėti.

Saulius Balsys, Hamiltonas

Būgnininko sūnus

Būgnininko sūnus sirgo — nežinojo kas dėjosi už tų keturių sienų, kurios jį supo. Jis matė, kad jo tėvas buvo susirūpinęs ir pavargęs — nieko nevalgė. Tėvas nieko nesakė. Kai būgnininko sūnus pasveiko ir išbėgo laukan — pamatė. Visur buvo svetimi kareiviai ir šeimininkavo kaip savo namuose. Pulko vadas ėjo nuleidęs galvą. Būgnininko sūnui pasidarė nyku ir be galo graudu širdyje. Vėliava buvo nuleista nuo stiebo ir numesta arklidėn. Jam net pikta pasidarė ir ryžosi ją išgelbėti. Jis laukė, kol sutems. Kai sutemo, būgnininko sūnus nuslinko į arklides. Pasiėmęs vėliavą, bėgo atgal. Jis perdaug skubėjo — užkliuvo batas už plytos ir jis krito. Sargybinis apsisuko ir ėmė šaudyti — paleido tris šūvius, kuriuos galėjai girdėti nakties tylumoj ... Kai būgnininko sūnus atsimerkė ir pakėlė akis, pamatė išdidų tėvą. Prie jo gulėjo vėliava! Būgnininko sūnus atsiduso, nes vėliava buvo išgelbėta. Vėl ateis diena, kada jis ją kels augštai į Lietuvos padanges!

Asta Senkevičiūtė, 8b skyrius, Toronto

Smagu susitikti atostogų metu... — Nuotr. S. Dabkaus

SIDABRINĖ KUNIGO SUKAKTIS

DR. J. SUNGAILA

Įvairių jubilėjų esama, įvairiai jie yra švenčiami ar minimi. Vieni patys sau kelia šaunias puotas ir vaišinasi su draugais, kitiems draugai ir artimieji suruošia jubilėjines "staigmenas", treti praeina pro savo jubilėjus tyliai — be puotų ir nuopelnus keliančių kalbų, be dovanų, lyg neturėtų draugų ir artimųjų.

Kunigystės j u b i l ė j u s yra reikšmingas įvykis tiek pačiam

jubiliatui, tiek ir tiems, kuriems jo kunigiški patarnavimai yra teikiami. Tai nėra paprasta sukaktis, kaip pvz. gimtadienis, bet atžymėjimas pasiaukojimo Dievui ir žmonėms. Todėl nenuostabu, kad kunigystės jubilėjai susilaukia viešo atžymėjimo ir bendro džiaugsmo bei padėkos.

Š. m. liepos 25 d. savo sidabrinio kunigiškojo jubilėjaus sulaukė Toronto lietuvių Prisikėlimo parapijos ilgametis klebonas **Tėvas placidas Barius, O.F.M.** Atšventė jį tyliai, be puotos ir kalbų, lyg atsiskyrėlis vienuolis, lyg neturėtų bičiulių draugų ir gausių parapijiečių, kuriems jis su meile, pasiaukojimu ir šypsena tarnauja jau daugelį metų. Anaiptol, neužmiršo jo parapijiečiai ir bičiuliai. Būtų buvusi šauni puota, jei ne paties jubiliato pasipriešinimas betkokiom viešom iškilmėm ar dovanom. Šis jo mostas nebus užmirštas, nes jis rodo tikrą pasiaukojimą kitiems, nepriimant sau nieko.

Jubiliatas nėra didelių raštų ar mokslų žmogus, tačiau jo nuopelnai yra dideli. Kalbant apie jį, prisimena Toronto lietuvių Prisikėlimo parapija, kuri šiemet taip pat atšventė savo penkiolikos metų jubilėjų. Jinai savo apimtimi, lietuviškumu, veiklos plotme ir patalpomis neturi sau lygios visoje lietuviškoje išeivijoje. Tiesa, iš dalies tai yra visų lietuvių Tėvų pranciškonų nuopelnas, nes jie, kaip darbščios bitės, krauna visa į tą avilį — ne sau, bet kitų naudai ir Dievo garbei. Tačiau žinome, kaip daug reiškia gera, vadovaujanti ranka. T. Placidas perėmė šios parapijos vadovavimą dar kūrimosi stadijoje, su nevisai užbaigtais pradiniais pastatais ir milijonine skola. Nesuklupo jis po ta našta — parapija dar daugiau išbujojo, o skolų lyg ir nebūta.

Šalia didelių administracinių sugebėjimų, jame glūdi ir didelė meilė, pasiaukojimas ir labdaringa širdis žmonėms — savo parapijiečiams. Neskirdamas dienos nuo nakties, jis neša savo šypsnį, paguodą, suraminimą ir paramą tiems, kurie yra jos reikalingi. Tai darbas, kuris nekalba už save, kaip raštai ar moksliniai laimėjimai, bet, kuris yra nepaprastai reikalingas ir neša palaimą žmogui. Tai yra tikrasis kunigo-vienuolio pašaukimo vykdymas.

Visa tai mes pastebime ir giliai įvertiname. Mūsų visų gili pagarba ir meilė jubiliatui tegul bus jam atpildas. Savo adrese jam mes įrašėme:

Mielasis,

Sveikiname Jus sidabrinio kunigystės jubilėjaus proga. Dėkojame už Jūsų didelę auką Prisikėlimo parapijai ir visai Toronto lietuvių kolonijai.

Melskime Dievuli, kad suteiktu sveikatos ir ištvermės dar ilgai pasilikti su mumis ir darbuotis mūsų gerovei ir kenčiančios mūsų tautos labui.

Medicininis ir pooperacinis gydymas

SVEIKATOS KLINIKA – Health Clinic

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masazai, spindulinės ir ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.
B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto — Tel. LE 3-8008

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB — **vartojo 16 savaičių** — **pusę metų** — **vienus metus**

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų bonka — $5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

P. Januška, 1033 Bruce Ave, Windsor. Ont.

Smagu žiūrėti, bet dar smagiau šokti — Nuotr. S. Dabkaus

Kunigai svarstė religinio centro steigimą

Dabartinių lietuvių katalikų rūpesčių paskatinti, Atlanto pakraščio kunigai surengė studijų dienas-suvažiavimą, kurį organizavo tos apygardos Kunigų Vienybės valdyba. Į šiuos posėdžius, be vyskupo V. Brizgio, atvyko 37 lietuviai kunigai. Darbotvarkė buvo iš anksto rūpestingai paruošta šios provincijos Kunigų Vienybės pirmininko prel. Jono Balkūno. Suvažiavimo išvakarėse ji dar kartą jau didesnio būrelio buvo peržiūrėta, išdiskutuota ir patobulinta.

Pirmasis posėdis buvo atidarytas vietos, t.y. Connecticut Kunigų Vienybės provincijos pirmininko kun. dr. Valdemaro Cukuro. Jis pasveikino visus dalyvaujančius kunigus, palinkėdamas našaus darbo ir broliško bendradarbiavimo, siūlydamas jieškoti naujų kelių ir idėjų, ypač tokių, kurios būtų patrauklios mūsų jaunimui. Pirmajai studijų dienai pirmininkauti buvo pakviestas kun. Jonas Jutt, o antrajai — kun. dr. Valdemaras Cukuras. Sekretoriavo kun. dr. Juozas Grabys ir kun. Pranas Geisčiūnas. Rezoliucijų komisiją sudarė kun. Viktoras Dabušis, kun. Stasys Raila ir kun. Juozas Matutis.

Naujoji liturgija

Pirmojo posėdžio tema buvo "Naujoji liturgija", kurią referavo mons. dr. Vytautas Balčiūnas, koreferavo kun. dr. Valdemaras Cukuras. Paskaita buvo gerai paruošta, dinamiškai ir su isijautimu pateikta. Joje buvo iškelta tikroji liturgijos prasmė Bažnyčios gyvenime, jos svarba atskiros parapijos ir kiekvieno tikinčiojo gyvenime. Šiuo laiku tarp įvairių vyskupijų yra nemažai liturginių skirtumų, kurie, nors ir neesminiai, eiliniam tikinčiajam kartais atrodo labai dideli ir svarbūs. Todėl buvo iškelta lietuvių kunigų, ypač klebonų, užduotis — pirmiausia patiems informuotis ir po to derinti liturgijos žingsnius su kitomis parapijomis, kad būtų sutartinai žengiama pirmyn. Ypatingai pabrėžta nepaprasta svarba kiekvieną liturginės pažangos žingsnį visų pirma gerai išaiškinti parapijiečiams, pagilinant jų supratimą ir sužadinant entuziazmą, ir tik tada įvesti naują liturginę apraišką. Liturgija tik tada darys tikrą pažangą, kai pirmiausia ji bus gerai suprasta, pažinta, įsisąmoninta ir įvertinta kiekvieno parapijos dvasinio vadovo klebono bei kitų kunigų ir tik tada perteikta parapijiečiams.

Neigiami reiškiniai

Koreferentas kun. Cukuras, remdamasis pateiktu pagrindu, kvietė jieškoti ir praktiškai į liturgiją įvesti tai, kas būtų būdingai lietuviška. Siūlė: ne tik ruošti žmones naujoms reformoms, bet taip pat jų nuomonių atsiklausti; aukoti šv. Mišias mažesniuose lietuvių centruose, kur arba visai nėra lietuviškų bažnyčių, arba labai toli. Jis pabrėžė, kad ypatingas dėmesys turi būti kreipiamas į jaunimą, nes per liturginį įsisąmoninimą religiniai įsitikinimai sustiprėtų, o per lietuviškai būdingas apraiškas ir tautinis nusiteikimas ilgiau išsilaikytų.

Diskusijose, šalia gražių ir teigiamų rezultatų bei bendrinti norų, iškilo ir neigiamų faktų. Buvo konstatuota, kad kaikur dar tebėra laikomos paralelinės Mišios tuo pačiu laiku prie atskirų altorių arba teikiami švenč. Sakramento palaiminimai tuoj pat po Mišių. Tokios praktikos yra ne tik aiškiai neleidžiamos, bet ir nebesiderina su gilesniu liturgijos supratimu. Tokie reiškiniai labai neigiamai atsiliepia į liturginę pažangą pačioj parapijoj ir kartu įneša daug disonanso į bendrą lietuviškos liturgijos derinimą. Taip pat dėl "Sanctus" ir "Benedictus" giedojimo buvo išsiaiškinta, kad nuo to laiko, kai Mišių kanonas yra kalbamas gimtąja kalba, šios abi dalys ("Sanctus" ir "Benedictus") negali būti perskiriamos — abi kartu turi būti atgiedotos prieš pradedant kanono (konsekracijos) maldą.

Liturginis giedojimas

Kadangi bažnytinis giedojimas yra esminė liturgijos dalis, tad plačiau buvo svarstyta dabartinė lietuviško giedojimo padėtis su viltingu žvilgsniu į ateitį. Lietuvių Religinės Muzikos Komisijos pirmininkas, kun. Ladas Budreckas padarė pranešimą apie liturginių giesmių, ypač giedotinių Mišių dabartinę padėtį, kuri, deja, esanti gana liūdna, nes vis dar nėra naujų, lietuviškiems žodžiams pritaikintų, melodijų. Tuo tarpu kompozitoriai nerodo didelio susidomėjimo šiuo reikalu, nes finansiškai jis nepelningas. Todėl jo manymu reiktų skelbti muzikos konkursą vienbalsių Mišių bendruomeniniam giedojimui su sąlyga, žinoma, kad kas nors ir kur nors surastų mecenatą finansuoti šį konkursą. Šis pasiūlymas susilaukė rezultatų. Kun. Jurgis Vilčiauskas, Šv. Antano parapijos klebonas, Ansonia, Conn., pasiūlė šį muzikos konkursą finansuoti savo asmeniška $300 auka (konkurso sąlygos ir laikas bus paskelbti spaudoje).

Istoriniai klausimai

Antroji tos dienos paskaita "Lietuvos Bažnyčios istorija" buvo pateikta kun. dr. Viktoro Gidžiūno, OFM. Tai buvo taip pat labai kruopščiai ir su atsidėjimu paruoštas darbas. Jame išryškėjo, kad ne tik pirmieji, bet ir svariausieji lietuvių Bažnyčios ir tautos istorikai buvo kunigai. Tai buvo ne tik praeities prisiminimas, bet kartu platus ir konkretus žvilgsnis į ateitį, plačiau paliečiant šiuos Bažnyčios istoriją liečiančius klausimus: a. kas šioje srityje jau padaryta, b. kas daroma ir c. kas darytina. Visi dalyviai jautė, kad tai buvo šios srities žinovo kruopščiai paruošto darbo gražūs vaisiai. Todėl jie visų dalyvaujančių kunigų buvo priimti su susižavėjimu ir dėkingumu. Konstatuota, jei visada ar bent dažniau tokie naudingi klausimai ir taip įdomiai bei išsamiai būtų pristatyti, panašūs Kunigų Vienybės posėdžiai sutrauktų didesnį dalyvių skaičių ir gal daugiau ir iš jaunesnės kartos. Vėliau buvo pareikšta pageidavimų, kad ši paskaita per spaudą pasiektų ir platesnę visuomenę. Referentas pažadėjo tai padaryti.

Po BALFo ir Religinės Šalpos pranešimų buvo iškeltas faktas, kad nemažai mūsų tautiečių sunkiai sutaupytų centų nueina mūsų tautai visai nenaudingais keliais, kai žmonės miršta nepalikę testamentų. Todėl BALFo pirmininkas kun. Vaclovas Martinkus siūlė kunigams dažnai priminti šį reikalą žmonėms ir taip pat kvietė visus prisidėti prie taip reikalingo ir aktualaus šalpos darbo, patiems jungiantis ir judinant BALFo reikalus savo parapijose.

Liepos 18 d. Kunigų Vienybės centro valdybos pirmininkas kun. Ed. Abromaitis padarė pranešimą apie centro valdybos veiklą, apie suradimą naujų redaktorių (kun. A. Juškos ir kun. Petro Činiko, MIC) "Lux Christi" žurnalui, kuris žada greitai pasirodyti.

Religinio centro projektas

Religinio centro steigimo reikalą referavo kun. prof. Stasys Yla. Jis plačiai, išsamiai ir su keletu galimų variantų pristatė šį labai praktišką ir aktualų reikalą, išplaukiantį iš II-sios Vatikano santarybos nutarimų. Pasaulietis ker Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentus tampa aktyviu ir pilnateisiu krikščioniškosios Bendrijos nariu. Todėl jis turi teisę ir pareigą pareikšti savo idėjas, savo norus ir planus. Kad jo balsas būtų išgirstas ir svarus, kone visose pažangesnėse vyskupijose ir parapijose yra organizuojamos pasauliečių komisijos arba parapijų ar vyskupijų religiniai pasauliečių centrai. Lietuvių religinė veikla, nors ir yra išsiplėtusi per visą Šiaurės Amerikos žemyną, neturi savo vyskupijos, todėl toks religinis centras turėtų būti steigiamas tautiniu pagrindu su galimais skyriais didesniuose lietuvių centruose. — Kadangi tai buvo pirmas šio svarbaus reikalo pateikimas svarstymui, buvo gyvai diskutuojami. Svarstyta: a. pats centro sudarymas (kviečiant, skiriant ar renkant jo narius), b. kompetencija, c. jo veiklos ribos ir t.t. Kadangi tokio religinio centro tikslas yra, be kitko, pasauliečių aktyvesnis ir svaresnis dalyvavimas Bendrijos gyvenime, steigimo planas paliktas aptarti pasauliečių organizacijoms, bendradarbiaujant su Kunigų Vienybės centro valdyba.

Toliau buvo pateiktas ir išaiškintas Moksleivių Ateitininkų Sąjungos peticijos planas, numatąs kreipimąsi į popiežių. Pritarta šios gražios idėjos įgyvendinimui.

Pabrėžta nepaprastai didelė svarba Vatikano santarybos konstitucijų, dekretų ir pareiškimų išvertimas bei išleidimas lietuvių kalba. Kiekvieno gero kataliko lietuvio, kunigo ir pasauliečio, yra šventa pareiga skaityti ir platinti jau išėjusius pirmuosius du "Krikščionis gyvenime" tomus. Tie, kurie juos pastudijuos, jo mintis supras ir pasisavins, supras ir įvertins šių dienų žingsnius Bažnyčios gyvenime. Jie pastebės, kad šios reformos yra ne paviršutinių naujumų jieškotojų darbas, bet dvasinio atsinaujinimo reiškinys. **K. P. G.**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

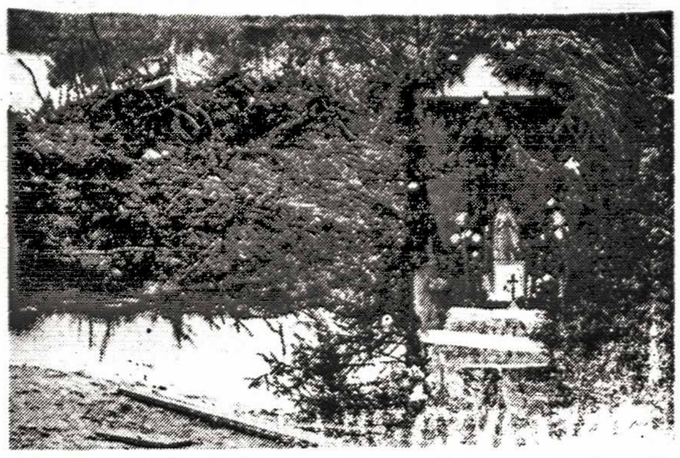

Sakoma, kad Imbradė, Zarasų apskrityje, 1967 m. apsireiškusi Išganytojo Motina Marija. Apsireiškimo vietoje pastatyta koplytėlė

GARSĖJANTI IGNALINA

K. Umbražiūnas "Tiesos" priede "Profsąjungų gyvenimas" rašo: "Turime legendą apie Igno ir Alinos meilę. Gal atsiras poetas, kuris parašys apie ją baladę, gal atsiras mokslininkas, kuris atskleis daugiau istorijos paslapčių apie Ignalinos rajoną. Tačiau šiandien mes džiaugiamės Lietuvos turizmo Meka. Buvusi "pasienio" zonoje užmiršta geležinkelio stotelė su deguto parduotuvėlėmis ir skurdžiomis lūšnelėmis, šiandien Ignalina garsėja savo gamtos grožiu šalyje. Pasidairykime, kas čia darosi pavasarį ir vasarą, rudenį ir žiemą. Dabar čia pilna vasarotojų. Ir ne vien pačioje Ignalinoje, o ir gretimuose kaimuose, visasąjunginėje Palūšės turistinėje bazėje, kurioje kasmet būna 8000 turistų su kelialapiais ir dar tiek pat individualių vasarotojų. O iš viso į Ignaliną atvyksta apie 35 tūkstančius vasarotojų bei turistų. Visus juos svetingai priima Aukštaitijos šeimininkai savo seklyčiose, kamarose, klėtelėse ir naujoviškai įrengtuose butuose. Ignalinos kraštą jungia visasąjunginiai maršrutai. Čia daug būna sportininkų, čia vyksta literatų, žurnalistų susitikimai-seminarai. Žiemos metu čia daug slidininkų nes prie Žaliojo ežero įrengtas 45 m aukščio tramplinas..." ("Tiesa" nr. 156) Visasąjunginė turistinė bazė Palūšėje liudija, kad į Ignaliną kiekvieną vasarą jau atvyksta 8.000 rusų iš Sovietų Sąjungos. Vasarotojų įkurdinimas seklyčiose, kamarose ir klėtelėse įtaigoja jiems skirtų specialių pastatų stoką. K. Umbražiūnas nusiskundčia, jog Ignalinos rajone yra apie 200 ežerų, o vasarotojai telkiasi tik prie 9 ežerų Ignalinos apylinkėje. Nors Ignaliną planuojama paversti viena gražiausių vasarviečių Lietuvoje, lig šiol ten nėra įstaigos, kuri rūpintųsi vasarotojais ir turistais. K. Umbražiūnas siūlo atkreipti dėmesį į gražiąsias Tverečiaus apylinkes. Tverečiaus, Erzvėto, Svirkų gražieji ežerai esą apleisti, paplūdimiai užželę meldais, nendrėmis ir dumblu. Planuojama pravesti geležinkelį iš Adutiškio į Tverečių, tačiau būtų žymiai praktiškiau geležinkeliu Tverečių sujungti su Ignalina. Tada Tverečius susilauktų daugiau vasarotojų ir sumažintų jų perdidelį skaičių Ignalinoje.

DŽIAZININKŲ VARGAI

Pirmasis klasikiniu džiazu susidomėjęs kolektyvas buvo Juozo Tiškaus vadovaujamas Vilniaus filharmonijos estradinis orkestras. Bandymai profesinėje srityje neilgai betruko, nes orkestras iširo. Vilniaus jaunimo kavinėje-skaitykloje buvo suorganizuotas džiazo klubas su muzikos istorijos paskaitomis, įrašų klausymais. Čia vykdavo jaunųjų džiazo mėgėjų susitikimai su klausytojais. Darbą nutraukė jaunimo klubo-skaityklos uždarymas. Elektrėnuose įvykusį pirmąjį džiazo festivalį "Jaunystė-68" šiemet laimėjo vilniečio pianisto V. Ganelino vadovaujamas trio, kuriame kontrabasu groja J. Rumelaitis, mušamaisiais — V. Melnikas. "Komjaunimo Tiesos" 134 nr. K. Šiaulys atskleidžia šio kolektyvo vargus: "Atsidarius restoranui "Gintaras", V. Ganelino vadovaujamas ansamblis susikraustė čia. Dieną repetuodavo, kurdavo džiazines kompozicijas, o vakarais linksmindavo restorano lankytojus. Kaip sakoma, girios paukštis į girią žiūri. V. Ganelino ansamblis ir koncerto programoje šalia šiuolaikinės populiarios muzikos pagrodavo džiazo improvizacijų. Pastabų knygoje pasirodė teigiami lenkų, čekų, mūsų kompozitorių ir muzikantų atsiliepimai. Tiesa, kavinė ar restoranas nėra visiškai tinkama vieta kūrybai, bet vaikinai buvo patenkinti — yra kur dirbti. Tačiau atsirado ne vienas, kuriam V. Ganelino ansamblio muzika nepatiko. Svarbiausia — nepatiko restorano administracijai ir aptarnaujančiam personalui. Nedelsiant buvo organizuota speciali vertinimo komisija, kurią sudarė restorano administracija ir diplomuoti padavėjai. Jie ir nutarė: V. Ganelinas su savo ansambliu turi išsikraustyti. Išsikraustė. Į "Neringą" (šios kavinės estradinis ansamblis tuo metu atostogavo). V. Ganelino muzika nemažiau keista pasirodė ir šioje kavinėje. Vienas autoritetingas lankytojas ją pavadino "džiunglių muzika", ir to užteko, kad jauniesiems muzikantams iš čia tektų išsikraustyti. Ansamblis persikraustė į telestudijos salę, kur repetuodavo vėlai vakarais, vidurnakčiais. Paskui jie grojo Geležinkelininkų kultūros rūmuose. Išeiti teko ir iš čia. Vis ta nesuprantama jų muzika ir visažinantys tęsėjai..." Tokiose sąlygose buvo ruošiamasi pirmajam džiazo festivaliui "Jaunystė-68" Elektrėnuose, kur V. Ganelino trio gavo laureato vardą.

KOLCHOZININKŲ ATLYGINIMAI

Žemės ūkio ekonomikos institutas paruošė rekomendacines atlyginimų lenteles kolchozininkams ir kolchozų tarnautojams, remdamasis 1966 m. vasarą įvestu garantuotu atlyginimu. Pirmosios grupės lentelės skiriamos minimalinį atlyginimą mokantiems kolchozams, antrosios — tiems, kurių kolchozininkai uždirba nemažiau kaip 60 rublių per mėnesį. Kvalifikacines kategorijas planuojama įvesti ne tik specialistams bet ir paprastiems laukų darbininkams. Pagal jas bus mokamas atitinkamas priedas prie atlyginimo. Lig šiol kolchozų pirmininkams atlyginimas buvo skaičiuojamas nuo metinių piniginių pajamų, o dabar bus atsižvelgiama į bendrąsias pajamas, tenkančias šimtui hektarų naudmenų, kad kolchozų vadovai būtų priversti mažinti gamybos išlaidas. Pagal tarifines kategorijas kolchozų darbininkas už 8,2 valandų darbo dieną rekomenduojama mokėti nuo 2,20 iki 7 rublių. Mėnesinės algos, atsižvelgiant į bendrąsias kolchozo pajamas 100 hektarų žemės ūkio naudmenų, numatomos: kolchozo pirmininkui — 160-275 rb., specialistams — 128-220 rb. Sunkvežimių vairuotojams mokamas valandinis 37-69 kapeikų atlyginimas priklauso nuo sunkvežimio dydžio. Brigadininkai ir fermų vedėjai gauna mėnesinį 100-187 rb. atlyginimą, kuris apskaičiuojamas pagal metinės bendrosios gamybos vertę valstybinėmis supirkimo kainomis. Mechanizatoriams, valdantiems vikšrinius traktorius, rekomenduojama mokėti 20% daugiau nei ratinių traktorių vairuotojams, nes jų darbas yra sunkesnis, labiau susijęs su sezoniniais metų laikais.

SŪNUS IŠ MIESTO

Komunistinė propaganda, minėdama praeities dienas, mėgsta pasišaipyti iš sumiesčionėjusių, į ponus išėjusių sūnų, kurie užmiršdavo ūkyje vargstančius tėvus. Pr. Raščius "Šluotos" puslapiuose paskelbė satyrą "Viešnagė", liudijančią, kad tokių šiaudinių ponų jau spėjo išsiauginti ir komunistinė santvarka,

"Džiaugias močia žila,
Džiaugias tėvas sukumpęs:
Atvažiuoja iš miesto
sūnus paviešėti!
Iš pakraigės tamsios
Nukabinamas kumpis
Ir gabenamos pagalvės
pūko į klėtį.
Ir netrukus iš "Volgos"
Paknopstom išgriūna
Su glėbiais butelių
apsiblausę piliečiai...
Spokso seniai abu
Į svyruojantį sūnų,
Kolei šis savo svitą
seklyčion pakviečia.
...Klausos seniai pernakt,
Kaip sūnus ir sveteliai
Kritikuoja kažkokį ten
Bachą ar Listą...
Klausos tyliai prigludę
Prie stalo kampelio
Ir į pokalbį jų įsiterpti nedrįsta.
O norėtų išporint
Jie mokytam sūnui,
Kad karvutė šiais metais
bergždžia, kad ant lauko
Pradalgiuos vasarojus
Sudygo ir pūna,
Kad taukais, lyg meška,
brigadierius apaugo.
Kad kaimynų dukra
Tik tada ištekėjo,
Kai pasiūlė jaunikiui
du tūkstančius priedo...
Bet... jau rytas, ir "Volga",
Laku sutviksėjus,
Iš alyvom apaugusio kiemo
vėl rieda...
Lieka pirkioj tušti
Buteliai nuo konjako,
Na, o seniai — kieme
po klevu, nusiminę...
Tėvo rankos suvirpa
Ir sviedžia ant tako
Ką tik gautą iš laukto
sūnaus penkrublinę."

V. Kst.

NAMAI, KURIŲ NEBESTATYSIME

HAMILTON, ONT. Nesenai turėjome dar vieną Lietuvių Namų dalininkų susirinkimą, kuris taip pat buvo karštas, bet šį sykį nebeiširo. Kad ir apie vidunaktį, bet buvo prieita prie susirinkimo darbotvarkės galo. Dabar tuose LN susirinkimuose beveik nieko nebegirdėti apie Namų statymą, vis ginčijamasi, kiek leisti vienam asmeniui supirkinėti akcijų. Pasikłausai pasakojimų apie dideles autoaikštės pajamas ir perspektyvas dar po 10 metų... Susidariusi opozicija viešai skelbia, kad bendrovės akcijos pradeda koncentruotis į keleto patikėtinių rankas. Tai visa girdint, daugelį tautiečių, kurie prieš keliolika metų yra davę šimtinę ar kitą lietuvių tautinio židinio statybai, pradeda imti baimė. Jie jaučia, kad greit jų balsas čia visiškai nieko nebereikš. Kam teko būti paskutiniu laiku bent viename LN dalininkų susirinkime, galėjo pamatyti, kad čia susirinkusieji jau nebeturi bendros kalbos ir jokio bendro darbo atlikti negalės. Apie L. Namų statybą jau nebegalvoja nei pozicija, nei opozicija; bijo tik apie tai prasitarti, nes tuoj būtų kitų pavadinti LN griovikais. Atėjo laikas kam nors pradėti kalbėti apie LN bendrovės likvidaciją. Užtenka jau klausytis bei skaityti kaltinimus ir šmeižtus vieni kitiems. Reikia pagaliau rasti užbaigą šiai gražiu vardu tebevadinamai nesantaikos bendrovei. Ir juo greičiau, juo geriau, kad mažiau kartėlio paliktų mūsų apylinkės lietuviškame gyvenime. Netenka abejoti tų žmonių gera valia, kurie šitos idėjos įgyvendinimo ėmėsi. Jie tikrai yra įdėję daug darbo ir visokios aukos. Bet šiandien ir jie bekalba tik apie gerą investaciją, kuri kada nors bus gerai apsimokėjus.

Jei prieš 12 metų čia lietuviams būtinai reikėjo savų namų ir savos salės, tai šiandien jų reikalingumo niekas nebesiima įrodinėti. Pastatyti Jaunimo Centro namai išsprendė lietuvių salės reikalą, o sunkiai besiverčią tokie namai Toronte ir Montrealyje parodė išsilaikymo praktiškąją pusę. Be to, po tiek metų mūsų tautinės veiklos įkarštis jau yra aprimęs ir mūsų naujasis prieauglis nerodo susidomėjimo. Niekas nenori, kad keletas, naujai persiorientavę, pasidarytų sau naudos iš daugelio tautiečių visai kitam tikslui sudėtų ir tuo laiku labai taupytų šimtinių. Pasakymas, kad to turto vertė vis auga, LN statybai aukotojo visiškai nežavi. Jis norėjo L. Namų, bet kai jie nebeišeina, jis dabar nori pažiūrėti, ar tikrai jo tos šimtinės per tuos keliolika metų yra užaugusios, kaip jam visą laiką tvirtinama. Kas turi kapitalo ir nori padaryti pelno, visada galima, bet pirma reikia atsiskaityti su tautiečiais, kurie iš to daryti verslo nemano. Teisingam atsiskaitymui reikia parduoti visą LN bendrovės vardu įgytą turtą. Nebus čia nuskriaustas ir didesnio įnašo LN dalininkas, nes jis pasiims ir didesnį pelną. Tada tokie visada gali kurti naujas bendroves, bet tik nereikia maišyti čia Lietuvių Namų vardo, nes šiam vardui mūsų žmonės dar tebeturi patriotinį sentimentą.

K. Mileris

Akademikės skautės su savo vėliava tautinėje stovykloje
Nuotr. K. Baltrūno — M. Rusino

Oro skautai žygiuoja tautinėje stovykloje, kuri įvyko Rako stovyklavietėje JAV-se
Nuotr. K. Baltrūno — M. Rusino

EKONOMINIS GYVENIMAS BRITŲ KOLUMBIJOJ

Kanados provincijos Britų Kolumbijos gyventojai yra linksmi, įvairių kilmių. Jie įvertina sunkų darbą, bet taip pat moka džiaugtis gyvenimu ir išnaudoti laisvalaikį. Kasdieninio gyvenimo lygis augštas, provincijos ekonomija nuolat kyla.

Kartu su nepaprastu greičiu augančia provincija mažmenų prekyba išgyvena plėtimosi laikotarpį. Vieno asmens mažmenų metinis pirkimas ($1.280 1966 m.) kasmet pakyla vidutiniškai 8.4%, t. y. daugiau nei metinis atlyginimo augimas — 6.6%.

Auga ir automobilių skaičius. Automobilių pardavyklos, po maisto krautuvių, yra antra didžiausia provincijos prekybos grupė. Provincinės valdžios sveikatos skyrius duoda įvairius gydymo patarnavimas savo gyventojams ir moka dalį naujų ligoninių statybos išlaidų.

Kultūriniai reikalavimai didesniuose centruose yra patenkinami besilankančių pasaulinio masto aktorių, dainininkų, šokėjų, muzikų ir didelio skaičiaus kabaretų, klubų, kino teatrų, meno galerijų ir muzėjų.

Etninės grupės yra gausios, greitai priimančios visus naujakurius iš savo kilmės kraštų. Šios grupės turi savo bendruomenines programas, šokių vakarus, susirinkimus ir ekskursijas po provinciją.

Britų Kolumbijoj vis daugiau ir daugiau gyventojų įsigyja savo namus. Daugelis namų statomi iš provincijos gausiausios žaliavos — medžio, nors didesniuose centruose vis daugėja augštieji butų pastatai (pardavimui ar nuomojimui), kurie užima mažiau erdvės.

Nemažai kalbama apie namų trūkumą, todėl naujakuriams gali tekti pagyventi moteliuose ar laikiniuose butuose iki susiras tinkamus ir pastovius namus.

Provincinė valdžia pareiškė, kad naujų namų statyba yra pirmos eilės reikalas, ir praėjusiais metais pradėta statyti beveik 17,000 namų — trečdaliu daugiau nei 1966. Namų ipotekas (mortgages) galima gauti per valstybinę Central Mortgage and Housing Corporation, valdžios prižiūrimą įstaigą, nes nedaug čėra privataus europietiško stiliaus finansinių įstaigų. Namų kainos įvairuoja pagal vietą ir rūšį.

Vankuveryje, kur kainos augščiausios, dviejų miegamųjų namas kainuoja $15,000 ir daugiau, trijų miegamųjų — virš $16.000, gi keturių miegamųjų kainos prasideda nuo $18,000. Prie šių kainų dar prisideda sklypo kaina — Vankuveryje nuo $4,000 iki $12,000 rinktiniuose rajonuose. Minėtos kainos yra naujų ar neseniai pastatytų namų. Galima rasti senesnių namų ir po $10,000 už dviejų miegamųjų namą.

Neapstatytų butų kaina taip pat įvairuoja, pradedant nuo $80 iki $100 į mėnesį už vieno asmens butą, nuo $100 iki $150 už vieno miegamojo butą ir nuo $130 iki $200 už dviejų miegamųjų butą.

Gražūs namai, puikus maistas ir augštas gyvenimo lygis. Neveltui Britų Kolumbija vadinama gražuole. (Max Wyman, "Vancouver Sun", Canadian Scene).

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE, ZENITH BENDROVĖMS

- Parduodame radijo aparatus, paprastus ir spalvotus televizijos priimtuvus, stereo, elektrines krosnis, šaldytuvus, skalbimo, džiovinimo mašinas ir kt.
- Parduodame visus elektrinius aparatus, kaip lygintuvus (prosus), keptuves, valymo bei blizginimo mašinas ir kt.
- Taisom radijo aparatus, stereo, televizijos priimtuvus patefonus ir kt.

Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm., antr., treč. ir ketvirtad. 9.30 — 5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėn. — šeštadieniais uždaryta

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.

ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.

MI 83400 ANCASTER, ONT.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBO pastangų dėka Beverly Shores, Ind., miestelis pagrindinį septynių akrų parką pavadino Lituanicos vardu. Jo išplanavimu rūpinasi architektas Erdvilas Masiulis, o torontietis skulptorius Juozas Bakis ruošia paminklo projektą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečiui atžymėti. Planavimo darbams vadovauja komiteto pirmininkas architektas E. Masiulis, aukas paminklui renka ižd. dr. Kazys Ambrozaitis. Klubo valdyba liepos 27 d. surengė gegužinę, kurios pelnas buvo paskirtas Lituanicos parkui.

JOHN F. KENNEDY FAMILY SERVICE CENTRE įstaigai Charlestown, Mass., vadovauja Čikagos lietuvis Juozas Vilimas. Ši velionies prezidento atminimui skirta įstaiga palaiko ryšius su daugiau kaip šimtu valdinių ir privačių institucijų, teikia patarimus šeimoms, globoja jaunimą, senelius, padeda surasti darbą, pasiruošti tolimesnėms studijoms, organizuoja specialias auklėjimo ir švietimo programas globos reikalingiems vaikams, rūpinasi kūdikio laukiančiomis motinomis ir atlieka eilę kitų patarnavimų apylinkės gyventojams.

LIETUVIŲ KUNIGŲ STUDIJŲ DIENOS įvyko liepos 16-17 Marianapolyje, Thompson, Conn. Čia buvo aptarti Lietuvių Religinės Šalpos darbai ir uždaviniai, liturgijos suvienodinimas lietuviškose pamaldose. Apie Lietuvos Katalikų Bendrijos istorijos išleidimą kalbėjo kun. V. Gidžiūnas OFM. Kun. St. Yla padarė pranešimą apie religinio centro steigimą (plačiau žiūr. 3 psl.). Ta pačia proga buvo aptartas simpoziumo religine tema pobūdis PLB seime Niujorke.

Australija

ALB KRAŠTO VALDYBA Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečiui atžymėti išleido skydo formos tautinį ženkliuką — stilizuotą Vytį raudoname fone. Už pusantro dolerio gaunamas ženkliukas nešiojamas švarko atlape.

PLB VALDYBOS PIRM. J. BAČIŪNO Australijon atvežtas Birutės Pūkelevičiūtės filmas "Aukso žąsis" pradeda pateisinti savo pavadinimą. ALB krašto valdybos pirm. S. Narušio pranešimu, filmo rodymo metu Australijos lietuviai išlaidoms padengti suaukojo $769. Atskaičius filmo rodymo $97,57 išlaidas, B. Pūkelevičiūtei į Čikagą išsiųsta $671,43. Tai visdėlto labai kukli suma, nes filmo pastatymas, berods, kainavo apie $30.000.

KUN. DR. P. BAČINSKAS, buvęs Vasario 16 gimnazijos direktorius, po poros metų viešnagės Europoje grįžo į Australiją, kur jam yra tekę būti Geelongo lietuvių kapelionu.

UGNĖ KAZOKAITĖ, Bankstown mergaičių gimnazijos V klasės mokinė, iš mokytojų ir mokinių surinko $35, kai Australiją pasiekė žinia apie senatoriaus Roberto Kennedžio tragišką mirtį. Už šiuos pinigus buvo pasiųsta užuojautos telegrama velionies šeimai ir laidotuvių dieną padėtas vainikas ant jo kapo. Šią lietuvaitės gražią iniciatyvą aprašė "Sydney Morning Herald" dienraštis, pabrėždamas, kad tai buvo turbūt vienintelis tokio pobūdžio R. Kennedžio pagerbimas iš visos Australijos.

LIETUVIŲ DIENOSE, kurios rengiamos gruodžio pabaigoje Adelaidėje, Australijos lietuvių jaunimo pasirodymui skiriama gruodžio 30 d. Jaunųjų meninių pajėgų sutelkimu rūpinasi G. Vasiliauskienė ir B. Lapšienė. Atskirų kolonijų jaunimas raginamas paruošti savitas koncertines pynes su lietuviškomis dainomis, poezija ir tautiniais šokiais, Melburno jaunimas vadovaujamas p. Statkuvienės ir p. Karazijienės, ruošia pynę "Lietuviškos vestuvės", Adelaidės — "Papartis žydi". Pertho jaunieji lietuviai, vadovaujami p. Miliauskienės, Australijos lietuvius žada nustebinti "Sekminių vainiku".

MINDAUGAS MIKALAUSKAS, 16 metų amžiaus Sidnėjaus lietuvis, už laimėjimus sporte yra gavęs visą eilę vėliavėlių, 9 taures, 6 medalius. Laurus jis pradėjo skinti katalikų mokyklos sporto karnavale, būdamas 10 metų amžiaus, kai jam pirmą kartą pavyko laimėti 75 jardų bėgimą. Jis yra pasižymėjęs trumpų nuotolių bėgimuose, šokime į tolį ir australiško rugby žaidime. Su NSW valstijos Rugby League berniukų komanda Mindaugui teko lankytis ir Australijai taškus laimėti N. Zelandijoje. 1967 m. M. Mikalauskas gavo "Sports Boy of the Year" titulą, keturiuose sporto karnavaluose laimėjęs 16 pirmųjų vietų. Australai, negalėdami ištarti Mindaugo vardo, jį vadina Minda. Jaunasis sportininkas sakosi, kad jam būna malonu girdėti australus sporto mėgėjus rungtynių metu šaukiant: "Minda, Minda!"

STUDENTŲ ATEITININKŲ vasaros stovykla įvyks nuo rugpjūčio 22 iki rugsėjo 1 d. Pennsylvanijos kalnuose prie Lake Ariel, netoli Scrantono. Planuojama trejopa programa: studijinė, meninė ir pramoginė. Patalpos ribotos, todėl priimami tik tie, kurie nori pilnai pasinaudoti ne tik stovyklos poilsiu ir pramogomis, bet ir studijine bei menine programa. Nenorintieji laikytis stovyklos tvarkos nepageidaujami.

Studentus ir gimnazijų abiturientus prašom registruotis iš anksto pas SAS centro valdybos pirmininką Vaidį Valaitį, 6641 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. 312 - GR 6-8282.

Vokietija

STOVYKLĄ LIETUVIŲ VAIKAMS rugpjūčio 13-28 d.d. Romuvoje, Vasario 16 gimnazijoje, rengia PLB Vokietijos krašto valdyba. Stovyklai vadovaus Alina Grinienė. Priimami lietuvių vaikai nuo 8 iki 14 metų amžiaus. Didžiąją išlaidų dalį stengsis padengti valdyba. Tėvai turės pasirūpinti kelione ir sumokėti po 30 DM už vieno vaiko stovyklavimą.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI — š.m. lapkričio 23 d. Tarybos posėdyje sudaryta rinkiminė komisija: pirm. J. Pauliukevičius, vicepirm. R. Hermanas, sekr. S. Laukaitienė, nariai A. Brakauskas ir P. Česniūnas. Visais rinkimų reikalais kreiptis į J. Pauliukevičių, 8000 Muenchen 54, Rubinstr. 22/I. Narių registracija apylinkėse turi būti pravesta iki rugpjūčio 17 d.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Berlyno apylinkės susirinkime dalyvavo krašto tarybos narys E. Simonaitis iš Hemsbacho ir svečias A. Gegeckas iš Zuericho. Lietuvos nepriklausomybės penkiasdešimtmetis šioje kolonijoje buvo paminėtas vasario 17 d. Susirinkimo dalyviai aptarė Vokietijoje gyvenančio lietuvių jaunimo santykius su sovietų okupuotos Lietuvos jaunimu, pasisakydami už ryšių palaikymą. Naują apylinkės valdybą sudarė: pirm. M. Žilinskas, sekr. T. Bumbulienė, ižd. M. Brakienė. Po susirinkimo įvyko Vydūno šimtųjų gimimo metinių minėjimas, kuriame paskaitą skaitė E. Simonaitis, supažindindamas klausytojus su jo nuopelnais lietuvių literatūrai ir pastangomis žadinti lietuvybę jaunimo gretose. Berlyno lietuvių susirinkimas buvo užbaigtas M. Žilinsko bute surengtu bendru pobūviu.

Britanija

LIETUVOS KARIUOMENĖS penkiasdešimtmečiui atžymėti planuojama įrengti paminklinę lentą Londono lietuvių bažnyčioje. Ja bus pagerbti už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę žuvusieji kovotojai. Sumanymui įgyvendinti sudarytas iniciatorių komitetas: T. Vidugiris, V. Zdanavičius ir I. Dailidė. Lentos projektą paruošė ir ją sutiko pagaminti dail. V. Jokūbaitis.

LONDONE MIRĖS Lietuvos ministeris a.a. B. K. Balutis savo testamente 100 svarų sterlingų paskyrė Londono lietuvių bažnyčiai. Testamento vykdytojai pinigus jau perdavė parapijos komitetui.

BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄSKRYDIS Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečiui paminėti įvyks rugpjūčio 31 d. Nottinghame. Mančesterio lietuvių kultūros ratelis šios sukakties proga išleido suvenyrinius vokus su Lietuvos 10 metų jubilėjinės serijos 1 lito pašto ženklo nuotrauka, prezidentų A. Smetonos, A. Stulginskio, K. Griniaus portretais ir įrašus: "50-ties metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktis".

Urugvajus

KAZIMIERAS ČIBIRAS, Lietuvos pasiuntinybės spaudos attache Montevideo mieste, atžymėjo šio darbo dvidešimtmetį. Užsienio reikalų ministerijos diplomatų sąraše jis įtrauktas kaip seniausias pareigūnas tokiame poste. C. Verax slapyvardžiu jis yra paskelbęs šimtus straipsnių ispanų kalba apie Lietuvą, parašęs kelias knygas, jų tarpe 1944 m. "Lithuania entre fuego cruzado" ("Lietuva kryžminėje ugnyje"), 1954 m. "El imperio del genocidio" ("Tautžudystės imperija").

KUNIGŲ SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

JAV Kunigų Vienybės rytų apygardos suvažiavimas Marianapolyje 1968 m. liepos 17-18 dienomis, išklausęs ir išdiskutavęs eilę paskaitų bei pranešimų, priėmė sekančias rezoliucijas:

1. Mons. dr. Vytautas Balčiūnas, kun. dr. Valdemaras Cukuras ir kun. Ladas Budreckas pasiima suredaguoti bei suvienodinti lietuviškus tekstus šv. Mišių ir kitų liturginių apeigų.

2. Remti Tylinčios Lietuvos Bažnyčios persekiojimo duomenų rinkimą ir visais galimais būdais platinti turimą šios rūšies literatūrą lietuvių bei anglų kalbomis.

3. Raginti lietuviškus laikraščius daugiau rašyti savo skiltyse apie Bažnyčios persekiojimą Lietuvoje bei kultūrinę tautžudystę.

4. Religinio Lietuvių Centro steigimas yra prasmingas, todėl: a. tam centrui organizuoti iniciatyvos turėtų imtis ALRK Federacijos ir LRKK Vienybės centrų valdybos; b. religinio centro struktūrai aptarti pusmečio laikotarpyje iniciatoriai sukviečia numatytų ekspertų pasitarimą.

5. Remti rimtai dirbančių Lietuvos Bažnyčios istorijos tyrimo darbus ir finansuoti jų paruoštų veikalų išleidimą.

6. Paruošti ir išliesti Žemaičių vyskupijos istorinių šaltinių rinkinį.

7. Pritaria moksleivių ateitininkų iškeltai idėjai organizuoti peticiją Šv. Tėvui ir gėrisi jos vykdymo pažanga.

8. Visokeriopai remti "Krikščionis gyvenime" knygų serijos leidimą ir stengtis, kad ši knygų serija pasiektų kiekvieną lietuvišką šeimą.

Giovanni Guareschi, 60 m. amžiaus, žymiausias italų humoristas, mirė Cervia miestelyje Italijoj nuo širdies smūgio. Jo feljetonų rinkiniai susidarė iš mažų gabalų, kuriuose jis humoristiškai vaizduoja daugiausia politinius asmenis bei įvykius. Į lietuvių kalbą jo knygą "Don Kamiliaus mažasis pasaulis" išvertė salezietis kun. Ant. Sabaliauskas 1953 m. Autorius jame pavaizduoja savotišką italų gyvenimo reiškinį: katalikas, kuris meldžiasi bažnyčioje, priklauso ir komunistų partijai, moka nario mokestį, dalyvauja komunistų susirinkimuose. Autorius ypač mėgo vaizduoti miestelio klebono ir komunisto burmistro santykius, kuriuose jis mokėjo humoristiškai pagauti ideologinius prieštaravimus.

DIDĖJANČIOS REIKŠMĖS LEIDINIAI

MINISTERIO KALBA ONTARIO PARLAMENTE APIE SLOVAKŲ, LENKŲ IR LIETUVIŲ LEIDINIUS

Ontario provincijos sekretorius ir pilietybės ministeris Robert Welch š.m. liepos 15 d. pasakė parlamente kalbą apie Kanados tautinių grupių paruoštus šimtmečio leidinius, paliesdamas ir lietuvius. Štai jo kalbos vertimas.

"Man rodosi, kad šis momentas yra tinkamas paminėti bei atžymėti keletą vertingų įnašų Kanados istorijai. Kaip žinote, Kanados istorija, kokios daugelis mūsų mokėsi, kalba daugiausia apie anglus ir prancūzus — šio žemyno ir Europos. Liko apleistos kitos tautybės, kurios atvyko iš savo tėvynių, ieškodamos geresnio, laisvesnio gyvenimo šiame krašte. Aišku, jų istorija yra dalis mūsų istorijos, t.y. Kanados istorijos. Dėlto visi turėtume džiaugtis, kai kitų tautinių grupių mokslininkai, didžiuodamiesi savo senolių bei savo grupės įnašu į Kanados valstybę, ryžtasi parašyti savo žmonių istorijas Kanadoje. Tokios trys istorijos, ką tik išleistos, pasiekė mane: "Slovaks in Canada", "History and Integration of Poles in Canada" ir "Lithuanians in Canada". Neabejoju, kad ir jūs prisidėsite prie išreiškimo padėkos autoriams ir leidėjams už tokį reikšmingą, esminį ir pastovų įnašą mūsų krašto istorijos raidai.

"Slovakai Kanadoje", kaip sako pati antraštė, pasakoja apie slovakų imigraciją Kanadon, jų vargus ir sėkmes, reikšmingą įnašą mūsų kraštui. Leidinio autorius yra slovakas dr. J. M. Kirschbaum, buvęs diplomatas, Kanadoje pasižymėjęs kaip redaktorius, autorius, mokslininkas ir slavistikos profesorius. Jo knygos rėmėjas yra Ontario Etninės Spaudos Sąjunga.

"The History and Integration of Poles in Canada" pradeda nuo 1752 metų ir pavaizduoja lenkų dalyvavimą kanadiečių visuomenėje. Šio leidinio autorius yra W. B. Makowski, lenkų karo herojus ir mokslininkas, atvykęs Kanadon po II D. karo, gavęs magistro laipsnį Montrealio universitete ir dabar dirbąs kaip mokytojas mano gimtojo miesto St. Catharines Lakeport gimnazijoj. Ši išsami ir lengvai skaitoma istorija išleista Niagaros pusiasalio Kanados Lenkų Kongreso.

Trečiasis istorinis įnašas, pavadintas "Lithuanians in Canada", yra parašytas autorių: kun. Gaidos, S. Kairio, J. Kardelio, J. Puzino, A. Rinkūno ir J. Sungailos. Leidinys aprašo daugybę sričių, kuriose lietuviai ir lietuvių kilmės kanadiečiai prisidėjo prie mūsų krašto augimo, ir pateikia daug puikių iliustracijų bei gausią eilę biografijų žymiųjų lietuvių. Tai vienas iš panašių leidinių serijos, pavadintos "Canada Ethnica". Toji serija suplanuota bendromis Kanados Šimtmečio Komisijos ir Kanados Etninės Spaudos Federacijos pastangomis. Jos tikslas — paruošti etnines istorijas, mokslines ir lengvai skaitomas, naudingas ir paprastam skaitytojui, ir tyrinėtojui.

Ėmiausi pareigos atkreipti šiandieną jūsų dėmesį į tuos leidinius, nes turiu garbę būti pilietybės ministeriu. Eidamas šias pareigas, palaipsniui pastebėjau (ir visi kanadiečiai tai turėtų pastebėti), kaip įvairios kilmės žmonės prisidėjo prie formavimo mūsų žavingojo krašto — Kanados.

Praėjusių šimtmečio metų nuotaikoje visi tebejaučiame didėjantį susidomėjimą Kanados ir jos įvairių tautybių praeitimi. Dėlto minėtieji leidiniai ir kiti panašūs bus didėjančios reikšmės ateityje visiems kanadiečiams.

Minėtų autorių išsamus bei istorinis žvilgsnis jų leidiniuose taip pat primena, kad laisvė bei demokratija, kuri čia yra branginama, tebėra neįmanoma daugelyje kraštų."

Pacitavęs vieną pastraipą iš knygos "Slovaks in Canada", ministeris R. Welch savo kalbą parlamente užbaigė šiais žodžiais:

"Norėčiau pridurti, kad minėtų leidinių autoriai, kurie pasiryžo gyventi mūsų tarpe, praturtindami mūsų kraštą savo akademiniais bei visuomeniniais laimėjimais, — yra mums visiems komplimentas. Džiaugiuosi gavęs šią progą tarti įvertinimo žodį tiems autoriams ir įvairioms organizacijoms, kurios rėmė bei globojo tų veikalų išleidimą."

BR. MACKEVIČIUS

TĖVIŠKĖ

Viskas liko, kaip buvę.
Tik verkė
Vėjas, supdamas svirtį įlūžusią.
Tėvas pardavė pirkią.
Ir vargą,
Ir varnėnus.
Ir beržo ūžesį.

Kur pririšiu aš žirgą medinį,
Į vaikystę parjojęs?
Lyg žyniai giminės paskutiniai
Mirs svirpliai
Išdraskytuos sienojuos.

Ir motulės senystė
Tarp mūsų
Jau nedvelks nei arimais,
nei alksniais,
Nes ant kaustytų
miestiškų durų
Savo ūgio brūkšnių neįžvelgsiu.

Ir nakčia,
Kada širdį taip sopa,
Tų šiltų atminimų neliesiu,
Nes sodybos žaliuojančio lopo
Prisidėt prie žaizdos negalėsiu.

Tik vaidensis man
tvoros išvirtę,
Vėjas,
Virkdantis svirtį.
Tėvas akmeniu užrėmė pirkią.
Ir išėjo į miestą.
Numirti.

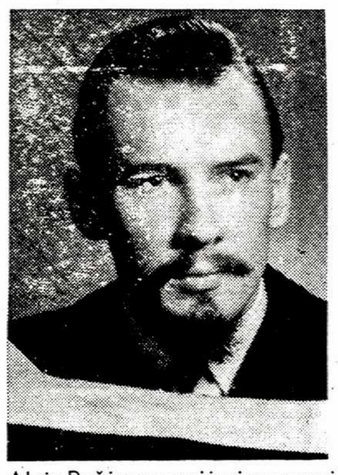

Algis Bačėnas, praėjusį pavasarį baigęs Montrealio Sir George Williams universitete fizinę geografiją BA - bakalauro laipsniu; pakviestas dirbti to paties universiteto geografijos skyriuje ir kartu siekti magistro laipsnio

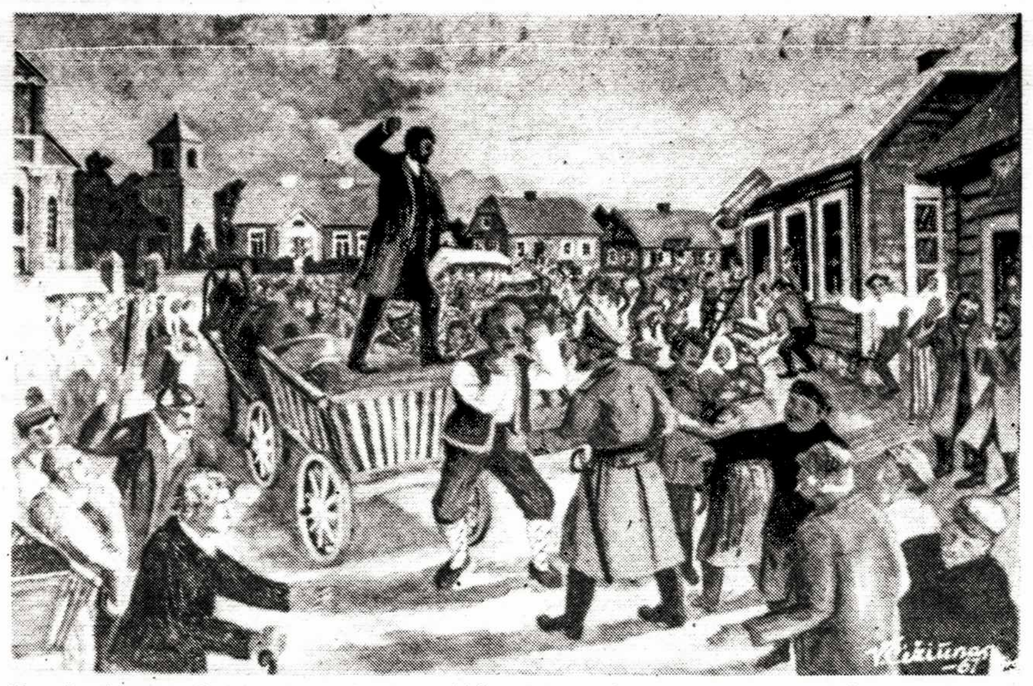

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos švietimo komisija pagamino visą eilę skaidrių apie Lietuvos praeitį šeštadieninėms mokykloms. Nuotraukoje matome vieną tokių vaizdų. Tai protesto mitingas Lietuvos miestelio turgavietėje 1905 metais: lietuvis kalbėtojas šaukia tautiečius sukilti prieš rusų valdžią. Vaizdą piešė V. Čižiūnas

Mūsų kultūros ir švietimo rūpesčiai

A. Rinkūnas
Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas

(Tęsinys iš praeito nr.)

3. Muzikoje

Ateinančiame penkmetyje daugiausia dėmesio skirti į tautinės vokalinės ir instrumentinės muzikos kūrimą bei puoselėjimą. Išvesti į viešumą daugiau mūsų senųjų liaudies muzikos instrumentų. Koncertinė muzika turėtų daugiau suskambėti mūsų liaudies muzikos harmonija. Įsidėmėtini prof. V. Jakubėno pasiūlymai kultūros kongreso muzikos sekcijoje: stiprinti mūsų chorus, planingai ruošiant chorvedžius; įkurti vieną stipresnę lietuviškų gaidų leidyklą; remti lietuvių muzikinius talentus moraliai ir materialiai; ruošti dainų šventes taip, kad jų ryšys su chorais nenutrūktų, būtų nuolatinis, skatinantis į tolimesnį darbą ir aprūpinantis medžiaga.

4. Mene

Paruošti ir išleisti daugiau tautinio meno studijų, ypatingai supažindinant jaunuosius menininkus su mūsų tautinio meno elementais visose šakose. Plėsti Čikagoje atkurtą Čiurlionio meno galeriją. Dėmesio ir pritarimo verti dail. R. Viesulo pasiūlymai kultūros kongreso dailės sekcijoje: išleisti visą eilę brangiau kainuojančių leidinių apie mūsų meną, būtent, Čiurlionio monografiją, išeivių meno istoriją, leidinį apie taikomąją lietuvių dailę, naują "Liaudies meno" laidą. (Nuo savęs pridėčiau — dail. A. Tamošaičio "Sodžiaus meno" naują laidą). Bent dalis šių leidinių turėtų būti dviem kalbom, kad galėtume patenkinti gana gausius tokių leidinių pareikalavimus, ateinančius iš angliškųjų įstaigų. (Šiuo metu Kanados centrinis federacinis muzėjus, ruošias mūsų liaudies meno skyrių, jieško ir neranda atitinkamos mūsų meno literatūros, kuri būtų platinama ne tik tame, bet ir kituose šio krašto muzėjuose. Taip pat jieško ir neranda lietuviškojo Rūpintojėlio bent vieno originalo.)

III. LIETUVIŠKOJO ŠVIETIMO BARUOSE

1. Mūsų švietimo tikslai

Nežiūrint daugelio pastangų, konferencijų ir institucijų, lietuvių švietimo išeivijoje tikslai tebėra aiškiau nesuformuluoti. Kaikuriuose kraštuose veikiančios bendruomenių švietimo tarybos ar komisijos turi sudariusios savas programas ir išleidusios vadovėlių. Kituose kraštuose lietuvių švietimas su Bendruomenės judėjimu mažai tesusietas ir vykdomas parapijų ar atskirų organizacijų. Yra daug priežasčių, sudariusių šią būklę. Nemanau jų čia nagrinėti ir pasitenkinsiu sustodamas tik ties principiniais klausimais.

Lietuviškasis švietimas išeivijoje yra jau kone šimtmečio senumo. Praeityje esame turėję reguliarių parapijinių mokyklų, kur daugelis dalykų buvo dėstoma lietuviškai. Turėjome tokio pobūdžio ir viešųjų mokyklų (pvz. Kanadoje, Montrealyje, nuo 1916 metų veikė viešoji miesto mokykla, kurioje daugumas dalykų buvo dėstoma lietuviškai).

Šios senosios mokyklos nebuvo centralizuotos lituanistikos požiūriu. Jos neturėjo bendros lituanistinių dalykų programos, kiekviena mokykla mokė lietuviškai taip, kaip mokytojams atrodė geriau.

Centralizuotas lituanistinis švietimas išeivijoje pradėtas nuo 1945 metų, kai naujieji išeiviai pradėjo kurti lituanistines mokyklas Vokietijoje ir kai susiorganizavo Bendruomenės švietimo valdyba. Šio laikotarpio mokyklos buvo nepriklausomos Lietuvos mokyklų kopija. Jos naudojosi nepr. Lietuvos mokyklų programomis ir turėjo iš Lietuvos atsivežtus bei Vokietijoje perspausdintus vadovėlius. Tiesioginis šių mokyklų tikslas buvo lituanistinių žinių perteikimas. Tačiau dar svarbesnis, nors oficialiai ir nedeklaruotas, tikslas buvo išlaikyti apie mokyklas suburtą mūsų jaunimą, kad jis nepaklystų svetimame krašte, neužsikrėstų mūsų tautai priešingomis idėjomis ir nežūtų. Dabar, jau istorijos perspektyvoje, turime konstatuoti, kad abu šiuos uždavinius Vokietijos išeivių mokykla gerai atliko. Į užjūrio kraštus mūsų jaunimo dauguma emigravo baigusi gimnaziją, dvasiškai stipri, naujiems pavojams pasiruošusi.

Nuo maždaug 1950 metų pradėjome naują mūsų išeivijos mokyklų laikotarpį, labai skirtingomis sąlygomis kiekvienąme krašte. Gaila, kad ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės švietimo valdyba ir VLIKo lietuvybės išlaikymo skyrius nebeteko savo tęstinumo. Dėlto per gerą dešimtmetį neturėjome centralizuotos švietimo vadovybės, kuri, be kitko, būtų nustačiusi lietuvių švietimo politiką visame laisvajame pasaulyje. Tokios politikos neturime iki šiol. Rezultate — šiandien lituanistinė mokykla vieniems yra kone gryno mokymo įstaiga, kitiems ji tapo savotišku vaikų lituanistiniu klubu. Bet tai dar nėra didžioji problema. Šiaip ar taip visos mokyklos patobulina mokinių lietuvių kalbą, išmoko lietuviškai skaityti ir rašyti, duoda žinių iš Lietuvos istorijos ir geografijos. Didžioji problema yra auklėjamoji mokyklų pusė. Pasitenkiname tik konstatavimu, kad šalia šeimos mokykla yra lietuvybės ugdymo pagrindinis ramstis. Bet lietuvybės ugdymas yra tik bendrojo ugdymo proceso dalis. Visam ugdymo procesui nuėjus lietuvių tautos dvasiai priešinga kryptimi, netenka prasmės ir pats lietuviškasis mokymas.

Pavojus mūsų jaunimui nueiti lietuvių tautos aspiracijoms priešinga kryptimi yra labai didelis. Su tuo pavojumi susiduria mūsų moksleiviai jau vietinėse gimnazijose, bet ypatingai didelė tų pavojų įtaka yra universitetuose. Pasižiurėkime tik į universitetų produktą — visame pasaulyje maištaujančius studentus. Šį pavasarį britų televizijoje pasirodė dvylika studentų — maištaujančios studentijos vadų iš Europos, Amerikos ir Azijos. Jie buvo paprašyti paaiškinti savo tikslus. "The London Observer" komentatorius Ph. Toynbee šitaip aprašo jų pasirodymą:

"Ir pasirodė jie su nieku kitu, kaip tik su noru nepripažinti autoriteto, neturėjimu nieko konstruktyvaus... Jų žodžiai skambėjo labai panašiai į šio šimtmečio pradžios nihilistų ir anarchistų žodžius... Pasirodė jie kaip atstovai naujosios liberalinės kairės, kuriai nėra skirtumo tarp Kristaus ir Mao, tarp kapitalizmo ir komunizmo, kuri imasi veiksmo tik dėl paties veiksmo, kuri tikisi, kad tik viską griaunanti anarchija atneš kažką geresnio, ko jie patys negalėjo apibūdinti."

Tokiuose universitetuose auga ir akademiškai brėsta mūsų jaunimas. Ir kas iš to, kad tokiomis bacilomis užsikrėtęs jaunuolis, tėvų pasigailėdamas, ateis į lituanistinę mokyklą, kur išmoks lietuviškai skaityti? Jo lietuvybės pagrindai pakirsti, nes atmetus tikėjimą į tautą ir jos amžiną išlikimą, tikėjimą į tautos praeitį kaip į dabarties aspiracijų šaltinį, išmoktoji lietuvybė bus tik kaip griūvančio namo naujai nudažytas stogas.

Humanistiniai-idealistiniai lietuvybės išlaikymo pagrindai buvo savaime stiprūs Vokietijos mokyklose ir jais nereikėjo rūpintis. Dabartiniame pasaulyje tie pagrindai yra labai susvyravę, tad jų išlaikymas yra vienas pagrindinių mūsų mokyklų tikslų. Tai yra didžioji mūsų dabartinio lituanistinio mokymo problema.

2. Lituanistinio švietimo penkmečio planas

Centriniai organai. Kaip minėjau, po Vokietijos laikų centrinių lituanistinių švietimo organų gana ilgai neturėjome. Pirmoji PLB valdyba, savo kadencijos antroje pusėje, sudarė PLB kultūros tarybą, kurios vienas skyrius turėjo rūpintis ir švietimo reikalais. Šalia to, dabartinė PLB valdyba savo sąstate turėjo vieną vicepirmininką švietimo reikalams, kuris vėliau suorganizavo savo pirmininkaujamą PLB švietimo valdybą. Ateičiai toks dualizmas nereikalingas. Siūlau švietimo reikalus visai išimti iš PLB kultūros tarybos interesų srities.

Statutiniu požiūriu gerai sudaryta PLB švietimo vadyba dėl daugelio priežasčių savo veikla nespėjo pakilti nuo žemės. Pirmasis žingsnis šia kryptimi būtų galutinai susitarti, ką veikia P. L. B. švietimo vadyba ir kas lieka atlikti atskirų kraštų švietimo organams. Siūlyčiau palikti PLB švietimo vadybą kaip planavimo, akademinių studijų ir koordinavimo įstaigą, kitus reikalus paliekant kraštų valdyboms. Tuo būdu į PLB švietimo vadybos kompetenciją įeitų: bendrosios švietimo ir auklėjimo politikos, moksleivijos lituanistinio pajėgumo nustatymas ir nuolatinis sekimas panaudojant mokslinį tyrimų būdą, principinės (nedetalizuotos) programos viso laisvojo pasaulio lietuvių mokykloms nustatymas, įskaitant švietimo ir auklėjimo reikalus; ryšio su atskirų kraštų švietimo vadovybėmis palaikymas, mažiau pasiturinčių kraštų šelpimo vadovėliais ir kitomis mokslo priemonėmis organizavimas, įvairių metodologinių leidinių (įskaitant mokytojų vadovą) leidimas, kiti bendrieji reikalai, atskirų kraštų vadovybių pasiūlyti. Visa kita liktų atskirų kraštų švietimo vadovybėms.

Metodologinis persitvarkymas. Metodologiniu atžvilgiu P. L. B. švietimo vadybai kartu su atskirų kraštų švietimo vadovybėmis neišvengiamai teks spręsti mūsų mokyklų perėjimą iš senovinių skyrių į moderniąją beskyrinę (degraded) sistemą. Tai bus vienas sunkiųjų bet neišvengiamų uždavinių, nes viešosioms krašto mokykloms vis didesniu tempu į naująją sistemą pereinant, mūsų mokyklų senovinė sistema pasidarys atsilikusi ir tuo dar mažiau vaikus patraukianti, o dideliu patrauklumu mūsų mokykla jau ir dabar nepasižymi.

IV FINANSAI

Finansų klausimas tiesiogiai nepriklauso mūsų temai, tačiau minime jį dėlto, kad kultūrinis ir švietimo gyvenimas jau ir dabar pareikalauja daug lėšų, o ateityje jų reiks dar daugiau. Iki šiol minėjome, kad vis neturime mūsų nei kultūrinio gyvenimo nei švietimo politikos. Tą patį galime pasakyti ir apie finansus. Šiuo metu pinigus kultūriniams reikalams organizuoja visa eilė institucijų: Lietuvių Fondas, Kultūros Fondas, Nepriklausomybės Fondas, Bendruomenė, įvairūs kiti fondai, mecenatai, didesnių parengimų komitetai ir t.t. Panaši partizaniška veikla yra ir su skirstymu. Rezultate vienos mūsų kultūrinio gyvenimo sritys gauna neproporcingai daugiau už kitus. Kol neturėsime bendros finansų politikos, kol nesurasime visiems priimtinos formulės, pagal kurią pinigų surinkimas ir skirstymas būtų daugiau centralizuotas ir iš anksto planuotas, tol vis jausime stabdį kultūriniame vežime.

Negalime sakyti, kad bandymų mūsų finansams centralizuoti nebūtų buvę. Buvo, deja, nesėkmingų. Lygiai mažai sėkmingas liko ir paskutinysis bandymas įsteigiant Jungtinį Finansų Komitetą. Bet tai nereiškia, kad nebereikia toliau bandyti. Gal reiktų dar kartą toliau bandyti tą patį Jungtinnį Finansų Komitetą, kiek perorganizuotą? O gal dar geriau būtų įsteigti prie PLB valdybos jungtinį finansų centrą, sudarytą iš esamų finansus organizuojančių institucijų atstovų bei paskirų mecenatų?

LIETUVIŲ TAUTOS KANKINIŲ PAMINKLAS
ŠV. MARIJOS GAILESTINGUMO MOTINOS —
AUŠROS VARTŲ KOPLYČIA

šalia Švento Petro karsto bazilikoje, Romoje, jau įrengiama. Kasimo darbai baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų pavardės, kurios bus įdomios ne tik šiandien, bet ir tolimoje ateityje. Reikėtų, kad lietuvių pavardžių ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti savo, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių pavardes, pasiunčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701, W. 68th St. Chicago, Il. 60629, USA

Jungtinėse Amerikos Valstybėse aukos nurašomos nuo mokesčių (tax deductible).

• II D. karo metais vokiečių kariuomenei skirtos radijo programos būdavo pradedamos Lale Anderson įdainuota plokštele apie Lili Marlene: "Vor der Kaserne, vor dem grossen Tor stand eine Laterne und steht sie noch da vor..." Ši melodija ir tekstas taip patiko Afrikoje kovojantiems britų kariams, kad tuojau pat buvo padarytas angliškas vertimas: "Underneath the lantern by the barrack gate, darling I remember the way you used to wait..." Abi kariaujančios pusės tada nežinojo, kad dainininkei Lale Andersen naciai buvo uždraudę dalyvauti viešuos koncertuos, nes ji buvo vaidinusi prieš nacius nukreiptuose veikaluose. Dainininkės kelią jį galėjo tęsti tik karui p a s i b a i g u s dainuodama "Lili Marlene" bei kitas dainas britų ir amerikiečių kariams. "Lili Marlene" tapo populiariausia II D. karo daina. Jos autoriai — kompoz. Norbert Schultze ir I D. kare dalyvavęs karys-poetas Hans Leip. Šios dainos 25 metų sukaktį paminėjo plačiai skaitomas amerikiečių žurnalas "Newsweek".

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PROF. GORDON B. FORD Northwestern universitete, Evantson, Ill., išmokęs lietuvių kalbą, išleido Augusto bibliotekoje Wolfenbuettel, Vokietijoje, rastą 1537 m. lietuviškos postilės rankraštį "Ischguldimas Evangeliu per wisus mettus. Surinktas Dalimis isch Daugia Pastillu", parašė 400 psl. disertaciją Harvardo universitete apie Baltramiejų Vilentą ir jo kalbą. Ją išleis Mouton leidykla Hagoje, Olandijoje. Prof. G. Ford taipgi yra paruošęs spaudai rinkinį "Old Lithuanian Texts of the Sixteenth and Seventeenth Centuries", kurį ruošiasi išleisti 1969 m. ta pati leidykla. Lietuvių kalba jis susidomėjo studijuodamas sanskritą tuo metu, kai JAV universitetuose dar nebuvo nė vieno jos kurso. 1962 m. gavęs krašto apsaugos departamento stipendiją lietuvių kalbai studijuoti, ėmė domėtis senaisiais tekstais, išvyko į Norvegiją ir pradėjo mokytis Oslo universitete pas prof. Chr. Stang, kuris 1929 m. buvo parašęs disertaciją apie Mažvydo katekizmą. Iš Oslo važinėdavo į Stockholmo ir Uppsalos universitetus, kur lietuvių kalbą dėstė dr. J. Lingis. Prof. G. Ford yra 30 metų amžiaus britų kilmės amerikietis, paruošęs spaudai apie 10 studijų ir paskelbęs daug straipsnių, kurių 50% yra skirta lietuvių kalbai.

TRADICINIS "DIRVOS" JAUNŲJŲ DAININININKŲ konkursas — rugsėjo 28 d. Klevelande. Dainininkai, norintieji šiame konkurse dalyvauti, turi užsiregistruoti iki rugsėjo 1 d., pranešdami balso rūšį, kur mokosi dainavimo, tikslų adresą ir pridėdami spaudai tinkančią atvirutės dydžio nuotrauką. Konkurso dalyviai turės padainuoti po tris pasirinktas dainas. Viena jų turi būti lietuvių kompozitorių kūrinys, kitos dvi gali būti ir svetimtaučių kūriniai. Dvi dainos dainuojamos lietuviškai, o trečioji gali būti dainuojama originalo kalba. Visiems konkurso dalyviams bus parūpintas akompaniatorius, bet leidžiama atsivežti ir savo akompaniatorių. Konkurse gali dalyvauti ne vyresni kaip 28 metų amžiaus lietuvių kilmės vyrai ir moterys. Laimėtojams skiriamos trys premijos: I — $300, II — $200 ir III — $150.

DABARTINIO MENO DRAUGIJOS metinėje tapybos darbų parodoje Melburne, Australijoje, dalyvauja melburniškis dailininkas Adomas Vingis, išstatęs savo kūrinį "Jūros nuotaikingumas". Šioje parodoje dalyvauja 40 dailininkų su vienu kūriniu. Iš Melburno paroda perkeliama į kitus Viktorijos miestus. Parodos vadovybė paprašė A. Vingį kilnojamai parodai duoti kitą darbą, nes "Jūros nuotaikingumą" jau nupirko vienas meno mėgėjas, kuris su šiuo paveikslu nenori skirtis.

MELBURNO LIETUVIŲ TEATRAS "Aušra" liepos 14 d. suvaidino A. Kairio "Viščiukų ūkį". Spektaklį režisavo Monika Gilytė.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS Melburno skyriaus valdyba (pirm. Algis Klimas, sekr. Rimantas Šarkis, ižd. Jonas Verbyla ir fuksų atstovas Gabrys Žemkalnis) ryžosi išleisti Alberto Zubro knygą anglų kalba "People of the Amberland", išryškinančią baltiečių kilmę, jų kalbą bei jos vietą indoeuropiečių kalbinėje šeimoje, kultūrinius laimėjimus, ryšius su estais ir suomiais. Šiame akademinio pobūdžio veikale taipgi pateikiama istorinių žinių apie Pabaltiją, sovietinę okupaciją, lietuvių ir latvių išeiviją, baigminiame skyriuje paliečiant mažųjų tautų egzistenciją, jų įnašą pasauliui, Baltijos kraštų išsilaisvinimo viltis. Viršelį paruošė dail. A. Vaičaitis, tris žemėlapius — A. Bulakas. Leidinys turės apie 120 psl. Sumanymui įgyvendinti ALSS Melburno skyriaus valdyba turi surinkti $700.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

DAIL. JONAS BURAČAS atžymėjo 70 metų amžiaus sukaktį. Kauno meno mokyklą jis yra baigęs 1927 m., tobulinęsis Paryžiuje. Pirmuosius kūrybinio darbo žingsnius skyrė grafikai, 1924 m. laimėdamas pirmą premiją pašto ženklų piešinių konkurse, iliustruodamas ir apipavidalindamas knygas. Vėliau susidomėjo tapyba ir Lietuvos gamtovaizdžiais. Visuotinio pripažinimo yra susilaukusios jo drobės — "Marvelės kaimas", "Senoji Kauno architektūra", "Senas miestas", "Kaunas žiemą", "Gatvė Vilniuje", "Kaunas prie Panemunės", "Prie Nemuno" ir visa eilė kitų. Sukaktuvininkas sukūrė paveikslų ciklą "Čia bus Kauno jūra", perkeldamas drobėn vaizdus, kuriuos dabar jau yra užlieję Nemuno vandenys. Per 50 kūrybinio darbo metų J. Buračas sukūrė daugiau kaip 3.000 grafikos ir tapybos darbų. Sukakties proga jis užbaigė prieš porą metų pradėtą drobę "Nemuno posūkis prie Balbieriškio".

MEDICINOS MOKSLŲ DOKTORATUS Kaune ir Vilniuje apgynė eilė gydytojų. Kauno medicinos instituto hospitalinės terapijos katedros asistentė Aldona Lukoševičiūtė doktoratą gavo už disertaciją "Kaikurių širdies ritmo sutrikimų gydymo impulsine srove", instituto normaliosios fiziologijos katedros vedėjas docentas Bernardas Padegimas — už tyrimų duomenis apie vienos alerginių susirgimų formos išsivystymo mechanizmą, instituto patologinės anatomijos katedros docentė Elena Stalioraitytė — už išnagrinėtus funkcinius morfologinius skydliaukės ypatumus įvairių fiziologinių ir patologinių būklių atvejais amžiaus aspekte, instituto docentė Jūratė Dievaitienė — už disertaciją "Epidemiologiniai reumato ir sąnarių susirgimų tyrimai Kauno mieste", Klaipėdos ligoninės akių ligų skyriaus vedėja Ona Jaudegytė — už apatinio voko chirurginio gydymo išnagrinėtus metodus, Vilniaus eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto eksperimentinės patologijos skyriaus vedėjas Vytautas Astrauskas — už tyrimų keliu atskleistus naujus reumato teorijos aspektus, Vilniaus universiteto infekcininių ligų katedros vedėjas docentas Povilas Čibiras — už infekcinių ligų vadovėlį augštosioms mokykloms. Maskvos N. Pirogoro medicinos institute doktoratą gavo Kauno medicinos instituto farmakologijos katedros vedėjas docentas A. Mickis už disertaciją "Augštadažnuminės elektrokortikogramos dalies tyrimas, veikiant tiopentalui ir kitoms neirotropinėms medžiagoms".

LEIDYKLA "LIESMA" RYGOJE šiemet išleido A. Maldonio poezijos rinktinę "Auga medžiai" ir A. Bieliausko "Kauno romaną". Spaudai jau yra paruoštas H. Galinio išverstas B. Sruogos "Dievų miškas" ir I. Mero knyga "Ant ko laikosi pasaulis", kurią vertė T. Jarmolinska. Sekančiais metais planuojama išleisti J. Avižiaus romaną "Kaimas kryžkelėje" (P. Kalvos vertimas), V. Petkevičiaus "Gilės nuotykiai Ydų šalyje" (T. Jarmolinskos vertimas), J. Mikelinsko "O laikrodis eina" (A. Sukovskio vertimas) ir lietuvių poezijos antologiją, kurią sudarė ir išvertė latvių poetė Daina Avuotinia. A. Sukovskis verčia R. Kašausko apsakymus ir V. Žilinskaitės humoreskas. Lietuvių literatūros bičiulis A. Sukovskis "Vagos" leidyklai Vilniuje pataria susidomėti latvių rašytojo E. Lyvo romanu "Velniakaulio dvyniai", A. Belo — "Tardytojas", J. Rainio ir jo žmonos Aspazijos poezija, poetų Aleksandro Čako, Mirdzos Kempės, Janio Sudrabkalnio, Valdžio Lukso, Ojaro Vaiciečio, Imanto Žieduonio ir Imanto Auzinio kūryba.

PRIE VILNIAUS VALSTYBINĖS KONSERVATORIJOS nuo 1947 m. veikia meno mokslų dr. Jadvygos Čiurlionytės suorganizuotas liaudies muzikos kabinetas, kuriame yra sutelkta daugiau kaip 18.000 liaudies melodijų. Pradžioje konservatorijos studentai dainas užrašydavo pieštuko pagalba, kol pagaliau buvo įsigytas magnetofonas. Kabineto rinkiniuose yra A. Čepukienės įdainuotos 475 dainos, A. Pacenkaitės — 324, J. Zubauskaitės — 164. Šios trys liaudies dainininkės yra pralenkusios kitas nepaprasta atmintimi ir liaudies dainų mokėjimu. Retu muzikalumu iš kitų tarpo išsiskiria dzūkės P. Navickienės ir žemaitės B. Baguckienės dainos. Dabartinė liaudies muzikos kabineto vadovė yra folkloristė G. Četkauskaitė, su Vilniaus plokštelių studija paruošusi ir išleidusi pirmąją "Lietuvių liaudies dainų antologiją". Šiuo metu yra ruošiamas spaudai dzūkų krašto dainų rinkinys. Kabineto įrašai sisteminami, pasinaudojant 1940 m. dr. J. Čiurlionytės išleistu "Tautosakos rinkėjo vadovu" ir vėliau G. Četkauskaitės parašytu straipsniu "Lietuvių liaudies melodijų klasifikacijos principai", kuris buvo paskelbtas vengrų periodinio leidinio "Studia musicologica" VII tome. Kabineto rinkiniais mielai naudojasi kompozitoriai A. Račiūnas, V. Paltanavičius, L. Povilaitis, F. Bajoras ir daugelis kitų. Ypač įdomūs yra kompoz. V. Montvilos liaudies dainų grožį atskleidžiantys "Dainavos" ir "Rugiapjūtės" triptikai, sukurti pagal dzūkės P. Navickienės dainas. Liaudies dainas specialiomis valandėlėmis per Vilniaus radiją populiarina folkloristė L. Burkšaitienė, klausytojus supažindindama ne tik su vertingiausiomis melodijomis, bet ir geriausiais liaudies dainininkais bei dainininkėmis.

V. Kst.

MANN MARTEL

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

MOTELIS. $40.000 įmokėti. 14 pilnai apstatytų kambarių (units) su kilimais ir televizija. Gražus modernus 3 miegamųjų butas savininkui. Tik 15 mylių nuo Toronto. Atvira 7% skola 14 metų. Graži vieta, gera apyvarta per visus metų sezonus. Lengva priežiūra. Reta proga.

SWANSEA. $15.000 įmokėti. Naujas 10 kambarių, keturių miegamųjų, 2 augštų modernus namas su privačiu įvažiavimu ir garažu. Graži aplinka, 2 balkonai į upės pusę. Tuojau galima užimti.

WENONA DR. — St. CLAIR, $12 tūkst. įmokėti; 2 atskiri butai po 5 kambarius (dvibutis - duplex) kiekvienam. Garažas ir geras įvažiavimas. Vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui. Geras išnuomojimas. Arti susisiekimo ir krautuvių.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO.
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

DUNDAS — JANE, $32.700 prašoma kaina, atskiras plytų namas su garažu, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 prausyklos, moderni virtuvė, visi kambariai dideli ir gražūs, namas 4 metų, pirma skola iš 7%.

MIMICO, $10.000 įmokėti, didelis 2-jų šeimų namas su garažu, didelis sklypas, 9 vaismedžiai, rūsyje 2 kambariai; pirma skola $20.000 iš 7½%; prašoma kaina $36.000.

ISLINGTON - WESTWAY, $32.500 prašoma kaina, gražus atskiras vieno augšto namas su garažu, didelis sklypas, puikus rajonas, arti mokyklos, susisiekimas ir krautuvės.

WESTON RD. — WILSON AV., $23.900, atskiras namas, sklypas 57x213 pėdų, skola iš 7%, greitas užėmimas.

BLOOR — ROYAL YORK RD., $32.500 prašoma kaina, atskiras vieno augšto plytų namas, 5-ki kambariai ir 2 dideli kambariai rūsyje, 2 prausyklos, namas arti prie Bloor ir tik keleto metų senumo.

BABY POINT, $10.000 įmokėti, legalus dviejų šeimų namas, garažas, labai geroj gražioj vietoj, arti centrų. Greitas užėmimas ir puikus namas.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Moka:
už depozitus — 5%
už šėrus — 5½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — QUEEN, įmokėti apie $4.000; švarus 8 kambarių namas prie gero susisiekimo ir krautuvių; skola iš 7½%; prašo $23.500.

BLOOR — INDIAN GROVE, arti požeminio susisiekimo, parko ir apsipirkimo, 8 gražūs kambariai, modernios virtuvės, naujas apšildymas, erdvus ir skoningai įrengtas kambarys rūsyje, dvigubas garažas ir platus įvažiavimas; įmokėti apie $7.000, galima tuoj užimti.

JANE — ST. JOHNS RD., rupių plytų, kvadratinis planas, 6 kambariai, 2 virtuvės, įrengtas rūsys, dvigubas garažas; įmokėti apie $10.000.

RUSHOLME RD. — BLOOR, trijų butų 15 kambarių, viskas įrengta atskirai. Nuomos pajamos $300 į mėnesį ir 5 kambarių butas savininkui, skirai. Nuomos pajamos $300 į mėnesį ir 5 kambarių butas

MIMICO — LAKESHORE, naujesnės statybos, 5 butų namas, vandeniu - alyva šildomas, didelės nuomos pajamos; prašo apie $64.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — KEELE, $15.000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių, 2 butų pastatas, geroj vietoj, geras, švarus pastatas, 2 garažai; prašo $41.000.

BLOOR — DUNDAS, Alhambra Ave $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 9 didelių kambarių, 3 virtuvės, 2 garažai, labai švarus ir geras. Namas išmokėtas.

RUNNYMEDE — BLOOR, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 3 miegamųjų Vienaaugštis (bungalow), įrengtas rūsys; prašo $34.000.

WINDERMERE — BLOOR, $15.000 įmokėti, mūro, atskiras, 8 kambariai per 2 augštus, privatus įvažiavimas.

BLOOR — KIPLING, $3.000 įmokėti, 4 kambarių vienaaugštis, sklypas 60x156; prašoma kaina $20.000.

BATHURST — LAWRENCE, $7.000 įmokėti, mūrinis, atskiras 5 kambarių vienaaugštis (bungalow), privatus įvažiavimas, garažas, įrengtas rūsys, gražus sklypas, prašoma $27.000.

ŠIAURĖS VAKARUOSE, $35.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 5 metų senumo, su balkonais, 12 butų po 2 miegamuosius pastatas, prašoma $160.000

BATHURST — LAWRENCE, $25.000 įmokėti, gražių plytų, gerai pastatytas, su balkonais, po 2 miegamuosius, 8 garažai ir 6 vietos pastatyti automobiliams, priv. įvažiavimas, geras išnuomojimas, prašoma $135.000.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.
LE 1-1161, namų 783-2105

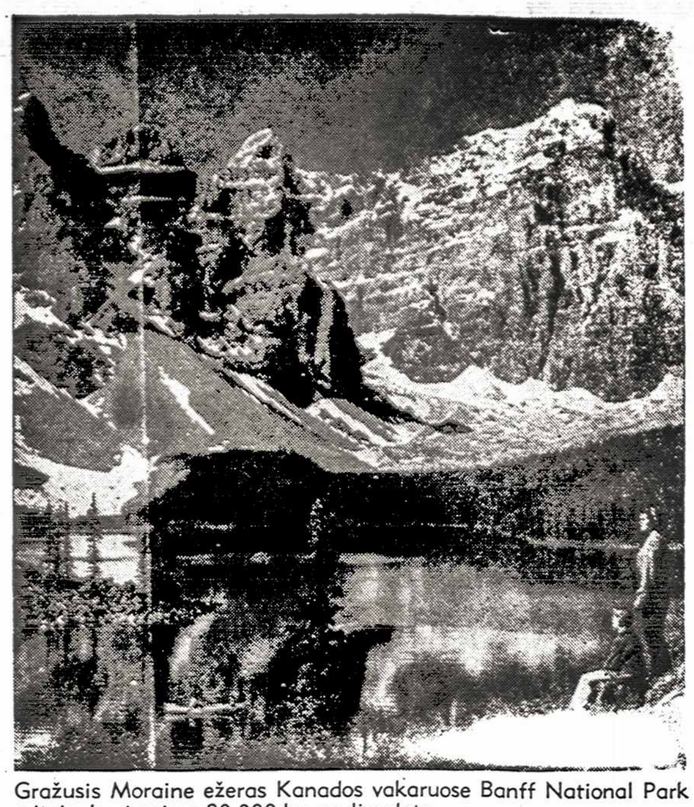

Gražusis Moraine ežeras Kanados vakaruose Banff National Park srityje, kuri apima 30.000 kv. mylių plotą

1968 M. VASAROS MUZIKOS FESTIVALIS TORONTE

Toronto miesto taryba per parkų ir pramogų skyrių, drauge su Toronto Muzikų Draugija, remiama muzikos plokštelių pramonės fondo ir "Toronto Daily Star", praneša sekančią programą:

Sekmadienį, rugpjūčio 11

2.30 v.p.p.	High Park	— H.M.C.S. York Orkestras Svečiai — Ohulani Hawaiian grupė
2.30 v.p.p.	Kew Gardens	— The Governor Gen. Horse Guards ork. Viešnia solistė — Kathy McBain
2.30 v.p.p.	Willowvale Park	— Ellis McLintock ir jo orkestras
2.30 v.p.p.	N. Phillips Sq.	— The Toronto Workshop Produktions "Veidai" (Faces)
5.30 v.p.p.	High Park	— Vargonų rečitalis — Ronnie Padgett
7.30 v.v.	Earlscourt Park	— Ellis McLintock ir jo orkestras

Pirmadienį, rugpjūčio 12

8.30 v.v.	Ramsden Park	— Kadriliaus šokiai — Bob Scott orkestras

Antradienį, rugpjūčio 13

7.15 p.m.	Greenwood Prk.	— Vaikų teatras — "Cinderella"
8.00 v.v.	Allan Gardens	— 48-to škotų pulko karinis orkestras
8.30 v.v.	Withrow Park	— Kadriliaus šokiai — Bob Scott orkestras

Trečiadienį, rugpjūčio 14

12.15 v.p.p.	N. Philips sq.	— Shan Clifford Dixieland orkestras
8.30 v.v.	Monarch Park	— Kadriliaus šokiai — Bob Scott orkestras
8.30 v.v.	Dufferin Gr. Prk.	— Kadriliaus šokiai. Angus McKinnon ork.
8.30 v.v.	Eglinton Park	— Šokiai po mėlynu dangum — Eddy Graf ir jo orkestras
8.30 v.v.	Riverdale Prk.	— Malka Himel, Klaas Van Graft, Breakfast, Alan MacRae

Ketvirtadienį, rugpjūčio 15

7.30 v.v.	Rosehill Park	— Henry Cuesta Dixieland All Stars, Bobbie Edwards džiazo kvintetas
8.00 v.v.	N. Phillips Sq.	— Ellis McLintock ir jo orkestras
8.30 v.v.	High Park	— Kadriliaus šokiai — Bob Scott orkestras
8.30 v.v.	Kew Gardens	— Kadriliaus šokiai — Al Aylward ork.

Sekmadienį, rugpjūčio 18

2.30 v.p.p.	High Park	— The Gov. General's Horse Guards ork. Viešnia solistė — Kathy McBain
2.30 v.p.p.	Kew Gardens	— Toronto įgulos artilerijos orkestras Viešnia solistė — Judith LeBane
5.30 v.p.p.	High Park	— Vargonų rečitalis — Ronnie Padgett

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. (šoninės durys), TORONTO. TEL. EM 6-6100
Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius.
Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alytė Kerberienė

Geriausiai pailsėsit per savo atostogas
lietuviškoje JANSONŲ vasarvietės CAPE COD viloje

AUDRONĖ
87 East Bay Rd., Osterville,
Cape Cod., Mass., 02655 USA
Tel. (Area 617) 428 - 8425.

- Vila AUDRONĖ yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės atviros jūros paplūdimys (vos 7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarojimui nuo birželio 22 d. iki rugsėjo 15 dienos. ir jau dabar priima užsakymus.
Kreiptis: Dr. E. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass., 02124, USA. Tel. 288-5999, o po birželio 18 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — Cape Cod Mass., Marija Jansonas.
Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią CAPE COD žalumynuose paskendusią lietuvišką pajūrio vasarvietę.

ĮSPŪDŽIAI IŠ TAUTINĖS SKAUTŲ STOVYKLOS

Atsikėliau labai anksti — apie ketvirtą valandą ryto. Aš norėjau dar miego, bet šią dieną man reikės išvažiuoti su kitais skautais mokytis, kaip būti geru lietuvių skautų vadovu. Visi susirinkome Hamiltone ir išvažiavome šeštą valandą. Tik išvažiavus, vaikai labai pradžiugo, ėmė dainuoti ir išdykauti, bet kai pabuvo visą dieną kelionėje, visi pavargo ir pradėjo snausti. Detroite mūsų šoferis paklydo. Praėjo pusė valandos, kol jis atrado, kaip išvažiuoti iš to didelio miesto. Pagaliau atradome Rako stovyklą, kuri yra arti Custer miestelio, Mičigane. Tuojau visi pasiėmėm savo lagaminus bei maišus ir nešėme į savo rajonus. Berniukai ėjo į brolių rajono aikštę. Čia mes matėme aplink 12 visokių spalvų palapinių po augštais ąžuolais. Šitose palapinėse gyveno skautai iš Bostono, Čikagos ir Detroito. Mūsų pirmas darbas buvo pasistatyti palapines. Aš su kitais trimis skautais pasistatėme palapinę, kurioje apsigyvenome. Po vakarienės anksti nuėjome miegoti.

Kitą dieną anksti kėlėmės ir ėjom praustis, po to vėliavų kelti ir pusryčių. Per užsiėmimus įsigijome specialybes ir patyrimo laipsnius. Mes visi berniukai įsigijome 254 specialybes. Aš įsigijau keturias: stovyklavimo, ugniagesio, astronomo, žvejo; ir svarbiausia — išlaikiau antrą patyrimo laipsnį.

Po pietų mes turėdavome miško žaidimus. Viena grupė puolė ir jieškojo mūsų vėliavos. Mes saugojom. Niekas nelaimėjo, bet buvo smagu žaisti.

Paskutinį vakarą turėjome bendrą laužą su skautėmis. Tai buvo ilgas laužas su dainomis ir pasirodymais. Šeštadienį išvažiavome namo. Skautams patiko ši stovykla. Daug skautų, man atrodo, norės važiuoti į stovyklą ir kitais metais.

Hamiltonietis

VADOVYBĖS JĖGA — AUTORITETE

(Atkelta iš 1-ro psl.)

tos spaudos nusistatymas ir "kooperavimas". Jeigu seimo proga mums pavyks atkreipti tos spaudos dėmesį, būsime labai laimingi.

— Esate aplankęs daugelio kraštų lietuvius. Ar visur jie domisi būsimuoju seimu?

— Bekeliaudamas po pasaulį jau keletą metų, asmeniškai kviečiau visas bendruomenes neužmiršti 1968 metų seimo. Turimomis žiniomis, šiame seime dalyvaus didžiausias atstovų skaičius ir atstovaus savo kraštų bendruomenes ne įgaliojimais, bet asmenišku dalyvavimu. Noriu tikėti, kad tai yra išdava tiesioginio kontakto, kurį dabartinė PLB valdyba sudarė su paskirais kraštais paskutinių penkių metų laikotarpyje.

— Kongresų bei suvažiavimų proga iš lietuviškosios spaudos laukiama specialaus dėmesio. Ar seimo rengėjai yra numatę sudaryti sąlygas spaudos žmonėms?

— Spaudos reikšmę gyvenime ypatingai vertinau, jai rodžiau išskirtiną dėmesį ir tikiuosi, kad seimo metu jos dalyvavimas bus didžiai vertinamas. Seimo rengėjai sudarys visas sąlygas darbingai atmosferai. Tegu tai bus priimta kaip mano viešas kvietimas visiems spaudos darbuotojams — PLB seimas jūsų visų maloniai laukia.

— Ko tikitės iš būsimojo P. L. B. seimo Niujorke ir ko jam linkite?

— Atviro nuoširdumo svarstant visas lietuviškas problemas, aiškaus ir principinio apsisprendimo nutarimuose ir išrinkimo tvirtos naujos vadovybės, kuri pajėgtų per sekančius penkerius metus dirbti lietuviškai visuomenei, vadovaudamasi šaltu protu, nuoširdumu ir meile artimui.

KODĖL NEBAIGIAMAS KARAS VIETNAME?

(Atkelta iš 2-ro psl.)

bendrovių gamina ginklus ir gauna didelį pelną. Jos lenktyniauja tarpusavy, kad daugiau gautų gynybos departamento užsakymų. Tokios bendrovės, kaip North American Rockwell, General Dynamics ir McDonald Douglas verčiasi tik iš valdžios gautų ginklų gamybos užsakymų. Kalifornijos Lockheed Aircraft įmonė per paskutinius septynerius metus gavo iš valdžios ginklų užsakymų už 10,6 bilijonų dolerių. Kitos 38 bendrovės per tą patį laiką turėjo užsakymu iš Pentagono po bilijoną dolerių kiekviena.

Tuo būdu JAV-se dabar vietoje laisvos pramonės gamybos ir rinkos atsirado vadinamasis "gynybos socializmas", t.y. sistema, kurioje krašto ekonominė gerovė susirišo su karinės technologijos išsivystymu ir ginklų gamyba.

Tai, žinoma, šalutinis motyvas. Tos pačios įmonės, kurios dabar gamina ginklus, galės grįžti taikos meto gamybon, kai tik išplėsta karo pramonė nebebus reikalinga. Taip buvo po II D. karo ne tik JAV-se, bet ir kituose kraštuose.

P. Lelis

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

KINGSWAY — BLOOR. Prašoma pilna kaina tik $18.900; vienaaugštis, atskiras namas ant gražaus medžiais apaugusio sklypo, privatus įvažiavimas, puiki vieta.

ROYAL YORK — BLOOR. Labai jaukus 5 kambarių vienaaugštis; garažas su plačiu privačiu įvažiavimu, labai graži rami gatvė, apaugusi didžiuliais medžiais; priedo — pusryčių kambarys prie virtuvės; visai netoli krautuvių bei požeminio traukinio stoties.

SWANSEA — BLOOR. Gerai iš lauko atrodantis atskiras 6 kambarių namas, šildymas, vandeniu - alyva, garažas; atrodo, reikalingas vidaus dažymo; apie $10.000 įmokėti, tuoj galima užimti. ?

JANE — BLOOR, 8 kambariai per du augštus, rupių plytų, kvadratinio plano; garažas su plačiu šoniniu įvažiavimu; nemaži kambariai, maždaug apie $10.000 įmokėti; pėsčiam galima nueiti iki požeminio traukinio stoties.

INDIAN RD. — BLOOR. Didžiulis 11 kambarių atskiras namas, 3 prausyklos, garažai su privačiu įvažiavimu, puiki vieta gyventi pačiam ir dar gauti pajamų; apie $15.000 įmokėti, 5 kambariai pirmame augšte, didelis sklypas.

ROYAL YORK — BLOOR. Gražus 6 didelių kambarių kvadratinio plano atskiras namas; naujas vandens - alyva šildymas; garažas su privačiu įvažiavimu, užbaigtas rūsys, apie $10.000 įmokėti, įdomus sklypas.

ORIGINALUS TRIBUTIS. 3-jų ir 2-jų miegamųjų, tik keliolikos metų senumo; vandeniu - alyva šildymas, garažai; apie $15.000 įmokėti, High Park rajone.

ORIGINALUS KETURBUTIS. Apie $15.000 įmokėti, Jane — Annete rajone, vandeniu - alyva šildomas; mūriniai garažai, labai platus įvažiavimas, viskas išnuomota.

ROYAL YORK — KINGSWAY. Puikus 6 kambarių vienaaugštis ant gražaus sklypo, garažas su privačiu įvažiavimu. Šeimininkas labai nori parduoti, skolų nėra, upelis teka gale kiemo.

16 BUTŲ APARTAMENTAS, 2-jų ir 1-no miegamųjų, apie $22.500 metinių pajamų; garažai ir 100% vieta automobiliams.

RUNNYMEDE — BLOOR. Atskiras 6 kambarių maždaug 8 metų senumo namas, užbaigtas rūsys, garažas su šoniniu įvažiavimu, ideali vieta profesiniam asmeniui.

DVIBUTIS — JANE — BLOOR. Apie $10.000 — $15.000 įmokėti, garažai su privačiu įvažiavimu.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME	DUODAME
5% už depozitus	mortgičius iš 7%
5½% už šėrus	asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664
Vakarais — HU. 9-1543

MAGNETAWAN, ONT., $8.500 pilna kaina, vandens krantas ir 11 kambarių namas, įmokėti apie $3.000; geras vasarinis projektas.

SIMCO EŽERAS, $5.400 pilna kaina; sklypas vasarnamiui prie vandens kranto, 300 pėdų gylio.

JANE BLOOR, $ 10.000 įmokėti, liuksusinis plytų namas, apšildymas vandeniu, žaidimo kambarys.

GRANADIER — RONCESVALLES, $8.000 įmokėti, pilna kaina $29.500. atskiras plytų namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, 2 garažai, apšildymas vandeniu, 8 kambariai.

EDNA — BLOOR, $10.000 įmokėti, 10 kambarių, atskiras, gražus namas, 3 virtuvės, 2 prausyklos, apšildymas vandeniu, garažas.

ST. CLAIR — OAKWOOD, $8.000 įmokėti; balansui vienas atviras mortgičius 10 metų; 11 didelių kambarių; 2 prausyklos, 4 virtuvės, garažas, geros pajamos.

INDIAN RD. — BLOOR, $10.000 įmokėti; balansui vienas mortgičius, atskiras (dvibutis) 12 kambarių, šildymas vandeniu, 2 mūriniai garažai su privačiu įvažiavimu.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$.3000 ĮMOKĖTI, pusiau atskiras, 5 šviesūs kambariai, šildymas vandeniu, garažas, 1 mortgičius balansui iš 8½% 10-čiai m. atdaras, New Toronte.

$4.500 ĮMOKĖTI, atskiras plytų namas, Lansdowne-Queen rajone, 8 dideli kambariai per 2 augštus, 2 modernios virtuvės, šildymas vandenių, naujai išdažytas ir išdekoruotas, namas neužimtas.

10 AKRŲ KESWICK APYLINKĖJE lygios žemės prie Don Mills Rd. 700 pėdų prie kelio, prašoma $10.000, priims geriausią pasiūlymą.

$10.000 ĮMOKĖTI, DVIBUTIS (duplex), plytų, atskiras namas prie Dundas-Rushholme Rd., šildymas vandeniu, 14 kambarių, 4 virtuvės, 1 mortgičius balansui, garažas, per 2 augštus 3 apartmentai.

VIENAAUGŠTIS (bungalow) vakarinėje miesto dalyje, plytų, atskiras, 6 kambarių plius 2 kambariai rūsyje, pailsio kambarys su baru, privatus įvažiavimas, prašoma $29.900.

$3.000 ĮMOKĖTI Dundas - Dufferin, pusiau atskiras, 6 kambarių, 2 virtuvės, įvažiavimas, 1 mortgičius 10-čiai metų iš 8½%.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.
Vyt. Morkis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistoski

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĖ
Studijeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALILDUMO PAJAMOS IR KT.

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus.
Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.
TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANDSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, su gydymu ir t. t.
automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte

Maisto siuntinių svoris neribotas.
Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.
Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS
Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532 - 7733
1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į **Bloor Autorite Garage** 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Vyrų ir jaunimo modernišk...
DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ
A&B TAILORS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)
531-1432 Sav. A. B. Beresnevičius

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė
RONCESVALLES SPORT STORE
SAV. J. ŠA-RŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS
295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373
Mažo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, švejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviedinėliai ir kiti sporto reikmenys.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autoveži mių taisymas, elektrinis (Alen Seop) patikrinimas.
Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.
Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (Rugs. 1—5) atidaryta visą parą — 24 valandas.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

A.P. GARAGE
60 HOWARD PARK AVE
LE. 5-9130
Atlieka sąžiningai visus mechaninius automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.
Prieš pirkdami vartotus automobilius atveskite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.
Sav. ANTANAS PASKEVICIUS

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.
Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4 - 1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
Dundas Auto Body
Max Kane Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.,
tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

EVANGELIKAI DALYVAVO

"Tėviškės Žiburiuose" liepos 18 d. laidoje buvo atspausdintas pranešimas apie IV Pasaulio Bendrijų Tarybos suvažiavimą Uppsaloj. Pranešime yra viena netiksli pastaba, būtent: "Nei delegatų, nei svečių tarpe nematyti lietuvių. Iš to reikia spręsti, kad jokia lietuvių protestantų ar kitų krikščionių Bendrija tiek okupuotoje Lietuvoje, tiek išeivijoje su Taryba nepalaiko ryšių arba yra kliudoma juos palaikyti". Iš tikrųjų yra kitaip: delegatės-stebėtojos titulu tame suvažiavime dalyvavo Halina Dilienė iš Čikagos, JAV, atstovaudama Lietuvių Evangelikų Reformatų Bažnyčią išeivijoje (jos pavardė buvo ir sąrašuose).

Kęstutis Trimakas, S. J.

Red. pastaba. Dėkojame už pastabą. Neturint šiuo metu pašto ryšio dėl Kanados pašto streiko, neįmanoma patikrinti, kaip lietuvių delegatė-stebėtoja buvo įrašyta — lietuviškąja pavardės forma ar kitokia. Svarbiausia betgi, kad ir lietuvių atstovė ten dalyvavo.

KAIP UŽAUGINTI BLOGĄ JAUNUOLĮ?

Emery gimnazija, kurią lanko mano sūnus, leidžia periodinį laikraštėlį, kurį siuntinėja mokinių tėvams. Viename numeryje buvo įdėtas labai įdomus humoristinis straipsnis, paskelbtas Houston policijos departamento: "Kaip užauginti blogą jaunuolį (delinquent)."

"Tie, kurie esate suinteresuoti (Dieve apsaugok nuo to), kaip užauginti pagedusį jaunuolį, laikykitės šių pilnai garantuotų taisyklių:

1. Nuo pat kūdikystės dienų duok vaikui visa, ko jis nori. Taip užaugintas jis bus tvirtai įsitikinęs, kad visas pasaulis privalo jam tarnauti.

2. Kai jis išmoks blogų žodžių, nuleisk viską juokais. Tuo būdu jis užaugs galvodamas kad yra įdomus ir turi humoro.

3. Nemokyk religijos tiesų ir dvasinių vertybių; palauk kol sulauks 21 metų ir tada "leisk jam pačiam apsispręsti".

4. Pats sutvarkyk, ką jis išmėto aplinkui — knygas, batus, drabužius. Padaryk už jį visus darbus, kad ateities gyvenime jis mokėtų suversti savo atsakomybę kitiems žmonėms.

5. Nuolatos pradėk barnius ir ginčius, kai jis girdi. Tuo atžvilgiu jis nebus nustebęs ar išsigandęs, kai šeimos gyvenimas iširs.

6. Visada duok vaikui pinigų tiek, kiek jis prašo. Neleisk jam stengtis pačiam užsidirbti. Kodėl jis turi turėti sunkų gyvenimą kaip tu pats turėjai?

7. Patenkink visus jo norus valgyme, gėrime ir patogumuose. Jei neleisi, jis gali gauti pykščio priepuolius.

8. Visada palaikyk jo pusę prieš kaimynus, mokytojus ir policiją. Jie visi nesupranta ir yra nusistatę prieš tavo vaiką.

9. Jei jis padaro ką nors blogo, pasiteisink, pats sau sakydamas: "Aš negalėjau nieko jam padaryti."

10. Pasiruošk ilgam, skausmingam ateities gyvenimui — jis ateina neišvengiamai tavo keliu.

A. Vitkienė

EILIUOTAS LAIŠKAS

Mieli "Tėviškės Žiburiai",
Siunčiu Jums prenumeratą
Ir ačiū, kad lankėte noriai
Per du su puse metų.

Lankykite mane ir toliau
Ir būkite svečias savaitinis
Kas kartą aš Jus pamėgstu mieliau
Ir tapkite "Svyturiais" mūsų
Tėvynės.

Du didieji švyturiai buvo Lietuvoj,
Vienas Nidoj, o kits pas Klaipėdą,
Kurie švietė lietuviui nelygioj kovoj
Belaisvinant pajūrį pėda po pėdos.

Tad skelbkite lietuvišką tiesą
Ir atidenkite okupanto apgaulę,
Skleiskite tarpe lietuvių šviesą,
Kurie išsiblaškę po platų pasaulį.

Lietuvio būdas yra perkietas,
Kad okupantas jo garbę ir
galią sutrintų.
Nebuvo retežis toksai dar nulietas,
Kuris lietuvio laisvę mirtim
surakintų.

K. Klinauskas

Pas advokatą

Advokatas sako klientui:

— Kalbėjausi su tamstos buvusia žmona. Saugokitės! Ji man tvirtai pareiškė: jeigu punktualiai negaus alimentų, sugrįš pas tamstą...

Atostogos

Vyras ir žmona išvyko atostogų. Tuojau buvo parašyti pažįstamiems ir bičiuliams atvirukai.

— Ar jau visiems draugam ir pažįstamiem būsim parašę? — paklausė vyras.

— Atrodo, kad visiem, — tarė žmona.

— Na, tai galim važiuoti namo.

Visi nepatenkinti

Sakoma, jog niekas nėra patenkintas gyvenimu. Beturčiai norėtų būti turtingi, turtingieji — gražūs ir sveiki, senberniai — vedę, o vedusieji norėtų būti verčiau mirę...

Izraelio-Egipto kare

Kilus izraelitų - arabų karui, Vilniuje buvo pasakojama:

— Į nelaisvę paimamas arabų tankistas, kurio išvaizda (šviesūs plaukai ir ilga palaidinė) sukelia rimtų abejonių. Izraelio karys nustebęs žiūri į jį, o tankistas taria:

— Nu i čto, araba nie vidiel?...

ŠYPSENOS

Norėjo pagąsdinti

Į laikraščio administraciją užėjo moteris su mažu šuniuku ant rankų, padiktavo skelbimą, kad parduodamas šuniukas, ir išėjo. Po keliolikos minučių suskambėjo skelbimų skyriaus telefonas:

— Atšaukiu savo skelbimą, kad parduodamas šuniukas, — pasigirdo moters balsas. — Aš jį tik norėjau nubausti-pagąsdinti, nes jis buvo labai nemandagus. Dabar jis jau labai geras...

Lengvas darbas

Nepatenkintas automobilio pataisymu, vienas Los Angeles gydytojas išbarė automobilių taisymo dirbtuvės mechaniką, sakydamas:

— Jei aš taip blogai taisyčiau žmones, kaip tamsta mano automobilį, būčiau kalėjime!

— Bet, daktare, — ėmė aiškintis mechanikas, — tamstos darbas yra nepalyginamai lengvesnis!

— Lengvesnis? Kaip tai?

— Žinoma, jūs gydytojai turite reikalų su dviem modeliais — vyrišku ir moterišku, kurie per metų metus nesikeičia, o mes?...

"Draugiški" šūkiai

Atleidus kompartijai varžtus, į Čekoslovakiją atvyko Kosyginas, sakoma, gydytis Karlovy Vary vietovėj. Ta proga čekoslovakų studentai, minėdami Čekoslovakijos išvadavimą iš vokiečių, nešė plakatus su užrašais: "Mes galime pagydyti Kosyginą", "Mes su Sovietų Sąjunga amžinai, tačiau nei vienos dienos ilgiau", "Tegyvuoja Sovietų Sąjunga, tik tegu pati užsimoka išlaidas".

Mainai

Rinkėjas senų dalykų pasakoja savo draugui:

— Pasisekė surasti idijotą, kuriam įkalbėjau seną mašiną, vežiojusią Napoleoną.

— O ką jis tau davė mainais?

— Nešiojamą radio aparatą, kuris kadaise priklausė Juliui Cezariui...

Elektra ir šypsena

A. Gronin yra pasakęs:

— Šypsena mažiau kainuoja, negu elektra ir duoda daugiau šviesos.

Parinko Pr. Al.

CANADA'S GREATEST TRACK STARS

Kanados žymiausios atletikos žvaigždės

CNE stadione — šeštadienį, rugpjūčio 10, ir sekmadienį, rugpjūčio 11

1968 OLYMPIC TRIALS

ir AAU of C Kanados atletikos čempijonatai
Bilietai — $2.00 už kiekvieną dieną

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

Visą šį būrį galite nuprausti pasinaudodami elektriniu šildymu tik už kelis centus į dieną

Cascade 40

Galite maudyti vaikus, skalbti baltinius, plauti indus, naudotis dušu. Su "Caskade 40" elektriniu šildymu visuomet turėsite daug, daug šilto vandens visiems reikalams... ir tik už kelis centus į dieną

tai geriausias jūsų pirkinys vandeniui šildyti

teiraukitės savo "hydro"

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

DRAUDIMAI
231-2661 arba 233-3323
P. BARAUSKO AGENTŪRA
38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.
(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DR. D. ANDRIULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJOS
1796 Bloor St. W. (prie Keele)
Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.
Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.
Pagal susitarimą.
Tel. 766 - 1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE.
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4 - 4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais
pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS
dantų gydytojas
794 BATHURST ST.
(kampas Bloor & Bathurst)
Tel. 534-3370
Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra varymas. Sutaisau išlirusius gaisu ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.
Namų. ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
468 Roncesvalles Avenue - Toronto.
Margio vaistinės namų II augštas.
(Įėjimas iš Howard Park Avenue)
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1
Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.
v.p.p. išskyrus treciadien. ir sekmadienius.
Įstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921 - 3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

draudimai
NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ
draudimo įstaiga
AL DUDA
ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS
769 - 4612
769 - 4131

TORONTO ONT.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Praėjusį sekmadienį, rugpjūčio 4, pirmą kartą įvyko pamaldos Keswick vasarvietėje, kur gausus lietuvių būrys turi savo vasarnamius. Pamaldos įvyko Jono Morkūno sode. Gražus būrys tautiečių dalyvavo pamaldose, įsijungdami į Mišių atsakus ir giedojimą. Po pamaldų šeimininkai visiems dalyviams suruošė pusryčius.

— Springhurste, Gerojo Ganytojo vasarvietėje, pamaldos sekmadieniais 10 ir 11 val. Praėjusį savaitgalį stovyklavietės aikštėje vyko lietuvių krepšininkų rungtynės.

— Šį trečiadienį, rugpjūčio 7, liet. kapinėse palaidotas a.a. Vilius Indriksonas. Velionies žmonai nuoširdi užuojauta.

Gerojo Ganytojo stovyklavietės (Springhurste) dabartinis telefono numeris: 112-705-428-5383.

Vilius Indriksonas, 51 m. amžiaus, po ilgos ligos mirė Šv. Juozapo ligoninėje rugpjūčio 5 d. Velionis kilęs nuo Šiaulių. Lietuvoje tarnavo kariuomenėje. Kanadoje gyveno New Toronte. Liko žmona. Palaidotas iš liet, evangelikų parapijos Šv. Jono lietuvių kapinėse.

St. Tolvaiša su šeima iš Sudburio, Ont., atostogas praleido Toronte pas bičiulius bei pažįstamus ir ta proga įsigijo naują automobilį.

Ligoniai. Šiuo metu serga: O. Jankauskaitė J. Budreika, p. Petrušaitis, sr., O. Rutkauskienė. Apie kitus tuo tarpu neturima žinių.

Jungtuvės. Ši vasara Toronte gausi jungtuvėmis. Apie įvykusias jungtuves jau buvo rašyta "TŽ". Artimoje ateityje bus šios jungtuvės: Irenos-Teresės Dvilaitytės ir Rimanto-Antano Repšio rugpjūčio 10 d.; Giedrės Rinkūnaitės ir Rimanto Paulionio rugpjūčio 17 d.; Nijolės-TeresėsŠčepanavičiūtės ir Vaidevučio-Kazimiero Draugelio rugsėjo 14 d.; Nijolės Šostakaitės ir Buddy Fisher rugsėjo 28 d.; Margaritos-Dalios Dunderaitės irRonald-James Cherry spalio 5 d. Yra jaunuolių, kurie tuokiasi ne Toronte. Tokių tarpe yra "Varpo" choro narys Stasys Ažubalis. Jis tuokiasi rugpjūčio 31 d. su JAV lietuvaite nuo Filadelfijos.

Eduardas Stepas - Steponavičius su Ponia iš Klevelando aplankė Toronte savo bičiulius ir "T. Žiburius". Ponia yra Čiurlionio Ansamblio narė, o E. Stepas — BALFo skyriaus pirmininkas. Jiedu papasakojo kelionės įspūdžius ir apie gyvą BALFo veiklą Klevelande. Šiuo metu Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas muziko A. Mikulskio, rengiasi didžiajam koncertui Niujorke PLB seimo metu. Svečiai įsigijo leidinį "Lithuanians in Canada" ir paliko auką "T. Žiburiams". Juodu lydėjo buvęs čiurlionietis Br. Vrubliauskas-Vytis.

PADĖKA

Už sėkmingą operaciją ir gydymą Grace ligoninėje dėkoju dr-ei A. St. Burton. Ypač nuoširdžiai dėkoju K.L.K. Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. parapijos skyriaus pirm. p. Ottienei už visas paslaugas prieš operaciją. Nuoširdžiai dėkoju lankiusiems mane ligoninėje, raštu ar žodžiu linkėjusiems greit pasveikti, įteikusiems gėles ir kitas dovanas: giminėms V. E. Girdauskams, dr. G. Girdauskaitei-Szabo; Br. O. Vilimams, A. Zalagėnui, p. Ottienei, A. B. Šimkevičiams, B. G. Trinkoms, kasdien mane lankiusiai p-lei Lidijai Grinskaitei.

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū. Jūsų nuoširdumo niekados nepamiršime —

Genovaitė K. ir Vytautas Balčiūnai

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls. N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 175 Parkside Dr., Ontario LE 4-1274

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety lygos. Baigią šią mokyklą gauna pigesnį auto draudimą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinus leidimus. Mokiname vairuoti standartinėmis ar automatinėmis mašinomis.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

YURIS BUSINESS MACHINES CO.
909 Dundas St. W. Tel. 364-9922
Parduodame - taisome - išnuomojame. Rašomosios mašinėlės su liet. šriftu. Skaičiavimo mašinėlės. Kasos mašinėlės, kalkuliatoriai, preciziniai laikrodžiai.

Prisikėlimo par. žinios

— Šį penktad., 8 v.r., Mišios už a.a. M. Slapšį, užpr. p. Slapšienės; šeštad., 7.30 v. — už a.a. J. Kupčiūną, užpr. p. Rakauskų kaip užuojauta velionies broliui Pranui; sekmad., 9 v. — už a.a. J. Ignatavičių, užpr. p. Meškauskų; 10 v. — už a.a. Navicko ir Stukelio vėles, užpr. p. Šalnienės.

— T. Paulius, kartu su Brooklyno vienuolyno viršininku T. Juvenaliu Liauba, OFM, atostogauja Kvebeko provincijoj; grįš rugpjūčio vidury.

— T. Ambrozijus kapelionauja ateitininkų stovykloje. N. Wasagoje; grįš š. mėn. 12 d.

— Maldininkų kelionė į Midlando kankinių šventovę bus rugsėjo 15, sekmadienį; Mišios lietuviams — 12.30 v.p.p. Šiais metais kelione rūpinasi Šv. Jono Kr. parapija.

— Pakrikštyta Herberto ir Brunhildos Šmitų dukrelė Simonė Karin Sandra. Sveikinimai!

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "Tauras" rugpjūčio 17 d. ruošia konkursinį meškeriojimą klubo ūkyje — Debow's ežere. Raginami visi klubo nariai ir lietuviškoji visuomenė atvykti ir pabandyti savo laimę bei sugebėjimus. Dovanos už geriausias žuvis bus įteiktos klubo rudeniniame pobūvyje lapkričio 23 d. Lietuvių Namuose Toronte. Konkurso registracija prasidės nuo 1 v.p.p. Konkursas bus vykdomas tarp 2 ir 7 v.p.p. Atvykstantieji prašomi atsivežti meškeres, masalą, laivus. Norintieji stovyklauti atsiveža palapines, patalynę ir virimo priemones. Smulkesnių informacijų teirautis pas K. Budrevičių tel. 535-9755.

Solistas Romanas Marijošius iš okupuotos Lietuvos, paviešėjęs porą mėnesių pas savo brolius Kanadoje ir JAV-se, rugpjūčio 6 d. grįžo į Vilnių ruoštis rudens sezono operos pastatymams. Toronto bičiuliai surengė jam jaukias išleistuves.

Sheila Gricienė iš Londono, Anglijos, ekskursiniu lėktuvu atskrido aplankyti Kanados; lankėsi pas pažįstamus Toronto bei Hamiltono lietuvius.

Paštininkų streiko metu susitrukdė išmokėjimai ir bedarbiams, gaunantiems pašalpas iš vad. Unemployment Insurance Commission. Pastaroji pašalpas išmoka šiose įstaigose: The Terrace 70, Mutual Street, Toronto 2b, tel. 362-5711; 415 Pacific Ave, Toronto 9, tel. 763-5281; 24 Queen St., Brampton, tel. 451-4500. Kreipiantis į šias įstaigas, reikia turėti socialinio draudimo numerį.

Už dviejų savaičių Toronte gali prasidėti TTC susisiekimo bendrovės autobusų, tramvajų ir požeminių traukinių vairuotojų streikas. Jų dabartinis atlyginimas yra $3 į valandą, kuri unija reikalauja padidinti iki $4. Šiuo metu dar vedamos derybos, bet jose nematyti pažangos. Paskutinis TTC streikas Toronte buvo 1952 m.

ESTO BYLA AMERIKIEČIŲ TEISME

Toronte gyvenančio Erik Heisės byla, iškelta Baltimorės, JAV, teisme dar nesibaigia. E. H. tautietis Juri Raus, veikėjas ir buvęs karys, 1963 m. Niujorke ir Baltimorėje estų susirinkimuose paskelbė, kad neseniai iš Estijos į Torontą atvykęs E. Heine esąs sovietų šnipas. Pastarasis gi pareiškė esąs laisvės kovotojas, antikomunistas ir J. Rausui iškėlė bylą, pareikalaudamas $110.000. Savo pareiškimui patvirtinti E. H. pernai Montrealy pasaulinės parodos metu ištepė dažais sovietinį paminklą bei išrašė laisvės reikalaujantį šūkį. Už tai buvo suimtas ir nubaustas. Baltimorės apylinkės teismas, ilgai svarstęs E. H. iškeltą bylą, nusprendė, kad J. Raus negali būti apkaltintas, nes yra saugumo policijos CIA agentas, kuri dengia privilegija. E.H. kreipėsi į apeliacinį teismą, kuris bylą grąžino apylinkės teisėjui, pavesdamas ištirti, ar saugumo policijos pristatytas raštas yra pasirašytas kompetentingo pareigūno.

Saugumo policijos pareigūnai įrodinėja teismui, kad jie negali pateikti medžiagos apie J. Raus, nes tai atskleistų informaciją šaltinius. Be to, E. Heine iškėlęs bylą J. Rausui skatinamas sovietinės saugumo policijos KGB, kad tuo būdu išaiškėtų amerikiečių žvalgybos šaltiniai JAV-se arba Sov. Sąjungoje. E. Heinei advokatas Ernestas Raskauskas išreiškė viltį, kad jo klientas bus rehabilituotas. Apeliacinis teismas savo pastaboje pridūrė: "Jeigu Raus būtų nušovęs Heinę, reikia manyti, joks teismas negalėtų išteisinti tuo pagrindu, kad jam buvo įsakyta taip padaryti net ir tuo atveju, jei turėtų dengti valdžios pareigūną, įsakiusį tai daryti Kai 007 (Ian Fleming romano veikėjas James Bond) nudeda savo priešą iš galingo Walther PPK. 32, pareigūnai nė negalvoja apie galimą apkaltinimą. Visi matome, kad Bondui leista žudyti. Visdėlto tikroviniame pasaulyje žvalgybos agentai dažnai smogia ne ginklais, bet žodžiais-pareiškimais, kurie sunaikina gerą vardą, šeimos gyvenimą, karjerą ir panašiai. Jų atsakomybė įstatymui nėra taip aiškiai nusakyta, kaip Flemingo fantaziniame romane."

CIA advokatai pareiškė teismui, jie yra pasiruošę viešai įrodyti, kad E. Heinė yra KGB agentas, jeigu teismas nesutiks pripažinti J. Rausą dengiančios privilegijos.

Ir vienas, ir kitas yra estų imigrantai. J. Raus gyvena Vašingtone. Nurodoma, kad oficialiai jis yra viešųjų kelių departamento inžinierius. E. Heinė dirba vienoje Toronto įmonėje kaip dailidžių prižiūrėtojas.

DOVANŲ SIUNTINIUS į Lietuvą su užtikrintu pristatymu galima siųsti per Baltic Stores Ltd. (Z. Juras) 421 Hackney Rd., London, E. 2, England, SHO 8734 (sklb.).

SKLYPAI VASARNAMIAMS
• $1195 pilna kaina
• Nedidelis įmokėjimas - lengvos išsimokėjimo sąlygos
• 89 mylios
• Saugus, smėlėtas paplūdimys
• Gražūs medžiai
Brošiūros teiraukitės tel. 223-6222, Toronto

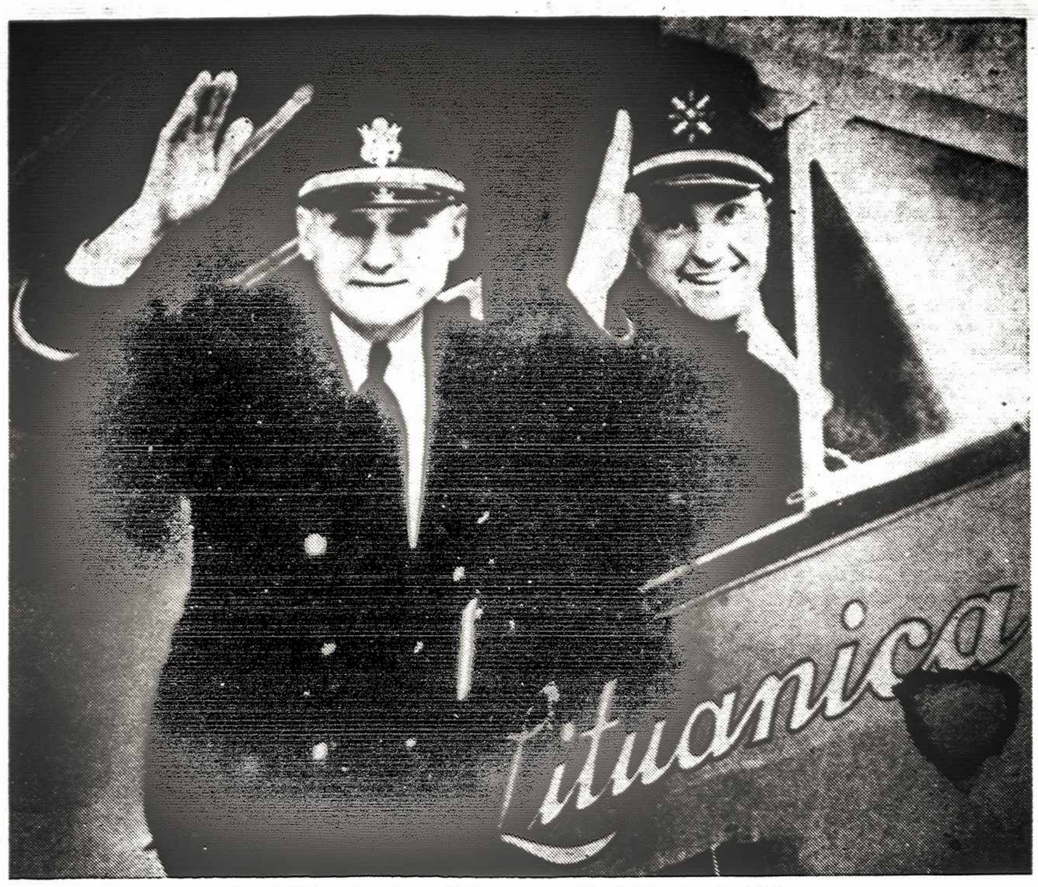

Prieš 35 metus žuvę Atlanto nugalėtojai Darius ir Girėnas

NEŽIŪRINT PAŠTO TARNAUTOJŲ STREIKO, "Tėviškės Žiburiai' išeina įprasta tvarka. Prenumeratoriai prašomi atsiimti laikraštį iš administracijos, kuri atidaryta kasdien nuo 9 v.r. iki 5 v.v. Be to, **ši sekmadienį, rugpjūčio 11, administracija bus atidaryta po 10 ir 11 val. pamaldų,** jeigu pašto streikas dar bus nepasibaigęs. Taip pat "TŽ" gaunami įprastinėse krautuvėse Toronte ir Springhurste "Springhurst Gardens" restorane.

Ant. Rinkūnas, KLB pirmininkas, 10 dienų važinėjo po Kanados vakarus, kur aplankė Edmontono, Kalgario ir Vankuverio lietuvius, dalyvavo Vakarų Kanados Lietuvių Dienoje Vankuveryje (žiūr. pirmam psl.). Iš kelionės grįžo rugpjūčio 5 d. Savo kelionės įspūdžius žada parašyti "TŽ".

Ilgojo savaitgalio proga (rugpjūčio 3-5 d.) labai daug tautiečių suvažiavo į Springhurstą ir Naująją Wasagą. Pastarojoj vyksta labai gausi ateitininkų stovykla, o Springhurste stovyklavietėje sporto klubas Vytis surengė krepšinio komandų žaidynes. Ateitininkų stovyklos laužą rugpjūčio 3, šeštadienį, stebėjo apie 300 žiūrovų. Vien stovyklautojų yra 140, vadovų — 20, šeimininkių — 11. Sekmadienio pamaldose, kurios buvo laikomos abiejose stovyklavietėse, dalyvavo labai daug tautiečių iš įvairių vietovių Kanadoje ir JAV-se. Sportininkai gražiai pravedė krepšinio rungtynes (žiūr. sporto skyrių) ir labai smagiai praleido savaitgalį. Daugelis vasarotojų pastebėjo, kad kaikurių linksmumas nusitęsė iki paryčių ir nevisiems buvo linksmas. Stipresnė drausmė dar labiau sustiprintų gražų sportinį sąjūdį.

Monsinjoras J. B. Končius, buvęs ilgametis BALFo pirmininkas, visuomenės veikėjas ir kelių knygų autorius, lankėsi Hamiltone, Sudbury ir Delhi. Būdamas Sudbury pašventino savo giminaičio žymiojo rangovo Petrėno namus. Grįždamas iš Sudburio stabtelėjo Toronte ir telefonu paskambino "TŽ" redakcijai, išreiškė pasigėrėjimą, kad Kanados lietuviai tvirtai laikosi lietuviškumo.

Inž. B. Nainys, JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininkas, su Ponia ir dukra Rūta iš Čikagos, lankėsi Toronte, Springhurste ir kitose vietovėse. Jis taipgi dalyvavo Lietuvių Fronto Bičiulių stovykloje, Dainavoje. Atsilankęs į "T. Ž." redakciją, svečias papasakojo apie seimo ruošą ir paliko dokumentacinę medžiagą Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovams, kurie yra išrinkti į PLB seimą.

Prof. A. Musteikis su šeima iš Buffalo ilgojo savaitgalio proga buvo atvykęs N. Wasagon į ateitininkų stovyklą, kurioje stovyklauja jų vaikai. Profesorius dėsto vasaros kursą D'Youville kolegijoj.

Tautinių šokių grupė "Gyvataras" iš Hamiltono išskrido į Europą liepos 31 d. Jų palydėti į Maltono aerodromą atvyko keletas hamiltoniškių ir torontiškių. Šokėjai išskrido į Montrealį, o iš ten su montrealiečių grupe į Paryžių. Pagal planą, pirmiausia turėjo įvykti susitikimas su Paryžiaus lietuviais. "Gyvataro" vadovė G. Breichmanienė apie grupės atvykimą buvo pranešusi telegrama kun. J. Petrošiui, Liet. Bendruomenės pirmininkui. Iš Paryžiaus gyvatariečiai nuvyko į Miunchenį ir Vasario 16 gimnaziją. Tolimesnė jų kelionė numatyta per Paryžių į Montrejeau miestą, kur rengiamas tarptautinis tautinių šokių festivalis. Dovanų tarpe gyvatariečiai išsivežė ir leidinį "Lithuanians in Canada", kuri įteiks festivalio miesto burmistrui.

Londono universiteto dėstytojas Romas Mitalas ilgojo savaitgalio proga buvo atvykes į ateitininkų stovyklą N. Wasagoj, kur vieną vasarą buvo ateitininkų stovyklos komendantu. Jau ketveri metai jis dėsto gamtos mokslus. Dalį vasaros atostogų skiria darbui universitete.

Lietuvių skautų veikla

• Šeštoji Romuvos stovykla baigta rugpjūčio 5 d. sekmadienį įvykusiose skautybės 50 metų paminėjimo iškilmėse uždegtas aukuras, padėtas vainikas už žuvusius ir mirusius skautus, sudainuotos sukaktuvinių metų dainos. Ordiną už nuopelnus Kanados rajono vadeiva s. K. Batūra prisegė ps. A. Basiliauskui, kuris juo buvo apdovanotas šv. Jurgio proga. Didžiajame stovyklos laužе rugpjūčio 3 d. dalyvavo nemaža tėvelių ir svečių. Mažieji, per visą savaitę išmokyti dainų, gražiai ir drausmingai dainavo, taipgi reiškėsi ir pasirodymais. Laužą gerai vedė ps. A. Basiliauskas. Šimtinę stovyklautojų turėjusi stovykla, anot kun. S. Kulbio, SJ, buvo jauki, sava ir miela. Stovyklavimas mažesnėmis grupėmis veda į dar geresnį stovyklų pasisekimą. Prisimintina, kad lordas Baden - Powell'is skautus pratino ir skatino stovyklauti draugovėmis. Stovyklai vadovavo Toronto "Rambyno" tunt. ps. dr. A. Dailydė, adj. ps. J. Karasiejus, skaičių virš. ps. E. Sakienė, skautų — ps. A. Basiliauskas, dvasios vadovas kun. S. Kulbis, SJ, gyd. dr. J. Yčas, jūrų skautų — ps. A. Empakeris, vilkiukų — s. J. Dambaras, p, Valickienė ir dr. V. Kvedaras, gail. sesuo B. Kvedarienė, maisto tiekėjas p. Kairys, ūkio viršininkas s. G. Stanionis, sporto instruktorė v. sk. v. sl. R. Narušytė, instruktoriai s. M. Vasiliauskienė, s. D. Fidlerienė, s. V. Fidleris, ps. M. Stanionienė, s. I. Maiklejohn. Skautų pusėje labai gražiai reiškėsi jaunesnieji vadovai valt. T. Galinis, valt. J. Lasys, sl. P. Kudreikis, sl. R. Barakauskas, sl. V. Tamulaitis, psl. V. Skrebūnas, v. sl. J. Stankevičius, sl. J. Šermukšnis ir kt. Stovykloje išlaikė egzaminus ir įžodį davė sk. R. Valadka, vilk. kand. Pr. Jankauskas ir A. Baziliauskas. Į vyresniškumo laipsnius pakelti J. Stankevičius, J. Šermukšnis, R. Barakauskas, V. Tamulaitis ir V. Skrebūnas. Vilkiukų varžybose pirmą vietą laimėjo geltonasis būrelis. Individualiai varžybose pasižymėjo B. Zubas, G. Senkevičius, L. Kairys, T. Valickis.

Rugpjūčio 3 d. stovykloje įvyko ir jūrų skautų šventė Kun. S. Kulbis, SJ, pašventino du naujai įsigytus burinius laivus. Krikšto tėvais buvo S. ir G. Kuzmos ir p. Lapai. Buvo nuleistas į ežerą žuvusiems pagerbti vainikas ir priimtas jūrų skautų valčių praplaukimas. Č. S.

SPORTAS

KREPŠINIO TURNYRAS VASARVIETĖJE

Rugpjūčio 6-7 d. Springhursto vasarvietės Gerojo Ganytojo stovyklos aikštelėje Toronto LSK Vytis suruošė dvidešimtmečio jaunių krepšinio turnyrą. Iš 6 kviestų komandų turnyre dalyvavo 4: Londono Tauras, Hamiltono Kovas, Toronto Aušra ir Vytis. Pirmose rungtynėse apilygėje kovoje Hamiltono Kovas nugalėjo Aušrą 54:40. Antrose rungtynėse Toronto Vytis nesunkiai įveikė Londono Taurą 92:66. Vytis taip pat nesunkiai įveikė ir Toronto Aušrą 88:32. Sekančiose rungtynėse Londono Tauras parodė darnų žaidimą ir vos neįveikė Hamiltono Kovo. Rungtynės baigėsi Kovo pergale 42:38. Lemiamose rungtynėse Hamiltono Kovas paskutinėse minutėse laimėjo pergalę prieš Toronto Vytį — 50:47. Kovoje dėl trečios vietos Aušra nugalėjo Taurą 49:48.

Turnyras, nors ir vasariškos formos, sukėlė didelį vasarotojų susidomėjimą, o kaikurie krepšininkai parodė gražius sugebėjimus. Turnyras numatoma ruošti tuo pačiu metu kasmet, tik gal griežtesnėje formoje. Šio turnyro nugalėtojams įteikta pereinamoji taurė, kurią paskyrė Springhursto Victor Builders savininkas V. Korsakas.

Po turnyro stovyklavietės kieme įvyko bendra krepšininkų, teisėjų ir vadovų vakarienė, kurią skaniai paruošė V. Žukauskienės vadovaujamos vytietės. Turnyras buvo suruoštas M. Duliūno pastangomis.

Jaunųjų krepšininkų komandose žaidė — **Kovas:** B. Butkevičius 47, R. Butkevičius 5, Vaičius 57, Orličius 20, Giedrimas 8, Strimaitis 3, Lapinskas 7, Stukas; **Vytis:** Sepulis 24, Kazakevičius 47, Duliūnas 31, Ignatavičius 56, Nacevičius 39, Akelaitis 1, Vitkus 2, Stankus 24; **Aušra:** Rautinš 48, Plačiakis 1, Vaškevičius 3, Sodonis 21, Tamošiūnas 14, Stravinskas 2, Pakalniškis 11, Sportin 9, Žutautas 7, Misevičius 5; **Tauras:** Bliskis 17, Alšėnas, Butkus 77, Navickas 31, Paulionis 7, Švilpa 16, V. Valaitis, U. Valaitis, Jonynas, Misius 2, Tamulionis 2.

Pavyzdingiausia šio turnyro komanda, be abejonės, buvo Londono Tauras. Jis ne tik buvo lygus priešas visoms komandoms, bet ir pasižymėjo tvarkingumu bei nepabijojo tolimos kelionės. Londonas ne tik turėjo tvarkingas uniformas, bet dar aprengė ir kitas komandas. A. S.

PASAULIO ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

buvo susitikę 15 kartų, bet jos pažangos nematyti.

Komunistų daliniai P. Vietnamo Tuy Hoa amerikiečių aviacijos bazėje padarė $6 milijonus nuostolio, apšaudydami lėktuvus. Phu Bai vietovėje marinai netikėtai susidūrė su komunistais, kurių vadas buvo amerikietis. Jis žuvo kautynėse, bet jo lavoną nusinešė susidūrimą pralaimėję komunistai. Iš nuotraukų vėliau buvo nustatyta, kad komunistams vadovavo 1963 m. be žinios dingęs vienas marinas. Š. Vietnamas paleido iš karo nelaisvės tris amerikiečių lakūnus, norėdamas įsiteikti tarpininkams, kurie visi priklauso prieš Vietnamo karą nusiteikusioms amerikiečių grupėms.

Tailandijos vidaus reikalų ministerio ir kariuomenės vado gen. P. Charusathien pranešimu, amerikiečių apmokyti tailandiečių kariuomenės daliniai mėgino sunaikinti 30 mylių atstume nuo Hanojaus esančią Hoa Binh komunistų agentų mokyklą, kuri ruošia vadus partizaniniam karui Tailandijoje. Operacija nebuvo sėkminga, nes visi mokyklos pastatai ir įrenginiai yra giliame požemyje. Hoa Binh vietovę nuo artimiausio Tailandijos pasienio skiria apie 200 mylių. Toks gilus įsiveržimas į Š. Vietnamo teritoriją liudija, kad tailandiečiams jau baigiasi kantrybė.

Egipto pareigūnai prasitarė vakariečiams, jog Sovietų Sąjunga vasaros pradžioje atmetė prez. G. A. Nasserio reikalavimą apginkluoti Egiptą vidutinių nuotolių raketomis, kuriomis būtų buvę galima apšaudyti Izraelį. Politiniai komentatoriai daro išvadą, kad sovietai nenori naujo Izraelio-Egipto karo. Abu kraštai šiuo metu turi priešlėktuvines raketas, kurios tinka tik gynybai.

Žemės drebėjimas Filipinų sostinėje Maniloje sugriovė keletą didelių pastatų, jų tarpe penkių augštų apartamentą. Iš griuvėsių buvo ištraukti 194 gyventojai, bet aukų skaičius gali gerokai padidėti, nes lig šiol nerandama dar 210 asmenų.

Prie Milano nukrito iš Romos į Montrealį skridęs "Alitalia" bendrovės keleivinis lėktuvas. Iš 95 keleivių ir įgulos narių išsigelbėjo 82. Nelaimės priežastis — blogas matomumas ir prie žemės aptikta stipri oro srovė, dėl kurios pilotas prarado lėktuvo kontrolę.

Prancūzų Kongo vyriausybę nuvertė kairiųjų pažiūrų kariuomenės karininkai. Prez. A. Masamba-Debat buvo priverstas priimti ministerių kabineto atsistatydinimą. Kariuomenės vado pareigas pasiėmęs sukilimo iniciatorius kpt. M. Ngouabi pasiūlė prezidentui sudaryti naują vyriausybę, kuri būtų priimtina sukilėliams.

Prancūzija atliko trečią atominio sprogimo bandymą pietinėje Ramiojo vandenyno dalyje. Šį kartą atominis užtaisas buvo palyginti nedidelio pajėgumo. Spėjama, jog buvo bandoma raketai skirta atominė bomba. Bandymų seriją turės užbaigti pirmosios prancūzų vandenilinės bombos susprogdinimas šį rudenį.

Revoliucinio principo susisiekimą per Lamanšo kanalą tarp Britanijos ir Prancūzijos pradėjo britų gamybos specialus laivas, kuris 7 pėdų augštyje virš jūros bangų skrieja ant oro pagalvės. Tris kartus greičiau už paprastus laivus jis gali pervežti 254 keleivius ir 30 automobilių. Kelionė tarp Doverio ir Boulogne miestų truks 35 minutes.

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

rovės linkme, investavijas paliekant užsieniečiams.

Kanados provincijų premjerų ir jų įgaliotų atstovų konferencijoje Prince Alberto parke, šiauriniame Saskačevane, devynių provincijų vadovai pareikalavo, kad federacinė vyriausybė pakeistų sveikatos draudos planą ir tuo klausimu pradėtų pasitarimus su provincijomis. Jiems rūpi pritaikyti federacinį sveikatos draudos planą atskirų provincijų turimoms galimybėms. Šiuo metu į planą yra įsijungusios tik dvi provincijos — Britų Kolumbija ir Saskačevanas, o balandžio mėnesį žada įsijungti ir Naujoji Škotija. Šie reikalavimai Otavai buvo keliami jau pernai įvykusioje provincijų premjerų konferencijoje, bet juos nutarta pakartoti naujajai federacinei vyriausybei.

Prasidėjęs derliaus nuėmimas atkreipė dėmesį į beveik mėnesį laiko streikuojančius Port Arthur ir Fort William grūdų elevatorių darbininkus. 1.300 streikininkų reikalavo padidinti valandinį atlyginimą $1.25, nors jų pagrindinė alga jau yra $2,30 į valandą. Dabar unija padarė šiokią tokią nuolaidą — reikalauja valandinio $1,25 pakėlimo dvejų metų laikotarpyje. Dėl streiko neįmanoma vandens keliu išvežti kviečių. Sandėliai jau dabar yra pilni, ir ūkininkai dalį pernykščio derliaus laiko savo ūkiuose, negaudami pajamų. Premjeras P. E. Trudeau rinkiminio vajaus metu pažadėjo ūkininkams padidinti be jokių nuošimčių duodamas paskolas nuo $3.000 iki $6.000. Jas gauna ūkininkai, turintieji kviečių atsargas ūkiuose, kai jų negali priimti grūdų sandėliai dėl vietos stokos. Tokios paskolos dėl savo labai riboto dydžio problemos neišsprendžia. Vienintelė viltis — streiko pabaiga ir rytinėje Europoje prasidėjusi sausra, kuri gali priversti Sovietų Sąjungą pirkti didesnį kiekį kanadiškų kviečių.

Paštininkų streikas sutrukdė kas trejus metus paštu vykdomą Ontario automobilių vairuotojų leidimų pakeitimą. Gimusiems birželio 10-19 d.d. pareiškimai buvo išsiųsti laiku, bet daugumas nesuskubo atsakyti ir gauti naujo leidimo. Tokiems asmenims patariama kreiptis į vairuotojų egzaminų centrus, kur bus išduodami laikiniai leidimai dviem mėnesiam. Gimusiems liepos 10-19 d.d. ir rugpjūčio 10-19 d.d. leidimų galiojimas, jeigu jis yra pasibaigęs, automatiškai pratęsiamas neribotam laikui iki streiko pabaigos. Streikui pasibaigus, jie gaus iš transporto departamento leidimų pratęsimo formas.

Rugpjūčio 28 d. streiką gali pradėti 1000 Kanados aerodromuose lėktuvų pakilimą ir nusileidimą tvarkančių specialistų, reikalaujančių metinės $13.000 algos. Streikas paralyžuotų civilinės ir iš dalies karo aviacijos skraidymus. Naują pavojų sudaro JAV aviacijos kontrolės komisijos sutikimas tokių specialistų skaičių padidinti 3.600 asmenų, nekreipiant dėmesio į jų pilietybę. Kadangi amerikiečiai jau dabar gauna į metus $15.000 ir kovoja už $21.000 metinį atlyginimą, kanadiečiai specialistai savo paslaugas gali pasiūlyti Amerikai, kuri jas mielai priimtų, nes tokio specialisto paruošimas užtrunka porą metų. Maltono aerodrome prie Toronto lėktuvų kilimą bei nusileidimą tvarko 100 asmenų. Jeigu bent 10 jų išvyktų į JAV, Toronto orinį susisiekimą gerokai apsunkintų.

Amerikiečių astronautai, pasiekę mėnulį, jame paliks Kanados tyrimo tarybos elektroninės fizikos sekcijos pagamintą magnetroną saulės vėjams matuoti. Šio prietaiso uždavinys yra sekti iš saulės išsiveržiančių dalelyčių įtaką mėnulio atmosferai. Tokie saulės vėjai pažeidžia žemės magnetinį lauką net 35.000 mylių nuo jos paviršiaus.

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS IŠ 9% įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)

MOKA UŽ:
DEPOZITUS 4.4%
ŠĖRUS 5¼%
TERMIN. INDĖLIUS IKI 7%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros šėrų ir depozitų sumos.

PARDUODAMI "ŽMOGUS IR JO PASAULIS" BILIETAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.